

מצבה של ישראל 2024

לאור מדדים בינלאומיים

—

ד"ר רותי ארד | עריכה: יותם אביתר

עיצוב: אילת גזית

עיצוב אינפוגרפיקה: Leini Art Studio

© כל הזכויות שמורות למכון למחשבה ישראלית, תשפ"ד 2024

המכון למחשבה ישראלית:

אתר האינטרנט: <https://israelithought.co.il>

דוא"ל: Info@israelithought.org.il

כתובת: אנגל 78, כפר סבא

תוכן העניינים

9	תקציר
11	מבוא: על מדדים ודירוגים
11	תופעות נמדדות
13	סוגי מדדים
15	השפעת מדדים ודירוגים על פוליטיקה ועל יחסים בינלאומיים
17	מצבה של ישראל לאור מדדים בינלאומיים
30	רשימת מקורות
30	לקריאה נוספת
33	המדדים
33	עוצמה צבאית
34	מדד עוצמת האש
35	מדד עוצמת האש – נתונים
36	מדד עוצמת סייבר לאומית
38	מדד עוצמת סייבר לאומית – נתונים
39	מדד ביטחון סייבר לאומי
41	מדד ביטחון סייבר לאומי – נתונים
42	מדד ביטחון סייבר לאומי – ארגון התקשורת של האו"ם
44	מדד הטרור הגלובלי
45	מדד הטרור הגלובלי – נתונים
46	מדד בול להלבנת הון ומימון טרור
47	מדד השלום העולמי
48	מדד הארסנלים הגרעיניים
49	מדד הארסנלים הגרעיניים – נתונים
50	מדד נורמנדי
52	מדד נורמנדי – נתונים

53	עוצמה מדינית
54	מדד העוצמה הרכה העולמי
55	מדד העוצמה הרכה העולמי – נתונים
56	מדד 30 לעוצמה רכה
57	מדד מוניטין המדינה
58	מדד מוניטין המדינה – נתונים
59	מדד אלקנו לנוכחות רכה בינלאומית
61	מדד Lowy לנוכחות דיפלומטית
62	מדד Lowy לנוכחות דיפלומטית – נתונים
63	מדד הדרכונים של חברת ארטון
64	מדד "המדינה הטובה ביותר"
66	מדד "המדינה הטובה ביותר" – נתונים
67	עוצמה כלכלית
68	מדד תחרותיות בת-קיימא
70	מדד תחרותיות בת-קיימא – נתונים
71	מדד התחרותיות של הפורום הכלכלי העולמי
73	מדד התחרותיות של הפורום הכלכלי העולמי – נתונים
75	מדד התחרותיות העולמי - IMD
77	מדד התחרותיות העולמי - IMD – נתונים
78	מדד תחרותיות המשאב האנושי - IMD
79	מדד תחרותיות המשאב האנושי - IMD – נתונים
80	מדד תחרותיות המשאב האנושי - GTCI
82	מדד תחרותיות המשאב האנושי - GTCI – נתונים
83	מדד FM לחוסן
85	מדד FM לחוסן – נתונים
86	מדד האנרגיה העולמי של טרילמה
88	מדד האנרגיה העולמי של טרילמה – נתונים
89	מדד מודי'ס לדירוג איכות האשראי של מדינות

90	תוצר לאומי גולמי
91	תוצר לאומי גולמי – נתונים
92	תוצר מקומי גולמי לנפש מתוקנן לכוח קנייה
94	מדד הפיתוח האנושי
95	מדד השגשוג של לגטום
96	מדד השגשוג של לגטום – נתונים
97	הון אנושי
98	מדד החדשנות העולמי
100	מדד החדשנות העולמי – נתונים
101	מדד התחרותיות הדיגיטלית
103	מבחני פיזה
105	מדד החינוך מתוך מדד לגטום
106	מדד החינוך מתוך מדד לגטום – נתונים
107	נתוני ההוצאה לחינוך לתלמיד וכחלק מההוצאה הציבורית והשתתפות בחינוך
109	נתוני ההוצאה לחינוך לתלמיד וכחלק מההוצאה הציבורית והשתתפות בחינוך – נתונים
113	מדד החינוך מתוך HDI
115	מדד שנחאי לדירוג אוניברסיטאות
117	מדד שנחאי לדירוג אוניברסיטאות - נתונים
118	מדד החדשנות של בלומברג
119	מדד החדשנות של בלומברג – נתונים
120	מדד התפתחות התקשורת הדיגיטלית
121	מדד הבינה המלאכותית של טורטום
122	מדד הבינה המלאכותית של סטנפורד
123	מדד הבינה המלאכותית של סטנפורד – נתונים

125	חוסן חברתי
126	מדד האושר
128	מדד האושר – נתונים
129	דוח פערי מגדר
130	דוח פערי מגדר – נתונים
131	קידמה חברתית
133	קידמה חברתית - נתונים
137	הון ממשלי
138	מדד אפקטיביות הממשלה
140	מדד אפקטיביות הממשלה – נתונים
141	מדד שלטון החוק
142	מדד שלטון החוק – נתונים
143	מדד בקרת השחיתות
144	מדד בקרת השחיתות – נתונים
145	מדד תפישת השחיתות
147	מדד תפישת השחיתות – נתונים
148	מדד איכות הרגולציה
149	מדד איכות הרגולציה – נתונים
150	אפשרויות ביטוי ואחריות שלטונית
151	אפשרויות ביטוי ואחריות שלטונית – נתונים
153	מצב משטרי
154	מדד החופש – קיום זכויות אזרח במדינה
156	מדד הדמוקרטיה של האקונומיסט
158	מדד הדמוקרטיה של האקונומיסט – נתונים
159	מדד מרכיבי הדמוקרטיה
161	מדד מרכיבי הדמוקרטיה – נתונים
163	מדד חופש הפרט במדד השגשוג של לגטום
164	מדד חופש העיתונות

166 מדד חופש העיתונות – נתונים
167 אמון הצבור בממשלה
169 אמון הצבור בממשלה – נתונים
170 מדד היעדר אלימות ויציבות פוליטית
171 מדד היעדר אלימות ויציבות פוליטית – נתונים
172 מדד שבריריות מדינות
174 טבלת סיכום מצבה של ישראל

תקציר

מצבה של ישראל בשנת 2024 מדאיג. לאחר שנים של סכבי בחירות, מאבק אזרחי ופוליטי מהקשים שידעה המדינה, ומלחמה שסופה אינו נראה באופק, נדמה שהשעה ההיסטורית שאנחנו מצויים בה תהיה מכרעת לעתידה של ישראל. האם מדינת ישראל תדע לייצר ולהטמיע פתרונות חדשים או שמא היא כבר בעיצומו של תהליך קריסה? נדמה שהשאלה הזו תלויה קודם כל בניסיון להשיב בצורה מדויקת ועמוקה ככל הניתן על השאלה: מהו מצבה של ישראל בעת הזאת? אנחנו במכון למחשבה ישראלית מאמינים בבחינה של תהליכים היסטוריים ארוכים מתוך מטרה להציע שינויים מבניים עמוקים ותשתיתיים. אומנם, הדוח שלפניכם אינו מציע אף שינוי ספציפי, אך הוא בוחן סדרה ארוכה של מדדים בינלאומיים שכל אחד מהם מציע נקודת מבט שונה על מצבה של ישראל בעת הזאת. מטרת הדוח הזה היא לייצר תמונת מצב מורכבת של ישראל, ולהוות בסיס לדיונים מעמיקים על עתידה.

המדדים בדוח חולקו לשבע קטגוריות: עוצמה צבאית, עוצמה מדינית, עוצמה כלכלית, הון אנושי, חוסן חברתי, הון ממשלי ומצב משטרי. החלוקה לקטגוריות מאפשרת מבט נוח יותר על הנתונים והיא מבוססת על קבוצות מדדים קרובים זה לזה מבחינה תוכנית ומאפשרת לייצר תמונת מצב שמוכוונת לאתגרים הגדולים של ישראל בעתיד. למרות זאת, ברור כי התופעות הנמדדות מורכבות יותר, ויש קשרים רבים בין המדדים שחוצים את הקטגוריות. לכן, הדוח מאפשר גם קריאה של הנתונים בכל מדד בנפרד והעמקה בו באמצעות הקישורים וחומר הרקע המצורף. למרות המורכבות של הנושאים הנבחנו בדוח זה, ניתן לומר כי תמונת המצב שעולה מן הדוח הזה היא אכן מדאיגה, אך גם מעידה על שורה של הזדמנויות גדולות

למדינת ישראל בעתיד הקרוב. ככלל, מצבה של ישראל מתדרדר בשנים האחרונות ברוב המוחלט של המדדים שנבחנו. הפערים החברתיים-הכלכליים גדלים, מצבו של החינוך הקדם-אקדמי גרוע מאוד. מצבה הכלכלי של ישראל כמדינה מתדרדר, איכות הממשל בישראל ומצבה הדמוקרטי הולכים ונשחקים בקצב מדאיג, תחושת הביטחון בישראל בשפל של כל הזמנים והאמון במוסדות המדינה נמוך. למרות זאת, ישנם מספר תחומים שבהם ישראל נחשבת מובילה אזורית או בינלאומית: עוצמתנו הצבאית עדיין גבוהה מאוד למרות אירועי ה-7 באוקטובר ומעידה על כך שישראל היא עדיין מעצמה צבאית אזורית. החדשנות הישראלית תופסת מקום של כבוד בעולם בכמה מדדים חשובים, עוצמת הסייבר הישראלית היא מהמובילות בעולם, האוכלוסייה בישראל משכילה מאוד ודירוגי האוניברסיטאות בישראל עדיין ממקמים אותה במקום טוב יחסית לגודלה. חשוב לנו להדגיש כי הדירוגים אינם כוללים נתונים מהתקופה האחרונה. גם כאלה שמסווגים כמדדי 2023 מבוססים בדרך כלל על נתוני 2022. אנו מניחים כי אירועי המהפכה המשפטית ומלחמת חרבות ברזל ישפיעו לרעה על דרוגי ישראל ויחזקו את תהליך ההדרדרות במדדים הבינלאומיים. אולם, זאת נוכל לבחון באופן אמפירי רק בדו"ח של השנה הבאה.

הדאגה העמוקה לעתיד המדינה מחייבת אותנו להביט נכוחה על מצבה, ולנסות להרחיב ככל הניתן את האופנים שאנחנו תופסים בהם את המציאות הקשה שאנחנו נתונים בה. אנו מקווים שדוח זה יהווה תרומה למאמץ הזה ויאפשר להביט על מדינת ישראל באופן שקול ומפוכח.

מבוא: על מדדים ודירוגים

מוכרת האמירה כי אם אין אפשרות למדוד דבר מה באופן כמותי, לא ניתן לומר עליו דבר בעל משמעות. הצורך במדידה כמותית הוא מובן מאליו במדעים המדויקים, אולם גם בתחומי המדינה והממשל יש תועלות ממדידה. כשהעיסוק בנושאי פעילות האדם הפך למעשי ואף לתכליתי, גם הצורך במדידה וכימות הפך ממשי. השתכללות המדידה בתחומים חברתיים וכלכליים, ובאלה המשיקים להם, הביאה להיצע הולך וגדל של נתונים, והתלוותה לכך גם השתכללות מתודולוגית בכל הקשור לעיבוד הנתונים וניתוחם. כתוצאה מתהליכים אלה נוצר שפע עצום של נתונים גולמיים ומעובדים, שהיקפו ממשיך להתרחב עם הולדתן של שיטות איסוף ומדידה חדשות מבוססות טכנולוגיות מתקדמות. היצע הנתונים הוא חלון הזדמנויות למדינות ולגופים בינלאומיים לנתח התרחשויות ותהליכים ברמה המקומית וברמה העולמית. אחת הדרכים לניהול ולניתוח של המידע הרב היא בניית מדד – ערך כמותי המחושב על בסיס נתונים באמצעות נוסחה קבועה, ומאפשר קיבוץ נתונים מגוונים, נרמול שלהם, השוואה ביניהם וניתוח שלהם.

תופעות נמדדות

זמינות הנתונים בעשורים האחרונים הביאה לפיתוח ולאימוץ של מדדים חדשים, אשר ניתוחם יכול להניב מסקנות תיאורטיות ומעשיות. בשנים האחרונות מספר המדדים גדל מאות מונים, וכמעט לכל תופעה קיים מדד. די להסתכל ברשימת המדדים המוזכרים בדוח זה כדי להתרשם מהמגוון הרב של התופעות הנמדדות. עם זאת, ישנן מספר תופעות שנודעת להן מרכזיות בניסיון להכין את מצבה של מדינה.

עוצמה – על אף הוויכוח התיאורטי בדבר הגדרתה של עוצמה, מרכיביה והדרכים למדידתה, יש הסכמה בדבר החשיבות שבמדידה שלה. לצורך דוח זה, עוצמה מייצגת את יכולתה של מדינה להשפיע על מדינות אחרות. השפעה זו יכולה להיות מושגת באמצעים של הפעלת כוח, או אז היא תיחשב ל"עוצמה קשה", ולחלופין יכולה להיות מושגת באמצעים לא כוחניים כמו שכנוע, יצירת שיתוף פעולה, רתימה ובניית הזדהות – ואז היא תיחשב ל"עוצמה רכה". בעוד שעוצמה קשה נמדדת בראש ובראשונה ביכולות צבאיות פיזיות של מדינה, קיימים מדדים הכוללים בה גם אספקטים כלכליים, כיוון שאמצעי לחץ כלכלי הפכו כיום לערוץ פעולה מקובל בזירה הבינלאומית. עוצמה רכה, לעומת זאת, היא מושג שמאפשר טווח רחב יותר ומגוון יותר של מרכיבים, שעשויים לכלול אספקטים כמו תרבות וערכים פוליטיים (Nye, 2008), פילנתרופיה (Rothman, 2011) ועוצמה פסיכולוגית ולגיטימציה (Ferguson 2003). עם זאת, על אף המאפיינים השונים של שני סוגי העוצמה, קיימים ביניהם יחסי גומלין המקשים לעיתים להבחין בין השפעותיהם.

תחרותיות – תכונת התחרותיות, הדוחפת כלכלות ומדינות קדימה, יחדה כמושג מפתח להבנת עוצמה כלכלית על-ידי הכלכלן מייקל פורטר, איש אוניברסיטת הרווארד. מתוך הכרה בחשיבות התכונה, הפורום הכלכלי העולמי (World Economic Forum, WEF) פיתח את מדד התחרותיות – Global Competitiveness Index (GCI). מדדים נוספים בתחום הם מדד התחרותיות הבת-קיימא (GSCI) ומדד התחרותיות של המכון הבינלאומי לפיתוח ניהול (International Institute for Management Development, IMD). בנוסף, פותחו גם מדדי תחרות ממוקדים יותר לתחומים ספציפיים, כמו טכנולוגיה או משאבי אנוש.

חוסן חברתי וקידמה חברתית – תפיסת הקידמה החברתית כבעלת תפקיד כלכלי קודמה על-ידי כלכלנים וזכי פרס נובל כמו אנגוס דיטון, ג'וזף סטיגליץ ואמרטיה סן, לאחר שהבינו, כפי שניסח זאת מייקל פורטר, שצמיחה כלכלית לבדה אינה מספיקה כדי לקדם חברות ולשפר את איכות החיים של אזרחיהן. כדי לשקף תכונות בתחומי החברה, הרווחה, החינוך ועוד, פותחו מדדי שלומות (wellbeing) המשמשים כיום כלים בידי ארגונים בינלאומיים, כמו הבנק העולמי או קרן המטבע הבינלאומית

ולתמיכה בתהליכי קבלת החלטות. המדדים בתחום זה כוללים, בין השאר, את מדד הפיתוח האנושי (Human Development), מדד הקידמה החברתית (Social Progress), מדד ה-Wellbeing של ה-OECD וגם מדד האושר של האו"ם.

חדשנות - אנו חיים בעידן של התפתחות טכנולוגית מהירה, שהפך את תכונת החדשנות לרלבנטית מאוד לאפיון מדינות ולהתפתחותן. בהעדר מדד בודד מרכיבי חדשנות, יזמו גורמים שונים יצירת מדדים מורכבים שאומדים את מידת החדשנות של מדינות. בין אלה ניתן למנות את ה-Global Innovation Index (GII) של הארגון העולמי לקניין רוחני (World Intellectual Property Organization, WIPO) ומדד החדשנות של חברת בלומברג. כיוון שמדדים של גופים שונים בנויים ממרכיבים שונים, אין זהות בין המדדים. משמעות הדבר אינה כי אחד מהם מודד טוב יותר מהאחר, אלא שכל מדד מורכב על פי היגיון ושיטה משל עצמו, ונותן למשתמשים זווית ראייה אחרת.

שחיתות - תופעות של שחיתות נתפסות כפוגעות בעוצמתן ומעמדן של מדינות, ועל כן יש עניין למדוד לא רק את רמת השחיתות הקיימת, אלא גם עד כמה מדינה נתפסת כמושחתת. בהתאם, קיימים מדדים הבוחנים את שתי התכונות, וביניהם מדד בקרת השחיתות של הבנק העולמי ומדד תפישת השחיתות (Corruption perception index) של ארגון השקיפות הבינלאומי (International Association).

סוגי מדדים

אינדיקטורים (Indicators) - אלה הם ערכים כמותיים המודדים תכונה, אשר יש לה קשר אמפירי לתופעה מסוימת, והיא מהווה סימן מעיד לתופעה על סמך מתאם ישיר ומובהק עמה. במקרים רבים לא קיימת סיבתיות ישירה בין התכונה לתופעה, והתוקף למדידה נשען אך ורק על מתאם גבוה. פעמים רבות, אינדיקטורים משמשים מרכיבים של מדדים אחרים, אך הם יכולים גם לשמש מדדים בפני עצמם - האינדיקטורים "תוצר לאומי גולמי" (תל"ג) ו"תוצר לנפש" הם דוגמאות לכך.

מדדים אובייקטיביים (Objective indices) - מושגים על מדידה כמותית של תופעה. הם יכולים להיות מבוססים על אינדיקטור יחיד, או על שקלול של מספר אינדיקטורים יחד.

מדדים סובייקטיביים (Subjective indices) - מבוססים על נתונים שהופקו מראיונות, סקרים ואמצעים דומים שמטרתם לברר עמדות של נשאלים. כדי לעקוף בעיות מובנות של נתונים מסוג זה, פותחו שיטות מדידה משוכללות, המשוות נתונים ממספר מקורות ויוצרות גם מדדי שגיאה. למרות זאת, מדדים אלה עדיין נחשבים מדויקים פחות מאשר מדדים אובייקטיביים, למעט במקרים שהתכונה הנמדדת היא עמדתם של הנשאלים. דוגמאות למדדים מסוג זה, המוזכרים בדוח, הן מדד האושר של האו"ם ומדד אמון הציבור בממשלה.

מדדים מורכבים (Composite indices) - בנויים ממקבצים של מדדי משנה, שיכולים להיות אובייקטיביים או סובייקטיביים, שכל אחד מהם מקבל משקל שונה בחישוב. כך מתאפשרים מדידה ואפיון של תופעות מגוונות שמדד בדיד וצר אינו חובק אותן. מדדים אלה התפתחו כיוון שמדינות וארגונים בינלאומיים נדרשו לקבל החלטות על בסיס תכונות שעד אותה עת לא היתה דרך מקובלת למדידתם. מדד העוצמה הרכה המוזכר בדוח הוא דוגמה למדד מסוג זה.

דירוגים (Rankings) - מכל מדד נגזר גם דירוג - רשימת המדינות או הארגונים הנמדדים, מסודרים בסדר יורד. במקרים רבים, כפי שנראה בהמשך, הופך הדירוג, המשקף את מצב המדינה או הארגון ביחס למקביליהם, לבעל הסיבות ציבורית ופוליטית גבוהה יותר מאשר המדד עצמו. כאשר כוהנים מדדי עוצמה צבאית של מדינות יריבות, למשל, ברור כי יותר מאשר הציונים הנומינליים של כל אחת מהן, ההשוואה ביניהן היא הרלבנטית והמעניינת. הדבר נכון גם בין ידידות ובעלות-ברית: זיהוי מדינות מובילות בתחום מסוים מאפשר למדינות אחרות ללמוד מהן. לבסוף, דירוג משקף לא רק מצב נקודתי של מדינה, אלא, באמצעות מעקב לאורך מספר שנים, גם את מגמת ההתקדמות שלה יחסית לשאר מדינות העולם, שגם מצבן הוא דינמי ודירוגן משתנה. בשל הסיבות הרבה של דירוגים, דוח זה מציג עבור כל מדד את מיקומה של ישראל בדירוג העולמי.

השקעת מדדים ודירוגים על פוליטיקה ועל יחסים בינלאומיים

בספרם *Ranking the World*, שראה אור בשנת 2015, אלכסנדר קולי וג'ק סניידר עמדו על תופעה מעניינת: השימוש בדירוגים, כלומר מיקומה של מדינה בהשוואה לאחרות בתחום מסוים, הפך למגרש שמתחרים בו מנהיגים ומדינות. דירוגים השוואתיים בין מדינות, אשר שימשו בעבר בעיקר אנליסטים ועיתונאים, קיבלו תפקיד בזירה הבינלאומית והפכו לשפה משותפת (*lingua franca*) המשמשת לניסוח יעדים ומטרות. השימוש בהם התרחב וקנה לו אחיזה לא רק בקרב מדינות אלא גם בסוכנויות ממשל בינלאומיות, שהופכות לא אחת לספקיות המחקרים והדירוגים. במצב החדש שנוצר, הדירוגים לא רק מתארים את המציאות אלא גם מעצבים אותה.

קולי וסניידר מביאים בספרם מספר דוגמאות מן השנים האחרונות לכך שדירוגים בינלאומיים מכוונים מדיניות ומשפיעים על מעמדן הפוליטי של מדינות. כך, למשל, יום לאחר בחירתו בשנת 2012, נשיא רוסיה ולדימיר פוטין הכריז כי הוא מציב כיעד את שדרוג רוסיה מהמקום ה-120 למקום החמישים במדד הקלות לביצוע עסקים (*Ease of Doing Business Index, DBI*) של הבנק העולמי. בכך, למעשה, פוטין קיבל את מדד ה-DBI בתור מקור סמכות אמין להערכת מידת השחיתות הבירוקרטית בארצו, על אף שרוסיה הרשמית סירבה להכיר בדירוגים בינלאומיים אחרים. במקרה אחר מאותה תקופה, חברת *Standard & Poor (S&P)* החליטה להוריד את דירוג האשראי האמריקאי, שעד אז היה מושלם (AAA). בתור דוגמא לכוחם של דירוגים, מחברי הספר משתאים מיכולתה של חברה פרטית להשפיע בצורה כה משמעותית, נרחבת ועמוקה על מעצמה בסדר גודל של ארצות-הברית. גם בישראל ראינו כיצד דירוגים משחקים תפקיד בזירה המדינית. כשהיה בנימין נתניהו ראש האופוזיציה, הציג כוונה לחולל רפורמה במערכת החינוך, בהשראת מדינות מובילות בעולם. בתור יעד מדיד לתוכניתו, הוא הציב דירוג של ישראל בין עשר המדינות המובילות בתחום. ב-2010, בהיותו ראש ממשלה, נתניהו הפנה מבטו אל מדד ההכנסה לנפש, וקבע שעל ישראל להגיע למקום ה-15 בו. גם גופים אחרים הגדירו למדינת ישראל יעדים לפי מדד זה: בשנת 2006 מכון ראות הציג את חזון "ישראל 15", לפיו תוך 15 שנים ישראל תגיע למקום ה-15, ראשית במדדי

איכות החיים, ובהמשך במונחי תוצר או הכנסה לנפש. גם היעד של קבוצת "ישראל 2028", שהגישה תוכנית לראש הממשלה דאז, אהוד אולמרט, היה להימנות עם 10-15 המדינות המובילות במדד התוצר או ההכנסה לנפש.

דוגמאות אלה ממחישות כיצד, במקרים רבים, הנתון החשוב הוא לא הצינון הנומינלי הניתן למדינה במדד מסוים, אלא מקומה בדירוג היחסי של המדד. אך חשיבותם הגוברת של דירוגים אינה רק בתור כלי להגדרת יעדים ארוכי-טווח, אלא בתור ייצוג של הובלה ועוצמה בזירה הבינלאומית. מקום גבוה בדירוג מקנה למדינה יוקרה והשפעה, משקף הצטיינות ועוצמה ותורם למוניטין שלה, אם בתור מקור הרתעה ליריבותיה ואם בתור מקור השראה לבנות בריתה.

להובלת דירוג של מדד מסוים יכולות להיות גם משמעויות פרקטיות: המדינות המובילות בדירוגים חשובים נוהגות להקים לעצמן "מועדונים סגורים" המתווים מדיניות בינלאומית בתחומים שונים ונעשים לכוה בינלאומי בזכות עצמם. בין קבוצות אלה מצויים ה-G7/G8 וה-G20, המאגדים את המדינות המובילות בדירוגים הכלכליים; ומועדון ה-P5, המורכב מחמש החברות הקבועות ובעלות זכות הוטו במועצת הביטחון של האו"ם, אשר במסגרת חברותן גם ב"מועדון הגרעיני" מורשות להחזיק בארסנל גרעיני תחת אמנת האי-הפצה. ככל המקרים הללו, עצם הובלת הדירוג והחברות ב"מועדון" הנובעת מכך, הם מקור עוצמה - אם בפריבילגיות שהוא מעניק ואם ביכולת להשפיע ולתאם עם מנהיגים אחרים.

מצבה של ישראל לאור מדדים בינלאומיים

בהמשך הדוח כ-60 מדדים מרכזיים, המשקפים את מצבה של ישראל יחסית לאומות העולם. מתוך ההכרה, שאי אפשר לאחד את כל המרכיבים לכדי ציון מספרי יחיד כדי לשקף מצב, בחרנו להציג כל מדד בפני עצמו. בצד דירוגים נוכחיים וקודמים של ישראל במדדים שונים, היכן שקיימים, ניתן גם הסבר קצר על כל מדד, כדי לאפשר לקורא מבט ברזולוציות משתנות: ברצותו יוכל להשקיף על הדירוגים במבט-על, ברצותו יוכל לקרוא על המתודולוגיה של כל מדד ועל מיצובה של ישראל בו, ואף ללמוד לעומק על הרכיבים של כל מדד באמצעות הקישורים המצורפים. המדדים חולקו לשבעה תחומים: עוצמה צבאית, מדינית וכלכלית, הון אנושי, חוסן חברתי, הון ממשלי ומצב משטרי; עם זאת, יש לקחת בחשבון כי קיימות זיקות בין התחומים השונים, וקיימים מדדים הכוללים רכיבים ממספר תחומים. כל מדד משתמש בהגדרות שונות, באינדיקטורים שונים ובשיקולים שונים להערכת מצבה של מדינה, ולכן השילוב ביניהם מספק תמונה רחבה ועמוקה יחסית של מצבה של ישראל בכל אחד מהתחומים. כעת, נבחן כיצד מתארים המדדים הבינלאומיים שנבחרו את מצבה של ישראל כיום.

עוצמה צבאית

מקדמת דנא, הצורך שהעסיק מנהיגי מדינות בכל הנוגע לצבאם ולשימוש בו היה היכולת למדוד יחסי כוחות: את עוצמתם הצבאית הם ואת העוצמה הצבאית של יריביהם. עוצמה צבאית היא עוצמה קשה, הנמדדת על-ידי מספר רב של גורמים והיחס ביניהם. גורמים אלה כוללים את איכות אמצעי הלחימה שברשותה של מדינה וכמותם, האיומים והסיכונים הנוכחיים והפוטנציאליים הניצבים בפני המדינה

ומאפיינים של הרכיב האנושי, כמו יכולות אישיות ומוטיבציה. כך, גם עוצמתה הצבאית של ישראל נמדדת מול האיומים והסיכונים הגבוהים שהיא נדרשת להתמודד עמם.

שקלול המדדים הנכללים בקטגוריה זו מראה שישראל היא מעצמה צבאית אזורית. מכין כל התחומים שנבחנו, זהו תחום ההצטיינות שלה בהשוואה הבינלאומית. ראשית, נבחן מה מספרים המדדים הבינלאומיים על האיומים שישראל ניצבת מולם. במדד השלום, המודד איומים באלימות חיצונית ופנימית, מדורגת ישראל מזה עשור בעשירייה ה-15. במדד הטרור ואיומיו, ישראל מדורגת בעשירייה הראשונה, במקום השני בעולם לאיומי טרור; עד השנה שעברה, היתה בעשירייה השלישית במדד זה. במדד נורמנדי, לסיכון ליציבות ולשלום נמצאת ישראל בעשירייה ה-9. במדד שבריריות המדינה, המתייחס למידת יציבותה בהקשרים פנימיים וחיצוניים, ישראל מדורגת מזה 3 שנים, עוד בטרם פרוץ המלחמה, בסוף העשירייה הרביעית ליציבות. גם במרכיב הביטחון והיציבות של מדד לגטום אנו מדורגים בעשירייה ה-13. לאור משקל האיומים המשתקפים מדירוגים אלה, יש חשיבות גדולה לעוצמה העומדת לרשות ישראל כנגדם.

אמרה ידועה של נפוליאון קובעת כי חשיבותם של המרכיבים הצבאיים הערטילאיים, כמו יכולת פיקוד, מקצועיות הדרגים, תעוזה, מורל ומוטיבציה, עולה ביחס של שניים לאחד על זו של המרכיבים הגשמיים, כגון מספר כלי לחימה, הלוחמים, הגדודים וכיוצא באלה. בעוד קל יחסית לספור אמצעי לחימה, יכולות ערטילאיות קשות יותר לכימות ולמדידה. קושי נוסף נעוץ בעובדה כי המבחן האמיתי לעוצמה צבאית הוא מבחן התוצאה, מבחן הקרב, ועל כן בתקופות שבין מלחמות קשה לכמת ולהעריך עוצמה צבאית. קיימת גם ההבחנה בין אופני השימוש בעוצמה הצבאית: הרתעת היריב באמצעות פוטנציאל העוצמה, מבלי שהוא מוצא מהכוח אל הפועל, הוא ביטוי של עוצמה השונה משימוש בעוצמה בפועל.

קושי נוסף נובע מכך שעוצמה צבאית נמדדת לאו דווקא לפי היכולות של מדינות יריבות, אלא על פי מידת המענה שהיא נותנת כנגד האיומים המופנים כלפי המדינה בפועל. כיוון שאיומים אלה יכולים להגיע גם מכיוונם של ארגונים תת-מדינתיים, יש צבאות שעוצבו במיוחד כדי לתת מענה לאיומים תת-צבאיים. במקרה זה, כפי

שנוכחנו לדעת לאחרונה, הגדרת העוצמה הצבאית לפי היחס שבין מדינות אינה מספיקה. בנוסף, לצורך הניתוח יש לזכור כי בעוד האיזומים מיוצגים במדדים באופן חלקי בלבד, ברור לעין שהאיזומים העומדים לפתחה של ישראל מכל הגורות, אם מצד מדינות ואם מצד ארגונים אחרים, הם מרביים.

במדד העוצמה הצבאית הקונבנציונלית (Firepower Index, FPI), ישראל מדורגת כיום במקום ה-17, לעומת המקום העשירי ב-2005 - שחיקה הדרגתית הנובעת מהתעצמותן של מדינות אחרות. יתר על כן, ב-2005 היו בדירוג רק שתי מדינות מוסלמיות חזקות מאיתנו - פקיסטן (4) ואיראן (7), אך ב-2023 מדורגות כבר ארבע מדינות מעלינו במדד זה - טורקיה (8), פקיסטן (9), איראן (14) ומצרים (15). כנגד זאת, לישראל מיוחסת מובילות בשתי יכולות אסטרטגיות: הגרעין והסייבר. לצורך ניתוח נסתמך על המצוי בספרות הגלויה.

טבלת הארסנלים הגרעיניים בעולם, המשקפת את גודל הארסנלים הידוע או המשוער של המדינות הגרעיניות, מתפרסמת על-ידי הארגון האמריקני לבקרת נשק ועל-ידי מכון SIPRI בשבדיה, ובפרסומיהם הנפרדים מפורטים הן מספר ראשי הקרב והן אמצעי השיגור, לרוב טילים. מביין תשע המדינות הנחשבות לבעלות יכולת גרעינית כיום, ישראל נמצאת במקום ה-8.

יכולות לוחמת הסייבר (הגנתית והתקפית כאחת) מדורגות במספר מדדים, שהבולטים ביניהם מובאים כאן. המדד שמפרסם מכון בלפר באוניברסיטת הרווארד בוחן יכולות סייבר לפי מספר מדדים, ומשקף את הפוטנציאל של מדינה להשיג מטרות באמצעים אלה. בתחומים ההתקפיים והמודיעיניים ישראל מדורגת בעשירייה הראשונה ואילו בתחום הסיכון לפגיעות - בעשירייה הרביעית. במדד המשוקלל, ישראל מדורגת במקום ה-19 ב-2022 (לעומת המקום ה-11 ב-2020), ובהשוואה לכך איראן מדורגת במקום העשירי (לעומת המקום ה-23 ב-2020). גם לפי מדד NCSI של המכון האסטוני לממשל דיגיטלי, יכולותינו נשחקות: נכון לסוף 2023, ישראל נמצאת בסוף העשירייה הרביעית (לעומת המקום ה-25 ב-2019). לשם השוואה, איראן נמצאת כיום בעשירייה ה-14. במדד ארגון התקשורת של האו"ם, הבודק חשיפה לסיכונים סייבר ואת היכולת למונעם, אנו מדורגים במקום ה-36 לפי נתוני 2020 (לעומת המקום העשירי לפי נתוני 2017). לשם השוואה,

איראן מדורגת בעשירייה השישית, אך התקדמה מן המקום ה-59 בשנת 2017 למקום ה-54 בשנת 2020, ובמרכיב ההתקפי היא מדורגת בעשירייה הראשונה. לעולמות לוחמת הסייבר נוספה לאחרונה גם הבינה המלאכותית, ומספר מדדים בינלאומיים החלו לעסוק בה. בתחום חדשני ופורץ דרך זה, ישראל מדורגת בעשירייה הראשונה. הדירוג אינו עוסק בנושאי ביטחון באופן ישיר, אך היכולת מדברת בעד עצמה. לצד דירוגים אלה, אשר ברובם מושתתים על נתונים אובייקטיביים ורק מקצתם על הערכות סובייקטיביות, קיים המדד הידוע כ-Best Country, שהוא מדד סובייקטיבי לחלוטין, המבוסס על סקר בינלאומי בהיקף רחב. משמעותו האמיתית היחידה היא בשיקוף תדמיתה של ישראל בעיני אזרחי העולם, אך דווקא דירוג זה זכה לתשומת לב בצמרת השלטון הישראלי ופורסם בתקשורת כמשקף נכונה את עוצמתה של ישראל. על פי מדד זה, ישראל מדורגת במקום ה-11 בעולם במרכיב המתקרא עוצמה. דירוג זה אומנם ערב לאוון, אך הוא נובע מהעוצמה הצבאית הרבה המיוחסת לישראל במדד זה ומקנה לה את המקום הרביעי בעולם, אחרי רוסיה, ארצות-הברית וסין. הדירוג במקום ה-11, כממוצע של כלל מרכיבי המדד, נובע מדירוגים נמוכים בתחומים אחרים, כגון כלכלה ומנהיגות. בעבר, דורגה ישראל במקום השמיני במדד זה, בעוד שבמרכיב העוצמה הצבאית הופיעה במקום השני. כלומר, במדד זה היכולות הצבאיות הגבוהות של ישראל מסתירות את השחיקה המהירה במצבה הכלכלי וביכולות המנהיגות. יכולת צבאית לבדה, ללא תשתית כלכלית ומנהיגותית מתאימה, לא תחזיק לאורך זמן ולא תהיה אפקטיבית מספיק. לסיכום, חרף הקשיים בכימות מרכיב העוצמה הצבאית, אין כל ספק שבתחום הצבאי הגיעה ישראל למובילות הגבוהה ביותר בהשוואה ליתר התחומים. אין הדבר עושה אותה למעצמה גלובלית, אך היא בהחלט מעצמה אזורית. יש לציין כי מבחינת הנטל הביטחוני - חלקו היחסי של תקציב הביטחון בתקציב הכולל - ישראל היא בין המדינות המובילות בעולם, ודורגה במקום השלישי ב-2022, אחרי עומאן וערב הסעודית. הצורך להגדיל שיעור זה משמעותית, שהוכרו עליו לאחרונה, מעיד על החמרת האיומים הדורשים מענה. ומעל לכל, חשוב לזכור כי יתרונותיה היחסיים של ישראל באזור נתונים בסיכון, עקב מגמות התעצמות של המדינות האחרות. כבר כעת, ברי שעוצמתה הצבאית הנוכחית של ישראל אינה מספקת לצורכי הרתעה, וכי

יכולות ההגנה שלה מאותגרות כעת במספר חזיתות. אומנם עוצמתה הצבאית של ישראל גבוהה, אבל כפי שאמר נפוליאון, יכולות המנהיגות ואיכות הפיקוד חשובים יותר. התחומים האלה מתבססים במידה רבה על תשתית כלכלית, מדינית וממשלית שהולכת ונשחקת. העוצמה הרכה של ישראל, שמתבטאת במוניטין ובמעמדה של ישראל בעולם, נמצאת במגמת היחלשות מדאגה, כפי שנראה כבר כעת.

מוניטין, מעמד ועוצמה מדינית

כוחה של מדינה אינו יכול להימדד רק על פי יכולותיה הצבאיות. מדינות ממצבות את עצמן בזירה הבינלאומית, משפיעות על מדינות אחרות ומשפרות את תנאי החיים של אזרחיהן גם באמצעות העוצמה הרכה שלהן – מוניטין, מעמד והישגים מדיניים. בכל מדדי העוצמה הרכה שנבחנו, ישראל נמצאת במגמת ירידה וממוקמת כעת בתחתית מדינות המערב. משתמע מכך, שעוצמתה הרכה של ישראל הולכת ונחלשת, וזאת בטרם יש התייחסות ברורה לשינויים שחלו בעקבות מלחמת "חרבות ברזל".

במדד ה-Best Country, שהוזכר קודם ומוודד את התדמית המיוחסת למדינות הנבחנות, ישראל מובילה בנושאי יזמות וחדשנות. בשאר הנושאים, החל מתרבות ומורשת וכלה בפתיהות לעסקים והנאה, היא ממוקמת בתחתית רשימת מדינות העולם. במוצע הכללי, ישראל דורגה במקום ה-36 ב-2023, וחווה ירידה עקבית מאז פורסם מדד זה לראשונה ב-2016, אז דורגה במקום ה-25. בשני המרכיבים המשקפים עוצמה רכה, ישראל חווה מגמה דומה: בהשפעה תרבותית היא נתפשת במקום ה-47 (לעומת 35 ב-2016), ובמרכיב "המטרה החברתית" – במקום ה-57 (לעומת 39 ב-2021), השנה הראשונה למדידת מרכיב זה). גם במדד העוצמה הרכה של חברת Brand Finance, המשקף את כוח המיתוג של המדינה, יש שחיקה במעמדה של ישראל.

מדד נוסף הקשור לעוצמה רכה ובוחר את נוכחות בינלאומית כמיושורים ה"רכים" הוא מדד אֶלְקָנו, המדרג את ישראל במקום ה-37 נכון לנתוני 2023, לעומת המקום ה-33 לפני כ-15 שנים. במדד Lowy לנוכחות דיפלומטית, ישראל נמצאת במקום ה-34 נכון לשנת 2023, לעומת המקום ה-29 ב-2016. במדד הדרכונים, המתבסס על רשימת היעדים שבעל דרכון ישראלי יכול להגיע אליהם ללא בקשות לוויזה לא דיגיטלית, ישראל מדורגת מזה תקופה ארוכה בסביבות המקום ה-50.

עוצמה כלכלית

ישראל היא מדינה קטנה ומוקפת אויבים, שמבחינה כלכלית עולים עליה פי כמה. כיוון שכך, היכולות הכספיות לצורכי ההתחמשות הצבאית ומחקר ופיתוח בתחומים נדרשים תלויים במידת התחרותיות של הכלכלה והמשק. מקובל להתייחס לישראל כאל "נס כלכלי". חרף היותה מדינה קטנה, צעירה יחסית ודלה במשאבי טבע, היא עשירה במשאבים כלכליים המבוססים על יכולות אנוש גבוהות - חדשנות, מחקר וכדומה. אומנם לאורך תולדותיה יש לישראל הצלחות מרשימות בתחום הכלכלה, אך המגמה בשנים האחרונות מדאיגה. על אף החדשנות הישראלית, ביצועיה הכלכליים של ישראל ממקמים אותה סביב ממוצע ה-OECD או מתחתיו בכל הדירוגים שנבחנו. התדרדרות המצב הכלכלי של ישראל מתבטאת לאורך עשרים השנים האחרונות באי-שוויון ופערים כלכליים הולכים וגדלים, במדדי תחרותיות הנמצאים בירידה, בפריון עבודה נמוך וביכולת פיתוח כר-קיימא מהנמוכות ביותר במערב. בשנה האחרונה, גם דירוג האשראי של ישראל ירד לראשונה, ודומה שמגמה זו רק תתעצם כל עוד תימשך המלחמה.

כשמדינות ביקשו לדרג עצמן על פי עוצמה כלכלית - למשל, כדי לקבוע מי תימנה עם קבוצת ה-G7/G8 או קבוצת ה-G20 - הקריטריון המסנן היה גודל ה-GDP האבסולוטי. כלומר, גודל התוצר בכללותו הוא שמקנה למדינות את משקלן, ולא ההכנסה לנפש. לגודל התוצר מתאם גבוה עם גודל השטח וגודל האוכלוסין, ועל כן בתחום העוצמה הכלכלית שמורים יתרונות ברורים לגודל. מכאן שממדיה הגאוגרפיים של ישראל ואוכלוסייתה הקטנה יחסית מהווים מגבלות לעוצמתה הכלכלית. בהתאם, ישראל ממוקמת נמוך מאוד במדדים מבוססי GDP, בהשוואה לכלכלות אחרות בעולם.

יש המעדיפים, לפיכך, להתייחס למדד הוותיק של התוצר לנפש (GDP per capita, PPP) כמבטא את העוצמה הכלכלית הסגולית של המדינה. על פי מדד זה, ישראל מדורגת נכון לשנת 2022 במקום ה-34 מתוך 185 מדינות העולם, ובמקום ה-21 בין 38 מדינות ה-OECD. מיקומים יחסיים אלה לא השתנו כמעט מזה שנים רבות. על אף שהיעד שקברניטי המדינה מצהירים עליו מעל עשור הוא לעבור את ממוצע מדינות ה-OECD ולהגיע למקום ה-15 ומעלה, ישראל היתה

ועודנה מדורגת מתחת לחציון המדינות החברות בארגון. גם עלייה חדה בתל"ג לנפש בשנים המדוברות לא סייעה בהשגת היעד.

מקובל להעריך עוצמה כלכלית גם לפי דירוג אשראי ומדדי תחרותיות. לאחרונה, הורידה חברת מודי'ס את דירוג האשראי של ישראל לראשונה במדד שלה, וחברת Standard & Poor עשתה כמוה זמן מה לאחר מכן. דירוג האשראי משקף את מידת הביטחון שיש למשקיעים בחוסנה הכלכלי של ישראל וביכולתה לשלם את חובותיה. הורדת הדירוג הורידה את ישראל למקום ה-34 בין המדינות בעלות חוב מדורג. במקביל, במדד התחרותיות של IMD, ישראל ירדה מהמקום ה-17 ב-2010 למקום ה-23 ב-2023. המדד החשוב יותר, של תחרותיות בת-קיימא, נדיב אף פחות מכך כלפי ישראל, ומציב אותה בתחתית מדינות ה-OECD, ובמקום ה-45 מתוך 180 מדינות העולם. ישראל מדורגת בתחתית הרשימה בכל מרכיבי מדד זה, למעט הון אינטלקטואלי. כשמכון Solability, המחשב את המדד, מונה צעדים נדרשים כדי לשפר תחרותיות בת-קיימא, מושם דגש על איכות החינוך, על חירויות ודמוקרטיה, על מערכת משפט יעילה ובלתי תלויה, על שוויון (למשל, הכנסה שווה מעבודה), על חוסן חברתי, על בריאות בסיסית, ועל חופש דת וחופש מדת.

נקודת חולשה מרכזית של ישראל, מבין מרכיבי העוצמה הכלכלית, היא שיעור הפריזון או צמיחת התוצר לעובד. הפריזון בישראל ב-2022 היה כ-12% מתחת לממוצע ה-OECD, על אף שיעור פריון גבוה במגזרים המתוחכמים, המהווים כ-10% מהמשק, ועקב שיעור נמוך בכ-40% מממוצע ה-OECD בשאר המשק. הדבר מוסבר גם על-ידי השקעה ממשלתית מעטה יחסית בתשתיות ובתקציבים אזרחיים שונים, אך בעיקר על-ידי רמת החינוך שאינה הולמת את הצרכים העסקיים ומתאפיינת בחוסרים.

על פי מדדי התחרותיות ומדדי התוצר לנפש, ישראל טרם הגיעה ליעדים שהצהירה עליהם. על כך גם מכביד הדירוג שניתן בנוגע לחוסנה הכלכלי – יכולת ההתאוששות של המשק תחת משברים ומהלומות מסוגים שונים. על פי מדד זה, המתפרסם מטעם חברת הביטוח FM Global ומשמש כלי לחברות המעוניינות לבצע פעילות עסקית בישראל, ישראל מדורגת עתה במקום ה-37 (לעומת המקום ה-29 בשנים 2014 ו-2016). מרכיב החוסן הכלכלי חשוב פי כמה וכמה עבור מדינה

הנתונה לסיכוני שיבושים והפרעות גדולים מאשר במדינות המתחרות. חולשותינו בתחום החוסן הכלכלי וביכולת ההתמודדות עם איומים כגון אסונות טבע, שריפות וסייבר, קשורות גם ליכולת המשילות של המדינה, שעל פי מדד זה נוגעת לתחומי המאבק בשחיתות, איכות התשתיות וקיבולת שרשרת האספקה. ממד החוסן, במובנו ככושר התאוששות, הוא אקוטי אף יותר לגבי מצבה של ישראל כיום, כאשר המערכות הלאומיות שנפגעו במלחמת "הרבות ברזל" נדרשות למרות זאת לבלום את הפגיעות ולחולל מפנה אל צמיחה והתעצמות מחודשים. דבר זה יתנה בצורה חזקה במידת כושר ההתאוששות הנוכחי של המדינה.

תחום נוסף שחוסנה של ישראל מוטל בו בספק, הוא תחום האנרגיה. במדד טרילמה של מועצת האנרגיה העולמית (World Energy Council), ישראל דורגה בשנת 2023 במקום ה-35. על אף משאבי הגז הטבעי האצורים, שדירגו את ישראל במקום העשירי ברכיב זה, הדירוג הכללי של ישראל ירד עקב מדד סיכון משאבי האנרגיה, שישראל מדורגת בו במקום ה-79. משמעות הדבר, מועצת האנרגיה העולמית מכירה בעתודות האנרגיה הגדולות של ישראל, אך מכירה מנגד גם בסיכונים האנרגטיים הגבוהים שהמדינה נתונה בהם.

הון אנושי

בתפישתה העצמית, ישראל רואה כמשאב האנושי את החשוב שבמשאביה, והדבר אמור להתבטא בכיצועיה כמו גם בהשקעה בטיפוחו של משאב זה. בעידן הנוכחי, מדע וטכנולוגיה נמצאים בתאוצה אדירה, ובהתאם, גדלה גם השיבותן של יכולות טכנולוגיות וחדשנות. המשאב האנושי בתחומים אלה מקרין על עוצמתה הצבאית של מדינה, וישתקף גם בעוצמתה הכלכלית.

ככלל, מצבה של ישראל במדדים הטכנולוגיים הוא טוב - ואף למעלה מכך. בשני מדדים (סטנפורד ו-Tortoise Media) העוסקים בפיתוח, מחקר ועשייה בתחום הבינה המלאכותית, ישראל מדורגת בעשירייה הראשונה, ונירמול של המדד לנפש מביא אותנו למקום השני בעולם, אחרי סינגפור. עם זאת, במרכיבים של מדד Tortoise הנוגעים לתשתית פיזית, כמו פרישת קווי תקשורת מהירים, אנו מדורגים רק במקום ה-30. גם במדד החדשנות העולמי של הארגון הגלובלי לקניין

רוחני (World Intellectual Property Organization, WIPO) משתקף מצב דומה – במרכיב התשומות ישראל מדורגת במקום ה-21, אך הדירוג עולה למקום ה-13 במרכיב התמורות.

אוכלוסייתה הקטנה של ישראל מגבילה את יכולת הגדלת ההון האנושי שלה, וגם אם קיימת מדיניות לביסוס ואף לחיזוק יתרונותיה בתחום זה, השגת המטרה מותנית בהגדלה כמותית, ובעיקר איכותית, של מעגל העוסקים בתחום. כלומר, שימור יתרונה היחסי של ישראל בתחומי הטכנולוגיה, המדע והחדשנות תלוי באופן קריטי באיכות מערכת החינוך וההשכלה שלה. חשיבות ההצטיינות בתחומים אלה קשורה ליכולת המדינה לצמוח כלכלית, ובאופן ישיר ועקיף גם ליכולות הביטחוניות שלה, שמיומון דורש משאבים ניכרים.

מצבנו בדירוגים בתחום החינוך אינו אחיד. במסגרת ההשכלה היסודית, מבחני פיז"ה ממקמים את ישראל בתחתית מדינות ה-OECD, וזאת למרות שאוכלוסיות חלשות מסוימות, בעיקר בנים חרדיים, מוחרגות מהבחינה. ההוצאה לתלמיד בישראל אינה גבוהה אך סך ההוצאה גבוה, בין השאר עקב ריבוי זרמי חינוך וחוסר יעילות של מערכת החינוך בכללותה. המדדים מראים שמספר שנות הלימוד בארץ הוא גבוה, שמעטים בלבד אינם רוכשים השכלה תיכונית ושרבים מגיעים להשכלה אקדמית. עם זאת, מדדים המבטאים איכות השכלה מצביעים על חוסרים: רמת ההשכלה הבסיסית אינה מספיקה, וכלל אינה מגיעה לנתח הולך וגדל באוכלוסייה. בחינוך הממלכתי, רמת ההשכלה הבסיסית סבירה; אבל בחינוך הממלכתי-דת, במגזר הערבי ובקרב בנות חרדיות, רמת ההשכלה נמצאת בשפל גדול, ויש שאפילו אינם זוכים לה כלל.

באשר להשכלה אקדמית, איכות האוניברסיטאות בארץ טובה, ומי שלומד בהן ומשכיל – יוצא נשכר. במדד ההשכלה של הבנק העולמי, המהווה מרכיב במדד הפיתוח האנושי של האו"ם (Human Development Index, HDI) אנהנו שייכים לקבוצת המדינות המובילה במספר שנות השכלה לבוגרים. עם זאת, חשוב לזכור כי מדובר על חלקים מסוימים בלבד מכלל האוכלוסייה, בעיקר משום שהניסיונות להגדיל את השתתפותו של המגזר החרדי בהשכלה הגבוהה נכשלים, והחלק מתוכו שזוכה להשכלה אקדמית איכותית הולך ונשחק.

נחיתותה של ישראל בתחום החינוך, בהשוואה אפילו למדינות שמעולם לא היו להן יומרות בתחומי החינוך, מחייבת מחשבה. על פי ה-OECD ישראל נמצאת במקום הגרוע ביותר מבין מדינות הארגון בהשקעה בחינוך לגיל הרך. נוכח קבועי הזמן הארוכים שבין ההשקעה בחינוך לתשואה בחדשנות - ניזקה של הנחשלות הישראלית בחינוך יורגש ודאי בהמשכו של עשור זה ולאחריו.

חוסן חברתי

חוסן חברתי נבחן בדוח זה על-ידי מדדים הבוחנים פערים חברתיים-כלכליים, אי-שוויון בהזדמנויות ורמות של עוני ואיכות חיים. ישראל מובילה במרכיבים כמו אבטלה נמוכה, תשתיות מים וסניטציה, תוחלת חיים ונגישות להשכלה גבוהה. לעומת זאת, ישראל אינה מקבלת דירוג גבוה בתחומים של ביטחון אישי, שחיתות ורמת תשתיות, וכך נכון גם לאי-שוויון בהכנסה, בנגישות לחינוך יסודי ותיכוני ובהזדמנויות כלכליות. במרבית המדדים שנבחנו, ישראל מדורגת בין העשירייה השלישית והרביעית. הנושא המדאיג ביותר העולה ממדדים אלה, ומהווה את הסכנה הגדולה ביותר לחוסנה החברתי של ישראל, הוא ככל הנראה האי-שוויון ההולך וגדל וחוסר הנגישות של מגזרים גדולים לחינוך יסודי ותיכוני בסיסי ואיכותי, המאפשר השתלבות בכלכלה מתקדמת.

המונח "אי-שוויון" מופיע בישראל בהקשרים רחבים יותר מאשר אי-שוויון כלכלי גרידא. תופעות של פיצול וקיטוב של החברה יוצרות בעיה המכונה "שסעים בחברה הישראלית", ונתפשת בתור האתגר המשמעותי ביותר שלה. השסעים הללו, כפי שמתחיל להתברר בשנים האחרונות, מתגברים ככל שגדלים האי-שוויון הכלכלי והאי-שוויון בחינוך ובנגישות לתשתיות.

ממדי האי-שוויון הכלכלי והאי-שוויון בחינוך בישראל הם מהגדולים בעולם המערבי. הסיבה העיקרית לכך היא שבישראל של שני העשורים האחרונים התפתחו זו בצד זו שתי כלכלות, שיש ביניהן מעט אינטראקציה, ושקצב התפתחות שונה הביא לבידול הולך וגדל זו מזו. האחת היא כלכלה מחדשת, "מדינת הסטארט-אפ", המתאפיינת באוניברסיטאות מחקר מובילות ובחדשנות בתחומי הסייבר, הביוטק ועוד. האחרת היא כלכלה מתחדשת, האופיינית למדינות שאינן מקבלות את הכלים

והתנאים לעבוד במשק גלובלי, טכנולוגי ומתקדם. חלק זה של ישראל הוא עצום בגודלו, וחלקו היחסי הולך וגדל, כך שהוא הופך לנטל כבד יותר ויותר המושך את ישראל כלפי מטה.

הכלכלה המחדשת, אשר בבסיסה ומטבעה היא חלק מהכלכלה הגלובלית, מאופיינת בפריזם עבודה גבוה מאוד, מייצרת עושר רב ומושכת אליה השקעות גדולות וכישרונות רבים. חלים עליה כללי רגולציה מקלים והיא מאופיינת בשכר גבוה של עובדיה בזכות רמת הפריזם הגבוהה שלהם ובשל מחסור בעובדים.

הכלכלה המתחדשת, לעומת זאת, מעמידה בפני המדינה אתגר. כלכלה זו מתאפיינת ברמת פריזם נמוכה מאוד - כמחצית מזו של הכלכלה המחדשת. יתר על כן, הפריזם של ענפיה העיקריים בישראל - שירותים, בנייה, לוגיסטיקה וכיוצא באלה - נמוך משמעותית מהענפים המקבילים במדינות מפותחות אחרות. זוהי כלכלה מקומית מאוד בתפישותיה, והיא כפופה לרגולציה מכבידה ולמיסוי כבד יותר מזה המוטל על הכלכלה המחדשת. שכרם של רוב העובדים בה נמוך יחסית, בהתאם לרמת הפריזם הנמוכה וריבוי העובדים. אולם חולשותיה של הכלכלה המתחדשת הן גם הזדמנות: היא יכולה לשמש מקור לצמיחה כלכלית, בתנאי שתאמץ את נוהלי העבודה והטכנולוגיות המיטביים הקיימים בעולם, ותשפר את רמת הפריזם שלה. תופעת השסעים בחברה, המבטאים קיטוב ופיצול על רקע עדתי, דתי, מעמדי ואידאולוגי, חופפת במידה מסוימת לשתי הכלכלות הללו. ככל שלכידות חברתית-לאומית מהווה גורם של חוסן, הרי שסדקים בלכידות, כפי שמבטאים שסעים אלה, מחלישים את המדינה.

אחד ממרכיבי מדד התחרותיות הבת-קיימא של מכון Solability הוא ההון החברתי, אשר נמדד על-ידי אינדיקטורים כמו הוגנות בהכנסה, נגישות לשירותי בריאות, שוויון מגדרי, חירויות, שיעורי פשע ומדדי שביעות רצון. במרכיב זה של המדד, ישראל מדורגת כעת במקום ה-60 מבין 180 מדינות (לעומת המקום ה-53 ב-2022). גם במדד השבריריות של מדינות, שמפרסם מכון Fund for Peace, נכללים מרכיבים של חוסן חברתי: מבנה ומידת מגובשות האליטות (ישראל מדורגת במקום ה-126) ומגורים הסובלים מתחושת קיפוח (ישראל מדורגת במקום ה-123). מחקרים אחרים הראו קשר בין לכידות, תמיכה הדדית ואמון במוסדות במדינה לבין

צמיחה בת-קיימא. נפנה כעת לקבוצה של מדדים שבודקים את יעילות המשטר, מידת הדמוקרטיה שלו והאפקטיביות שלו.

ממשל ומשילות

הון ממשלי נמדד לפי אפקטיביות הממשל, יעילותו, יכולתו לאכוף את החוק ואמון הציבור בו. חשיבותו נובעת מכך שמנגנונים אלה אמורים להפעיל את משאבי המדינה לסוגיהם כדי לממש את היעדים המדינתיים והחברתיים שלה. לפי הבנק העולמי, דורגה ישראל לאורך השנים באמצע העשירייה השלישית במידת אפקטיביות הממשל שלה; אך בהתאם למגמה הכללית בשנים האחרונות, בשנת 2022 הדירוג היה במקום ה-31, לעומת המקום ה-22 בשנת 2017.

אחד הגורמים השוחקים בצורה מוחשית את יעילות הממשל, ופגיעתם בכלכלה ובחברה ניכרת, הוא השחיתות. בדוח זה מובאים שני מדדים להערכת הריפותה של השחיתות, ובשניהם מיקומה של ישראל תנודתי מעט, אך נשאר לאורך השנים באותה סביבה. במדד השליטה בשחיתות (Control of Corruption) של הבנק העולמי לשנת 2022, ישראל מדורגת במקום ה-45. מדד CPI, המבטא את תפישת השחיתות במדינה ומפורסם על-ידי מכון Transparency International, דירג את ישראל במקום ה-33 בשנת 2023. יחד עם זאת, בעקבות אימוץ אמנות בינלאומיות ללוחמה בשחיתות ובהון שחור, הוקמו מוסדות לטיפול בחלק מהנושאים, ובאלה ניכר השיפור. במדד הלוחמה בהלבנת הון ובמימון טרור של מכון המשילות בבאזל, בשנת 2019 דורגה ישראל במקום העשירי מבין 125 מדינות, לאחרי שאימצה אמנות בתחום. זהו שיפור עצום לעומת שנת 2012, אז היתה במקום ה-38. עם זאת, בינתיים חלה נסיגה במיקומה של ישראל בדירוג, וב-2023 היא ירדה למקום ה-15.

משטר ודמוקרטיה

מעמדה של ישראל בתחום המשטר הדמוקרטי, הכולל מאפייני דמוקרטיה ליברליות כגון זכויות בסיסיות, חירויות אישיות וזכויות אזרח, הוא נמוך לאין ערוך בהשוואה למדינות המתקדמות. ישראל נמצאת במקום ה-44 במדד הדמוקרטיה V-DEM של

אוניברסיטת גטנבורג בשבדיה; במרכיב החירויות של המדד היא מדורגת במקום ה-47, ובמרכיב האלקטורלי - במקום ה-31. השנה, ירד דירוגה של ישראל במדד זה מ"דמוקרטיה ליברלית" ל"דמוקרטיה אלקטורלית+". במדד הדמוקרטיה של שבועון האקונומיסט הבריטי, ישראל מסווגת כבר שנים ארוכות כ-Flawed Democracy, ומדורגת במקום השלושים בעולם. במדד Freedom House לדמוקרטיה, דורגה ישראל ב-2024 במקום ה-78 מבין 210 ישויות, אך היא עדיין מאופיינת כדמוקרטיה מלאה. גם מדדים אחרים המתייחסים לחירויות מעניקים לישראל דירוג נמוך. למשל, בתחום חופש העיתונות, מדד הארגון "עיתונאים ללא גבולות" (Reporters Without Borders, RSF), שהוא מדד סובייקטיבי, דירג ב-2023 את ישראל במקום ה-97 מתוך 180 מדינות. מקום דומה, בעשירות ה-9 עד ה-11, היה שמור לה במשך 15 השנים האחרונות.

אמון הציבור במנגנוני המדינה נתפש כנדכך חיוני במרקם הסדר החברתי. מידת אמון הציבור הישראלי בנבחריה היא נמוכה במיוחד בקרב מדינות מפותחות. על פי הפורום הכלכלי העולמי (World Economic Forum, WEF) היא דורגה במקום החמישים מבין 137 מדינות העולם בשנים 2017-2018. בו בזמן, האמון במוסדות מערכת המשפט, הצבא ורשויות המדינה בישראל גבוהים בצורה משמעותית ממידת האמון בנבחרי הציבור. במדד ה-OECD לאמון הציבור בממשלה, דורגה ישראל במקום ה-24 בשנת 2021, על סמך שיעור תמיכה של 44 אחוזים בממשלה. נתונים זה נתמכים בתוצאות סקרים שבוצעו בישראל (למשל, על-ידי המכון לדמוקרטיה והמכון למדיניות העם היהודי), המשקפים שיעורי תמיכה נמוכים בנבחרי הציבור, במוסד הכנסת ובממשלה, אך תמיכה גבוהה יותר במוסדות המדינה האחרים; צה"ל, למשל, זוכה לשיעור תמיכה של 75 אחוזים. המשבר הפוליטי-החברתי החרף שפקד את ישראל ב-2023, ואשר התקרב לכדי מלחמת אזרחים לא אלימה, חשף ספקנות כלפי מוסדות מדינה ואף התנגדות לפעולתם, וביטויי ההתנגדות והמחאה חשפו את עומק האי-אמון שקיים בתוככי החברה הישראלית.

רשימת מקורות

דברי ראש הממשלה נתניהו לרגל הצטרפות ישראל לארגון ה-OECD (מסיבת עיתונאים, 10.5.10) <https://www.gov.il/he/Departments/news/speechoecd100510>

מכון ראות, "קפיצת מדרגה" - ישראל 15, 2011.
<http://www.reut-institute.org/Default.aspx?SubjectId=126>

הורוביץ, א' וברודט, ד'. ישראל 2028: חזון ואסטרטגיה כלכלית-חברתית בעולם גלובלי. מוסד שמואל נאמן, הטכניון, חיפה, 2008.

<https://www.neaman.org.il/Israel-2028-Vision-Strategy-Economy-Society-Global-World-HEB>

Cooley, A. and Snyder, J. (eds.) *Ranking the World: Grading States as a Tool of Global Governance*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015.

Ferguson, N. "Power." *Foreign Policy*, vol. 134, 2003, pp. 18–22.

Nye, J. S. "Public Diplomacy and Soft Power." *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 616, 2008, pp. 94–109.

Rothman, B. S. "Revising the soft power concept: what are the means and mechanisms of soft power?" *Journal of Political Power*, vol. 4, 2011, pp. 49–64.

לקריאה נוספת

ארד, ע' (עורך). מאזן החוסן והביטחון הלאומי, ידיעות אחרונות, ספרי חמד, 2001
ארד, ע', ארד, ר' ופלדמן, ד'. "ישראל בראש? מצבה של ישראל בשבעת עמודי העוצמה במבט בינלאומי משווה", דוח למכון ללימודי ביטחון לאומי, תל אביב, INSS, 2019.

פישמן, א'. "הטבלה האמיתית לא משקרת", ידיעות אחרונות, 15.3.2019.

Chuwattananurak, W. "China's Comprehensive National Power and Its Implications for the Rise of China: Reassessment and Challenges", *Paper presented at the CEEISA-ISA 2016 Joint International Conference at Faculty of Social Sciences*, University of Ljubljana, Ljubljana, Slovenia, 2016.

Cline, R. S. *World power assessment 1977*. Washington, DC: Center for Strategic and International Studies, 1977.

Davis, K. (ed.) *The Governance by indicators: global power through classification and rankings*. Oxford University Press, 2012.

Florida, R. *The Flight of the Creative Class: The New Global Competition for Talent*, HarperCollins, 2005.

Merry S. E. *The quiet power of indicators: measuring governance, corruption, and rule of law*. Cambridge University Press, 2015.

Nye, J. S. *Soft power: The means to success in world politics* (New Ed). New York: PublicAffairs, 2005.

Nye, J. S. *The Future of Power*, New York: PublicAffairs, 2011.

Raimzhanova, A. *Hard, Soft, and Smart Power – Education as a Power Resource*. Berlin, Germany: Peter Lang Verlag, 2018.

Singer, J. D. *The correlates of war: testing some realpolitik models*. New York: The Free Press, 1980.

Stinebrickner, B. “Robert A. Dahl and the essentials of Modern Political Analysis: politics, influence, power, and polyarchy.” *Journal of Political Power*, vol. 8, 2015, pp. 189–207.

Wilson, E. J. “Hard power, soft power, smart power.” *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 616, 2008, pp. 110–124.

Lowy Institute Asia Power Index, 2023 edition, <https://power.lowyinstitute.org>

עוצמה צבאית

מדד עוצמת האש | Firepower Index

דירוגה של ישראל: **17 מתוך 145***

מי מודד?

מפורסם על-ידי גוף אנונימי. הדירוג המופיע באתר האינדקס מעודכן באופן שוטף.

מה נמדד?

כ-60 פרמטרים כמותיים הקשורים ליכולות לחימה קונבנציונלית, כגון אמצעי לחימה בים, ביבשה ובאוויר, כוח אדם לוחם כולל מילואים, תקציבים, יציבות כלכלית, פרמטרים הקשורים למיקום ושטח, חומרי גלם, גבולות ועוד.

מגמה רב-שנתית:

במדד של שנת 2024 ישראל דורגה במקום ה-17. בשנת 2005 דורגנו במקום ה-10, ומאז מעמדנו נשחק בהדרגה בגלל התעצמותן של מדינות אחרות. מבין המדינות השכנות לנו, דורגו מעלינו ב-2005 רק פקיסטן (4) ואיראן (7), בעוד שבדירוג של 2024, מדורגות מעלינו טורקיה (8), פקיסטן (9), איראן (14) ומצרים (15).

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן ארצות הברית, רוסיה, סין, הודו ודרום קוריאה.

מתודולוגיה:

המדד מתפרסם מאז שנת 2005 ומקיף היום 145 מדינות. השיטה המדויקת של שקלול הנתונים אינה מפורסמת, אך הגוף המפרסם מצהיר כי נלקחים בחשבון מרכיבים המאפשרים כוח אש גדול יותר גם עבור כוח כמותי קטן יותר, כמו יכולת טכנולוגית. כיוון שהמתודולוגיה מתעדכנת משנה לשנה ומספר המדינות משתנה גם הוא, ההשוואה על פני זמן בגודל המדד ובדירוג המדינה מחייבת זהירות.

* בנתוני 2024, <https://www.globalfirepower.com/countries-listing.php>

מדד עוצמת האש | Firepower Index | נתונים

1	United States	
	PwrIndex: 0.0699	◊
2	Russia	◊
	PwrIndex: 0.0702	
3	China	◊
	PwrIndex: 0.0706	
4	India	◊
	PwrIndex: 0.1023	
5	South Korea	▲
	PwrIndex: 0.1416	
6	United Kingdom	▼
	PwrIndex: 0.1443	
7	Japan	▲
	PwrIndex: 0.1601	
8	Turkiye	▲
	PwrIndex: 0.1697	
9	Pakistan	▼
	PwrIndex: 0.1711	
10	Italy	◊
	PwrIndex: 0.1863	
11	France	▼
	PwrIndex: 0.1878	
12	Brazil	◊
	PwrIndex: 0.1944	
13	Indonesia	◊
	PwrIndex: 0.2251	
14	Iran	▲
	PwrIndex: 0.2269	
15	Egypt	▼
	PwrIndex: 0.2283	
16	Australia	◊
	PwrIndex: 0.2515	
17	Israel	▲
	PwrIndex: 0.2596	
18	Ukraine	▼
	PwrIndex: 0.2598	
19	Germany	▲
	PwrIndex: 0.2847	
20	Spain	▲
	PwrIndex: 0.1878	

מדד עוצמת סייבר לאומית | National Cyber Power Index

דירוגה של ישראל: **19 מתוך 30***

מי מודד?

מכון בלפר (Belfer Center) באוניברסיטת הרווארד.

מה נמדד?

יכולות המדינה להשיג מטרת שונות בתחום הסייבר.

מגמה רב-שנתית:

המדד מתפרסם אחת לשנתיים מאז שנת 2020. כמדד הראשון דורגה ישראל במקום ה-11 הכולל, במקום השישי ביכולות תקיפה ובמקום ה-24 ביכולות הגנה. במדד של שנת 2022, ישראל דורגה במקום ה-19 הכולל, במקום התשיעי ביכולות תקיפה ובמקום ה-19 ביכולות הגנה. איראן, לשם השוואה, טיפסה מן המקום ה-24 הכולל בשנת 2020 למקום העשירי הכולל בשנת 2022. יתר על כן, בשנת 2020 דורגה איראן מתחתינו בכל המרכיבים, בעוד שב-2022 עקפה את ישראל ברוב מרכיבי הדירוג למעט יכולות הגנה ושימוש בסייבר לצורכי מודיעין.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות כמדד זה הן ארצות-הברית, רוסיה, אנגליה, צרפת וסין.

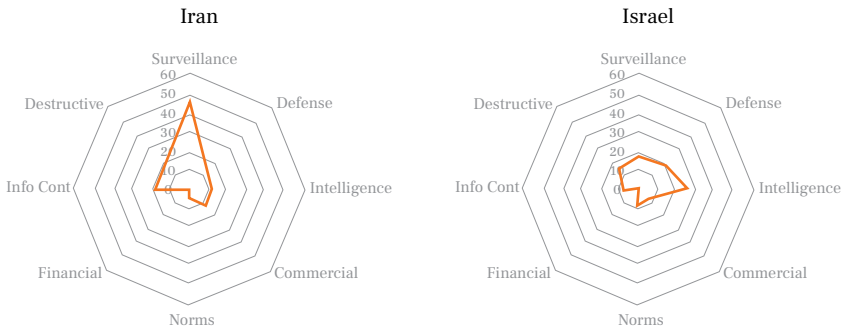
מתודולוגיה:

המדד מדרג 30 מדינות ומשלב הערכות מומחים עם מדידות כמותיות. המדד מתייחס הן לכוונת מדינה לקדם מטרה (תוך התייחסות למדיניות כתובה או מוצהרת בתחום) והן

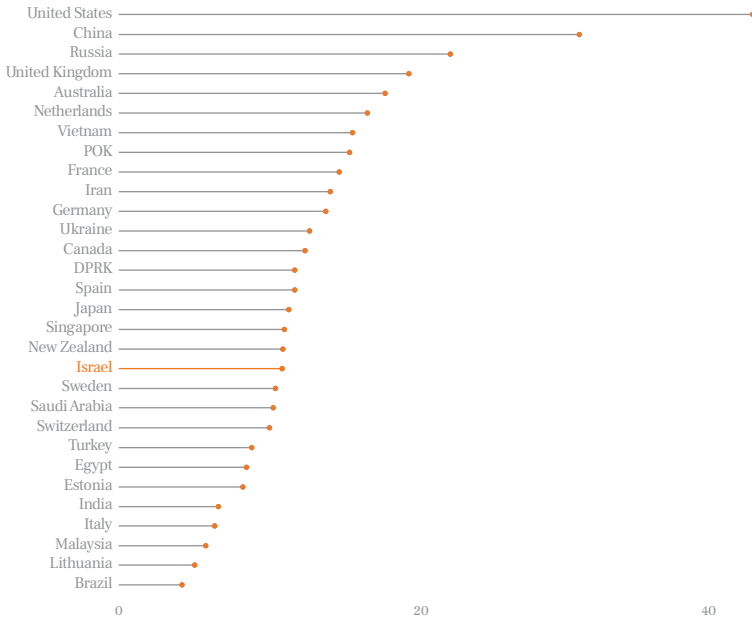
* בתחני 2022, https://www.belfercenter.org/sites/default/files/files/publication/CyberProject_National%20Cyber%20Power%20Index%202022_v3_220922.pdf

ליכולותיה להשיג מטרות בשמונה תחומים שונים: (1) מעקב וניטור פעילות מקומית; (2) חיזוק יכולות ההגנה; (3) בקרה ושליטה על סביבת המידע; (4) איסוף מודיעין ופעילות צבאית ומדינית; (5) מסחר ופיתוח אזרחי; (6) סייבר התקפי; (7) השפעה בינלאומית ויצירת קואליציות בתחום; (8) מניעת פשעי סייבר. האינדיקטורים יכולים להיות ישירים או עקיפים, ויש לקחת בחשבו כי מדובר ביכולות קשות למדידה. עוצמת סייבר מוגדרת כניצול אפקטיבי של משאבי סייבר על-ידי מדינה להשגת מטרותיה, ככלל או בתחומים מסוימים. עוצמה מקיפה קיימת כשלמדינה יש יכולת וכוונה להשתמש באמצעי סייבר להשגת רוב המטרות שהוגדרו במדה.

מדד עוצמת סייבר לאומית | National Cyber Power Index (דירוג בין מדינות (והשוואה מול איראן)

National Cyber Power Index

מדד ביטחון סייבר לאומי | National Cyber Security Index

דירוגה של ישראל: **39 מתוך 176***

מי מודד?

המדד פותח ומחושב על-ידי המכון האסטוני לממשל דיגיטלי,
.Estonian e-Governance Academy (eGA)

מה נמדד?

כוונה ויכולת להתמודד עם נושא ביטחון הסייבר ברמת המדינה. הנתונים מתעדכנים
באתר המדד מעת לעת.

מגמה רב-שנתית:

המדד מתפרסם מאז שנת 2016. בשנת 2019 דורגה במקום ה-24, ולאורך השנים עד
2023 חלה ירידה עקבית במעמדה.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה כיום הן צ'כיה, פולין, אוסטרליה, אסטוניה
וארצות-הברית.

מתודולוגיה:¹

המדד כולל מידע על 176 מדינות ומתייחס לשלושה אשכולות: אסטרטגיה לאומית,
אמצעים מונעים הגנתיים ואמצעי תגובה. כל אשכול כולל ארבעה תחומים שכל אחד
מהם נמדד על-ידי מספר אינדיקטורים. האשכול הראשון, המתייחס לאסטרטגיה,

* בנתוני 2023, <https://ncsi.ega.ee/ncsi-index>

1 https://ega.ee/wp-content/uploads/2023/08/NCSI-3.0_Methodology.pdf

מודד פיתוח מדיניות, תרומה גלובלית, פיתוח אנושי בתחום ומחקר ופיתוח. אשכול המניעה מתייחס לשירותים חיוניים, איומים ומודעות להם, יכולות דיגיטליות והגנה על מידע. האשכול התגובתי מתייחס לתגובה לאירועי סייבר, ניהול משברים בתחום, מאבק בפשעי סייבר ויכולת הגנה צבאית. לכל אינדיקטור ניתן משקל שונה. חלק מהנתונים נאסף על-ידי צוות eGA וחלקם מתקבל מהמדינות, ארגונים ומומחים, ומתוקף על-ידי צוות הפרויקט.

מדד ביטחון סייבר לאומית | National Cyber Power Index

נתונים

Rank	Country	National Cyber Security Index	
1	 Belgium	94.81	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
2	 Lithuania	93.51	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
3	 Estonia	93.51	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
4	 Czech Republic	90.91	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
5	 Germany	90.91	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
6	 Romania	89.61	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
7	 Greece	89.61	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
8	 Portugal	89.61	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
9	 United Kingdom	89.61	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
10	 Spain	88.31	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
11	 Poland	87.01	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
12	 Austria	85.71	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
13	 Finland	85.71	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
14	 Saudi Arabia	84.42	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
15	 France	84.42	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
16	 Sweden	84.42	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
17	 Denmark	84.42	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
18	 Croatia	83.12	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
19	 Slovakia	83.12	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
20	 Netherlands	83.12	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
21	 Serbia	80.52	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
22	 Malaysia	79.22	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
23	 Italy	79.22	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
24	 Ukraine	75.32	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
25	 Latvia	75.32	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
26	 Ireland	75.32	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
27	 Switzerland	75.32	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
28	 Bulgaria	74.03	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
29	 Dominican Republic	71.43	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
30	 Russian Federation	71.43	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
31	 Singapore	71.43	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
32	 Morocco	70.13	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
33	 Canada	70.13	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
34	 Korea (Republic of)	68.83	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
35	 Bangladesh	67.53	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
36	 India	67.53	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
37	 Hungary	67.53	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
38	 Slovenia	67.53	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
39	 Israel	67.53	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
40	 Norway	67.53	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>

מדד ביטחון סייבר לאומי – ארגון התקשורת של האו"ם ITU International Telecommunication Union's Cyber Security Index

דירוגה של ישראל: **36 מתוך 182***

מי מודד?

המדד פותח על-ידי ארגון התקשורת של האו"ם,
International Telecommunication Union (ITU).

מה נמדד?

מחויבות מדינות לפיתוח אמצעי ביטחון סייבר ברמה גלובלית.

מגמה רב-שנתית:

המדד החל להתפרסם ב-2015, אז נכללה ישראל ברמת הדירוג השישית מתוך 29 רמות, בשנת 2017 היא דורגה במקום ה-20, ובמדד האחרון שפורסם עד כה, לשנת 2020, הגיעה למקום ה-36. איראן, לעומתה, עלתה מן המקום ה-59 בשנת 2017 למקום ה-54. חשוב לציין, כי ישראל לא שלחה מענה לשאלון שנשלח, והדירוג בוצע על סמך הערכת מומחים חיצוניים ואיסוף נתונים.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן ארצות-הברית, אנגליה, ערב הסעודית, אסטוניה ודרום קוריאה.

* בנתוני 2020 - https://www.itu.int/dms_pub/itu-d/opb/str/D-STR-GCI.01-2021-PDF-E.pdf

מתודולוגיה:

המדד מבוסס על איסוף מידע ותשובות מומחים מ-194 מדינות לשאלונים שבהם 82 שאלות, בנושאי מדיניות ואסטרטגיה מדינתית, מחקר ופיתוח ושיתופי פעולה בינלאומיים. התחומים משוקללים לפי הערכת מומחים מהמדינות השונות. המדינות נדרשות לצרף הוכחות ממוסמכות לתשובות שנתנו. השאלונים עוברים תיקוף על-ידי מומחים בתחומים הרלבנטיים. המתודולוגיה מתפתחת על פני השנים, ונכנסת לאחרונה לתחומים שלא כוסו בגרסאות הקודמות. המדד האחרון פורסם ב-2020, והמדד הבא בתהליכי פרסום.

מדד הטרור הגלובלי | IEP Global Terrorism Index

דירוגה של ישראל: **2 מתוך 163***

מי מודד?

המכון לכלכלה ולשלום (Institute for Economics and Peace), מכון מחקר וחשיבה הממוקם בסידני שבאוסטרליה.

מה נמדד?

היקף הטרור והשפעותיו בשנה שקדמה לפרסום המדד.

מגמה רב-שנתית:

בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר, ישראל מדורגת שנייה בעולם במדד לשנת 2023. ב-2022, דורגה ישראל במקום ה-26. מאז 2011 דורגה ישראל במקומות ה-18 עד ה-35. על אף שנתוני 2023 בישראל חסרי תקדים, גם בשנת 2022 חלה התדרדרות בדירוג, עקב למעלה מ-3000 אירועי אלימות בין ישראלים לפלסטינים.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה, החוות את מירב אירועי הטרור, הן בורקינה פאסו, ישראל, מאלי, סוריה ואפגניסטן.

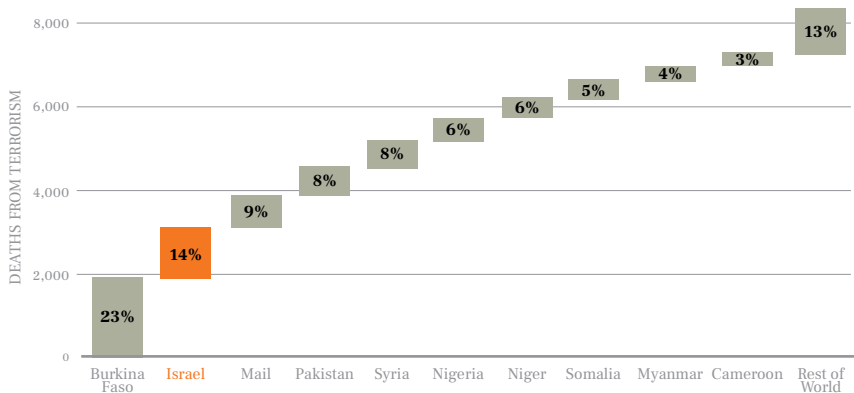
מתודולוגיה:

אירועי טרור מחושבים ומשוקללים לפי ארבעה קריטריונים: מספר אירועי הטרור בשנה, מספר מקרי המוות כתוצאה מטרור, מספר הפצועים ומספר בני הערובה שנלקחו. לכל אינדיקטור משקל שונה. אירועים מחמש השנים האחרונות נלקחים בחשבון לשיקוף ההשפעה הפסיכולוגית המתמשכת של טרור. הנתונים נלקחים ממערכת המידע של ¹Dragonfly, העוקבת אחר אירועי טרור משנת 2007.

* בנתוני 2023, <https://reliefweb.int/report/world/global-terrorism-index-2024>

1 [/https://dragonflyintelligence.com](https://dragonflyintelligence.com)

מדד הטרור הגלובלי | IEP Global Terrorism Index | נתונים

Ten countries most impacted by terrorism, GTI ranks 2011-2023

Burkina Faso recorded the highest impact of terrorism for the first year.

Country	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Burkina Faso	114	113	111	110	52	30	21	15	7	6	4	2	1
Israel	22	18	22	23	29	31	33	31	34	34	35	26	2
Mali	40	22	19	21	16	13	10	9	8	7	7	4	3
Pakistan	2	2	2	2	4	4	5	5	5	8	9	7	4
Syria	10	4	4	5	6	7	7	8	6	5	6	5	5
Afghanistan	3	3	3	4	3	3	2	2	1	1	1	1	6
Somalia	5	7	7	7	8	5	3	3	3	3	3	3	7
Nigeria	8	5	5	3	2	2	4	4	4	4	5	8	8
Myanmar	17	20	23	29	41	43	40	42	23	24	10	9	9
Niger	50	60	45	34	19	19	18	19	14	12	8	10	10

מדד בזל להלבנת הון ומימון טרור | Basel AML index

דירוגה של ישראל: **15 מתוך 152***

מי מודד?

מכון בזל לממשל (Basel Institute on Governance), מרכז מידע ומחקר עצמאי הממוקם בבזל. זהו מוסד ללא מטרת רווח הפועל לשיפור משילות נגד שחיתות.

מה נמדד?

הסיכון להלבנת הון ולהלבנת טרור ואת יכולתה של מדינה לעמוד בו.

מגמה רב-שנתית:

על פני עשר השנים האחרונות, ישראל שיפרה את מעמדה, החל מהמקום ה-38 לדירוג שיא ב-2018-2019, במקום ה-10.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן איסלנד, פינלנד, אסטוניה, אנדורה ושבדיה.

מתודולוגיה¹:

152 מדינות וישויות מדורגות על סמך מידע ממאגרי מידע בינלאומיים, כגון הבנק העולמי, הגוף הבינלאומי למניעת הלבנת הון ומימון טרור (Financial Action Task Force, FATF) ועוד. נמדדים 18 אינדיקטורים המאורגנים בקטגוריות המאפיינות סיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור: חוסרים במסגרת הממשלתית בנושא הלבנת הון או מימון טרור; שחיתות ושחוד; שקיפות פיננסית נמוכה; שקיפות ואחריות נמוכה במגזר הציבורי; וחולשה של זכויות פוליטיות ושלטון חוק. עיקר המשקל (65 אחוזים) ניתן לאיכות מדיניות ולנהלים ללחימה בהלבנת הון ובמימון טרור.

* בנתוני 2023, <https://index.baselgovernance.org/ranking>

1 <https://index.baselgovernance.org/methodology>

מדד השלום העולמי | Global Peace Index

דירוגה של ישראל: **143 מתוך 163***

מי מודד?

המדד מחושב על-ידי המכון לכלכלה ולשלום (Institute for Economics and Peace), מכון בינלאומי שעם הספונסרים שלו נמנים האו"ם וה-OECD, העוסק בייעוץ, מדידה וריכוז מידע בנושאי שלום וכלכלה.

מה נמדד?

קרבה לשלום, היעדר אלימות או פחד מאלימות.

מגמה רב-שנתית:

בעשור האחרון ישראל נעה בין המקומות 143 ו-149. דירוגה של ישראל משקף את חומרת האיומים הצבאיים עליה, ואת העובדה כי היא רחוקה ממצב של שלום. בתחום השלישי, מיליטריזם, ישראל דורגה אחרונה ב-2023.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן איסלנד, מאוריציוס, סינגפור, אורוגוואי ומלזיה.

מתודולוגיה:

המדד מתבסס על 23 אינדיקטורים מדידים, בשלושה תחומים: מצבי קונפליקט (פנימיים וחיצוניים), עוצמת הנזק מהם ומשכם; ביטחון פנים, המשתקף בשיעור פשיעה, בטרור, בהפגנות אלימות, בשיתוף פעולה עם ארצות שכנות, ביציבות פוליטית ובהיקף אזרחים הפליטים בארצם; ומידת המיליטריזם של המדינה – הקשר בין גודל הצבא וכוחות הביטחון והיקפי הנשק למידת תחושת השלום.

* בנתוני 2023, <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2023/06/GPI-2023-Web.pdf>

מדד הארסנלים הגרעיניים | World Nuclear Forces

דירוגה של ישראל: 8 מתוך 9*

מי מודד?

ארגון ¹Sipri, מהחשובים שבמכוני המחקר על חימוש ונשק בעולם, הפועל בשטוקהולם מאז 1966.

מה נמדד?

המספר המוערך של ראשי קרב גרעיניים, בציון המספר שיצא מהמחזור.

מגמה רב-שנתית:

ללא שינוי במהלך 10 השנים האחרונות.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן: ארצות-הברית, רוסיה, אנגליה, צרפת וסין.

מתודולוגיה:

המדד כולל 9 מדינות, שהן גרעיניות במוצהר או שקיים מידע גלוי על יכולתן הגרעינית. מדינות שהתפרקו מיכולותיהן הגרעיניות, כגון דרום אפריקה, קזחסטן, בלרוס ואוקראינה, אינן מופיעות במדד. נתוני מדד זה נמצאים בהלימה עם המפורט בטבלת המאגרים הגרעיניים בעולם אשר מפורסמת על-ידי הארגון האמריקאי לבקרת נשק. מספר הפצצות הגרעיניות נאמד על סמך פרסומים גלויים, ולכן עלול לבטא טעויות בהערכה.

* בתוני 2023

נתונים | World Nuclear Forces | מדד הארסנלים הגרעיניים

Country	Year of first nuclear test	Warhead stockpile		Total	Retired warheads	Total inventory
		Deployed	Stored			
United States	1945	1770	1938	3708	1536	5244
Russia	1949	1674	2815	4489	1400	5889
United Kingdom	1952	120	105	225	-	225
France	1960	280	10	290	-	290
China	1964	-	410	410	-	410
India	1974	-	164	164	-	164
Pakistan	1998	-	170	170	-	170
North Korea	2006	-	30	30	-	30
Israel	-	-	90	90	-	90
Total		3844	5732	9576	2936	12512

מדד נורמנדי | Normandy Index

דירוגה של ישראל: **85 מתוך 162***

מי מודד?

European Parliamentary Research Service (EPRS), גוף המחקר של הפרלמנט האירופי.

מה נמדד?

איומים לשלום ולדמוקרטיה.

מגמה רב-שנתית:

דירוגה של ישראל גבוה מהממוצע לאזור המזרח התיכון. בשנת 2022 ישראל דורגה במקום דומה (83), ובשנת 2021 במקום נמוך יותר (118). על אף היותה דמוקרטית יציבה יחסית וזכאותה לציונים גבוהים בהתמודדות עם פשע, סייבר, ומשברים כלכליים, הרי שהשליטה המתמשכת של ישראל בשטחים הפלסטינים נשארת לדעת המדרגים חולשה ניכרת, כמו גם החזקתה כנשק להשמדת המונים.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן שווייץ, נורבגיה, אירלנד, אוסטרליה וניו זילנד.

מתודולוגיה¹:

המדד מתייחס ל-136 מדינות, שביניהן נחשב האיחוד האירופי למדינה אחת, כך שלמעשה מדובר בדירוג של 162 מדינות. המדד מתבסס על 11 איומים או סיכונים, לפי תפישה של האיומים החיצוניים שעלולים לסכן את מדינות אירופה. המדידה

* בנתוני [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_2023_STU\(2023\)751422](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_2023_STU(2023)751422)

1 <https://www.normandiepourlapaix.fr/sites/default/files/2019-06/Normandy-Index-IDA%20version%20bis.pdf>

נעשית בהתייחסות להתממשותם של האיומים, או להסתברות שיתממשו. האיומים הם איומי טרור, משברים כלכליים, חוסר ביטחון אנרגטי, נשק להשמדת המונים, איומי אקלים, קונפליקטים אלימים, סכסוכי גבול אלימים, דיסאינפורמציה, ביטחון סייבר, שבריריות המדינה ועוד. לאיומים אלה מתווספים משתנים הקשורים להליך הדמוקרטי, שעשויים לצמצם את האיומים. רוב הפרמטרים נלקחים ממדדים אחרים, כפי שמפורט בדוח המדד.

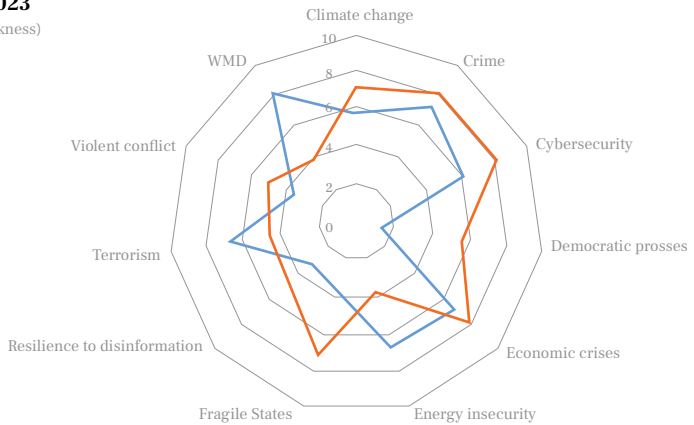
מדד נורמנדי | Normandy Index | נתונים

Peace Profile 2023

(10=Strength, 0=Weakness)

MENA —

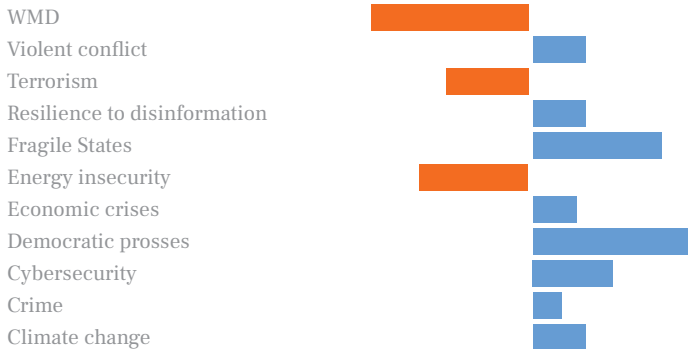
Israel —

Threat comparison

Israel more at risk

MENA more at risk

עוצמה מדינית

מדד העוצמה הרכה העולמי | Global Soft Power Index

דירוגה של ישראל: **32 מתוך 193***

מי מודד?

המדד פותח על-ידי חברת Brand Finance, העוסקת באסטרטגיית פיתוח מותגים והעצמתם בעולם.

מה נמדד?

עוצמה רכה של מדינות, באמצעות מדידת כוחה של מדינה כמותג בעולם.

מגמה רב-שנתית:

ב-2020 המדד כלל 60 מדינות, וישראל דורגה במקום ה-25, ושמרה עליו גם ב-2021, בעת שהמדד הורחב ל-105 מדינות. ב-2022 עלתה למקום ה-23 מתוך 120 מדינות, וב-2023 ירדה למקום ה-27 מתוך 121 מדינות. ניתן לראות שיפור במיתוגה של ישראל בעולם עד לשנת 2022, ומאז היחלשות ביחס למדינות אחרות.

המדינות המובילות:

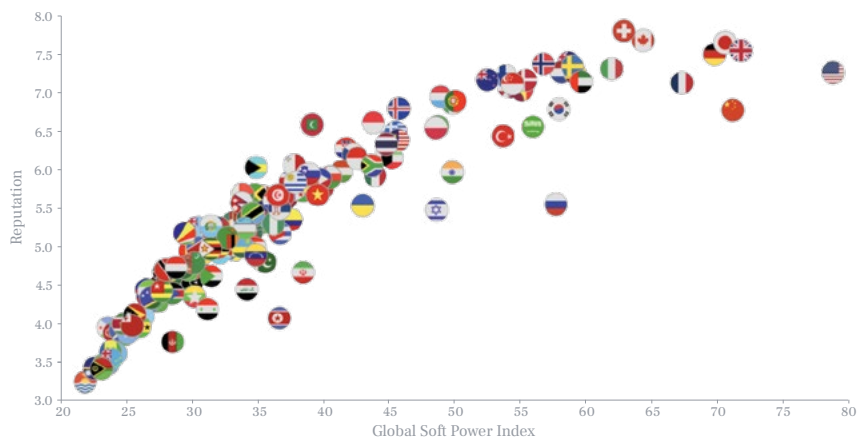
חמש המדינות המובילות במדד זה הן ארצות-הברית, אנגליה, סין, יפן וגרמניה.

מתודולוגיה:

המדד בודק את מידת ההיכרות של אזרחי העולם עם מדינות אחרות, וכיצד הן נתפשות בעיניהם. המדדים הושבו על בסיס סקרי אינטרנט של אוכלוסיות מטרה בהיקף של כ-170,000 איש במעל 100 מדינות. השאלונים מתייחסים למספר ממדים: היכרות, מוניטין ומידת השפעה. המשיבים נשאלים על נכונותם להמליץ על מדינה כיעד להשקעה או כמקור לרכישת מוצרים ושירותים, ועל תפישותיהם בנוגע להתנהלות המסחרית במדינה, יחסיה הבינלאומיים, והחינוך, המדע והתרבות בתחומה.

* בנתוני 2023, <https://brandfinance.com/press-releases/brand-finances-global-soft-power-index-2024-usa-and-uk-ranked-top-nation-brands-china-takes-third-place-overtaking-japan-and-germany#media-downloads>

מדד העוצמה הרכה העולמי | Global Soft Power Index | נתוני ישראל

Israel's Scores in Soft Power

Pillar	Score	Rank	↗
Global soft Power Index	48.7 +0.3	32 -5	↘
Familiarity	6.9 +0.5	25 +1	→
Reputation	5.5 -0.3	79 -18	↘
Influence	5.2 +0.4	18 =	→
Business & Trade	4.9 =	37 -7	↘
International Relations	5.0 -0.2	25 -3	↘
Education & Science	4.3 -0.2	19 -9	↘
Culture & Heritage	3.4 -0.4	69 -24	↘
Governance	3.5 -0.4	40 -6	↘
Media & Communication	3.7 -0.1	27 +4	→
Sustainable Future	3.6 -1.1	50 -13	↘
People & Values	3.1 -0.2	139 -24	→
Recommendation	4.9 -	99 -	-
Net Positive/Negative impact	-3.8 -17.2	180 -86	↘

מדד 30 לעוצמה רכה* | The Soft Power 30

דירוגה של ישראל: מחוץ לקבוצת 30 המדינות*

מי מודד?

המדד פותח על-ידי מכון פורטלנד (Portland Institute), חברת ייעוץ לממשלות, לעסקים, לקרנות ולארגונים בלתי-מדינתיים, במטרה לסייע להם לתקשר באופן אפקטיבי עם קהלים ברחבי העולם.

מה נמדד?

עוצמה רכה של מדינות: יכולתן של מדינות להעביר את ערכיהן ותרבותיהן למדינות אחרות וכך ליצור רצון טוב כלפיהן ובסיס לשיתופי פעולה.

מגמה רב-שנתית:

ישראל נכללה בקבוצת ה-30 רק בשנת 2015, אז פורסם המדד לראשונה, ודורגה במקום ה-26. מאז יצאה מקבוצת ה-30 ולכן אין לה דירוג כעת.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן צרפת, אנגליה, גרמניה, שבדיה וארצות-הברית.

מתודולוגיה:

המדד מנסה לאגד את משאבי העוצמה הרכה, לפי הרעיונות שפותחו על-ידי ג'וזף ס' ניי, עבור 30 המדינות בעלות העוצמה הרכה ביותר מסוג זה. המדד חושב חמש פעמים בין השנים 2015 ו-2019. שלושים אחוזים מהמדידה מתבססת על סקרים שנערכו ב-25 מדינות, שהמשיבים עליהם מכל אזורי העולם נדרשו לדרג את המדינות בהתאם לשבע קטגוריות של תרבות ופנאי. 70 האחוזים הנוספים מהמדידה מתבססים על בחינת מרכיבים אובייקטיביים.

מדד מוניטין המדינה | RepTrak Reputation Index

דירוגה של ישראל: 42 מתוך 55*

מי מודד?

חברת רפטרק (RepTrak) היא חברת ייעוץ העוסקת במוניטין של חברות.

מה נמדד?

מוניטין של מדינה, במונחים וכלים הדומים לאלה המשמשים להערכת מוניטין חברה.

מגמה רב-שנתית:

ישראל חווה ירידה קבועה במוניטין שלה לאורך שנות המדידה.

המדינות המובילות:

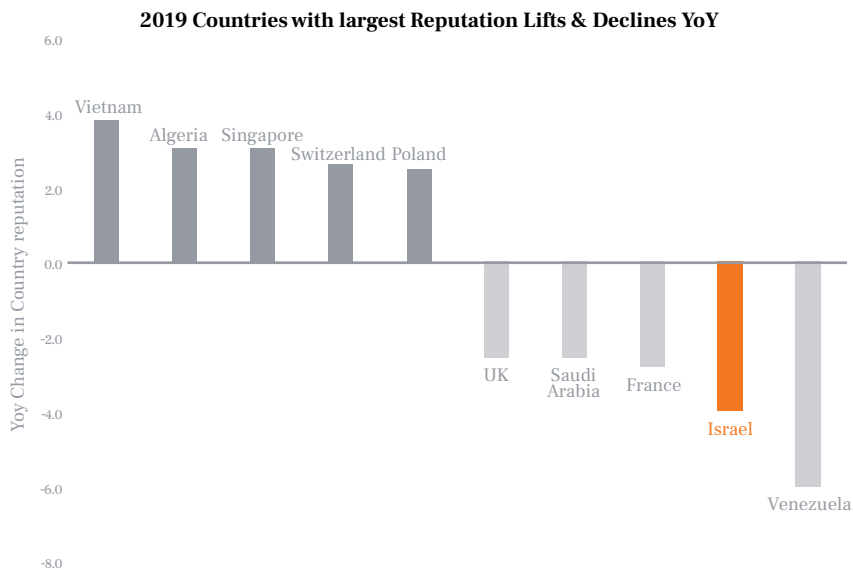
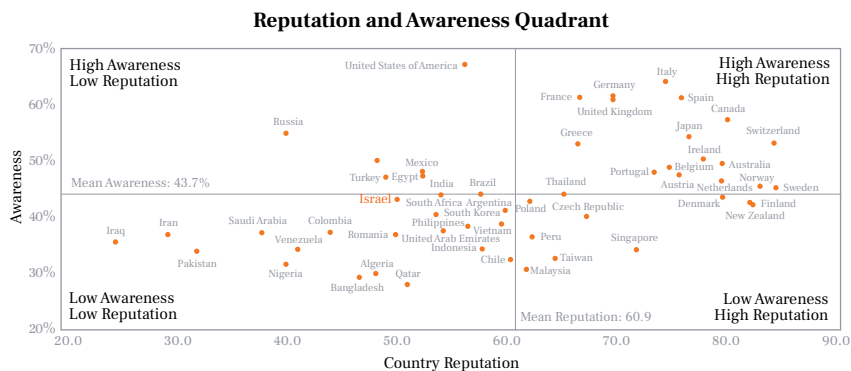
חמש המדינות המובילות במדד זה הן שבדיה, שוויץ, נורבגיה, פינלנד וניו זילנד.

מתודולוגיה:

החברה מיישמת על מדינות מודל הדומה לזה שהיא מפעילה עבור חברות. מוניטין של מדינה יכול להשפיע על מדיניות, אך בעיקר על משקיעים, על ההכנסה מתיירות וממסחר וכיוצא באלה. בשנים 2011-2019 דורגו 50-55 מדינות. המודל משתמש במספר מדדים ואינדיקטורים כדי להעריך את האמון וההערכה למדינה בנושאים של כלכלה מודרנית, סביבה נעימה ואטרקטיבית וממשל אפקטיבי. מידע רב מתקבל מסקרים הנערכים במדגם של כ-30,000 איש במדינות ה-G8. מדדי הכלכלה, הכוללים רמת מוצרים ושירותים, רמת הון אנושי, טכנולוגיה ומותגים, היוו כ-28 אחוזים מהציון; מדדי מדינה ומדיניות, הכוללים סביבה עסקית, מוסדות, מדיניות חברתית וכלכלית, ביטחון השימוש במשאבים ויעילותו ואתיקה) היוו 37 אחוזים מהציון; ומדדים סביבתיים, הכוללים את יופייה של המדינה, האטרקציות שלה, אורח החיים ומידת הסברת הפנים של תושביה, קיבלו משקל של 35 אחוזים.

* בנתוני 2019, https://prowly-uploads.s3.eu-west-1.amazonaws.com/uploads/landing_page_image/image/216962/3a47e07e6ea1db34e42f779b071acf44.pdf

מדד מוניטין המדינה | RepTrak Reputation Index | נתונים

מדד אלקנו לנוכחות רכה בינלאומית | Elcano Global Presence Index

דירוגה של ישראל: **37 מתוך 150***

מי מודד?

המדד נוצר ומחושב על-ידי מכון אלקנו (Elcano Royal Institute), מכון חשיבה ספרדי לנושאים בינלאומיים הנתמך על-ידי בית המלוכה הספרדי.

מה נמדד?

מדד המשנה המוצג כאן, מדד הנוכחות הרכה, מחשב נוכחות בינלאומית במונחי משתנים המהווים חלק מהעוצמה הרכה של מדינה: הגירה, תיירות, ספורט ועוד.

מגמה רב-שנתית:

בתחומים הרכים ישראל שומרת על מעמד יציב יחסית, ומדורגת מאז 2010 במקומות 33 עד 37.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן ארצות-הברית, סין, גרמניה, יפן ואנגליה.

מתודולוגיה¹:

המדד מחושב על בסיס משתנים קשים הנאספים על 150 מדינות ממאגרי מידע של האו"ם (UNCTAD) וארגונים בינלאומיים אחרים. במדד המלא ניתן דירוג לנוכחות צבאית, לנוכחות כלכלית ולנוכחות רכה. הנוכחות הרכה מתבססת על הגדרתו של ג'וזף ס. ניי לעוצמה רכה, וכוללת משתנים רבים: נתוני הגירה אל המדינה, תיירות

* בתחומי 2022, <https://www.globalpresence.realinstitutoelcano.org/en?years=2022>
1 <https://media.realinstitutoelcano.org/wp-content/uploads/2023/07/wp5-2023-olivie-gracia-elcano-global-presence-index-methodology-model.pdf>

נכנסת, השתתפות בתחרויות ספורט וזכייה במדליות, יצוא מוצרי תרבות (קולנוע, מוסיקה, ספרים, צילום וכיוצא באלה), אזכורים בתקשורת זרה, הכנסה משימוש בקניין רוחני, מאמרים מדעיים בכתבי-עת בעולם, סטודנטים זרים במוסדות להשכלה גבוהה, נתוני פליטות פחמן ונתוני אנרגיה חלופית כתרומה למשבר האקלים ועוד.

מדד Lowy לנוכחות דיפלומטית | Lowy Institute Global Diplomacy Index

דירוגה של ישראל: **34 מתוך 66***

מי מודד?

מכון Lowy הוא מכון חשיבה עצמאי הממוקם בסידני שבאוסטרליה, ועוסק במגמות מקומיות ועולמיות.

מה נמדד?

נוכחות דיפלומטית של מדינה בארצות אחרות כאינדיקציה ליכולותיה בתחום הבינלאומי ולחשיבות היחסית שמדינות מיחסות לאפיק הדיפלומטי הישיר ולהשקעה בדיפלומטיה בשטח, פנים אל פנים.

מגמה רב-שנתית:

ב-2016 היה מספר הנציגויות של ישראל 105, ובשנה שלאחר מכן אחת מהן נסגרה. בין השנים 2021 ו-2023 נחתמו הסכמי אברהם, שהביאו לעלייה במספר הנציגויות. לאורך שנות המדידה גדל מספר המדינות הנמדדות ומקומה של ישראל בדירוג נשחק מעט.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן סין, ארצות-הברית, טורקיה, יפן וצרפת.

מתודולוגיה:¹

המדד מציג את מספר הנציגויות הפורמליות של מדינות במדינות אחרות. המספר מוצג בארבע נקודות זמן, ומספר המדינות המסוקרות גדל לאורך השנים מ-42 מדינות ב-2016 ל-66 ב-2023.

* בתווי 2023, [/https://globaldiplomacyindex.lowyinstitute.org](https://globaldiplomacyindex.lowyinstitute.org)

1 https://globaldiplomacyindex.lowyinstitute.org/downloads/GDI_Key_Findings.pdf

מדד Lowy לנוכחות דיפלומטית | נתונים Lowy Institute Global Diplomacy Index

שנה	דירוג ישראל	מדינות מדורגות	מס' נציגויות	מתוכן מס' שגרירויות	דירוג מתוך מדינות ה-OECD
2016	29	42	105	78	21 (מתוך 34)
2017	33	60	104	77	22 (מתוך 35)
2019	34	61	104	77	23 (מתוך 36)
2021	36	65	104	78	24 (מתוך 38)
2023	34	66	*107	81	23 (מתוך 38)

מדד הדרכונים של חברת ארטון | Arton Passport Index

דירוגה של ישראל: **50 מתוך 199***

מי מודד?

המדד מרוכז ומתוחזק באופן שוטף על-ידי חברת ארטון (Arton Capital), חברת ייעוץ בינלאומית מדובאי, המסייעת ללקוחותיה להחליף מקומות מגורים ואזרחויות.

מה נמדד?

יכולתם של אזרחי דרכונים שונים לנוע בעולם, בשקלול הצורך בוויזות וסוגיהן.

מגמה רב-שנתית:

דירוגה של ישראל יציב למדי מאז החל המדד להתפרסם ב-2015 ועד היום. בשנים 2015-2017 דורגה במקום ה-48, וכיום מדורגת במקום ה-50, למרות הסכמי אברהם.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן איחוד האמירויות, צרפת, גרמניה, איטליה והולנד.

מתודולוגיה:

המדד מתייחס ל-193 מדינות ול-6 ישויות, ומשווה את מספר המדינות שמחזיקי הדרכון יכולים להיכנס אליהן ללא ויזה, עם ויזה במקום ועם ויזה אלקטרונית הניתנת תוך 3 ימים. ציון ה-HDI (Human Development Index) משמש שובר שוויון בדירוג. מדד הדרכונים של חברת Henley & Partners הוא מדד דומה, הסופר מדינות שניתן להיכנס אליהן עם דרכון המדינה המדורגת. מדד זה סופר גם מדינות הדורשות ETA, ויזה אלקטרונית הדורשת אישור, כמדינות שניתן להיכנס אליהן. נתוניו מבוססים על נתוני IATA, ארגון התעופה העולמי. דירוגה של ישראל דומה בשני המדדים.¹

* בנתוני 2024, <https://www.passportindex.org>

1 <https://www.henleyglobal.com/passport-index>

מדד "המדינה הטובה ביותר" | Best Countries Ranking

דירוגה של ישראל: **36 מתוך 87**.

מי מודד?

המדד פותח על-ידי השבועון האמריקני US News and World Report, בשיתוף חוקר שיווק מאוניברסיטת וורטון בפנסילבניה.

מה נמדד?

מדד זה מעריך "איכות כוללת" של מדינה, כפי שזו נתפשת בעולם. למעשה זהו מדד למוניטין המדינה.

מגמה רב-שנתית:

בשנת 2023 דורגה ישראל במקום ה-36. מיקומה ירד בהדרגה מאז המדד הראשון ב-2016, שדירג אותה במקום ה-25.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן שווייץ, קנדה, שבדיה, אוסטריה ויפן.

מתודולוגיה:²

המדד מדרג את מידת ההערכה כלפי המדינה, המוניטין שלה וכיצד היא נתפשת לפי ממדים שונים בתפקודה, יופייה, תרבותה, עוצמתה וכיוצא באלה. המידע הנאסף משקף את דעתם של 17,000 "מבנינים", "משכילים" ואחרים מ-36 מדינות. הסקר שואל על עשרה ממדים (בעבר 9) ב-73 משתנים הרלבנטיים להצלחת מדינה

* בנתוני 2023, <https://www.usnews.com/news/best-countries/israel>

1 <https://www.usnews.com/news/best-countries/articles/us-news-unveils-best-countries-rankings>

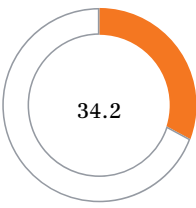
2 <https://www.usnews.com/news/best-countries/articles/methodology>

מודרנית. התשובות שויכו לעשרה דירוגי משנה: הרפתקה, "זמישות" (זריזות וגמישות - agility), השפעה תרבותית, יזמות, מורשת, מוביליות, פתיחות לעסקים, עוצמה, איכות חיים ומטרה חברתית. ככל שקטגוריה נמצאת בהתאמה גבוהה יותר עם עושר ניתן לה משקל גבוה יותר בציון הכולל. כיוון שאין ניסיון למדוד "אמת" אלא רק כיצד המדינה נתפשת, ניתן לראות שהמוניטין של ישראל בתחומים השונים לא תמיד עולה בקנה אחד עם הערכות מקומיות.

בדוח המדד יש דירוגים נוספים, שאינם חלק מהדירוג הכללי של מדינה. אחד מהם הוא של "השפעה" והוא כולל שאלות, באותה מתודולוגיה ובמסגרת אותם סקרים, על מידת ההשפעה העולמית של המדינה בתחומים שונים ועל הבריתות שלה עם שאר העולם. בתחום זה מדורגת ישראל במקום ה-11, והמובילות הן ארצות-הברית, סין, אנגליה, גרמניה וצרפת.

נתונים | Best Countries Ranking | "המדינה הטובה ביותר" מדד

Israel rankings

#36	Overall Rank	Category	Score	Rank
 <p>#37 out of 85 in 2022</p>	 <p>34.2</p> <p>Overall Score</p>	Adventure	9.9	#67
		Agility	30.3	#35
		Cultural Influence	15.5	#47
		Entrepreneurship	36.5	#27
		Heritage	34.9	#36
		Movers	53.3	#12
		Open for Business	27.1	#83
		Power	51.4	#11
		Quality of Life	17.8	#43
		Social Purpose	5.8	#57

Read our methodology to see how the scores and rankings were calculated.

עוצמה כלכלית

מדד תחרותיות בת-קיימא | Global Sustainable Competitiveness Index

דירוגה של ישראל: **45 מתוך 180***

מי מודד?

מכון Solability, מכון מחקר הפועל בדרום קוריאה ובשווייץ ומתמחה בצמיחה בת-קיימא.

מה נמדד?

היכולת לשמר ולהגדיל את מצב המשק בלי לפגוע באפשרויות הצמיחה העתידית.

מגמה רב-שנתית:

בשנת 2012, דורגה ישראל במקום ה-60, ונשארה בסביבתו מספר שנים, ולאחר מכן מיקומה נע בין אמצע העשירייה החמישית לאמצע העשירייה השישית. נכון לשנת 2023 היא מדורגת במקום ה-45. יתרונותיה נמצאים בהון אינטלקטואלי (9) ומשילות (39), וחסרונותיה אותרו במשאבים (177), הון כלכלי, הכולל סביבה עסקית, פערים מגדריים ותחרותיות כלכלית (94), מהירות ויעילות שימוש במשאבי טבע (84) והון חברתי (60).

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן שבדיה, פינלנד, איסלנד, שווייץ ונורבגיה.

מתודולוגיה:

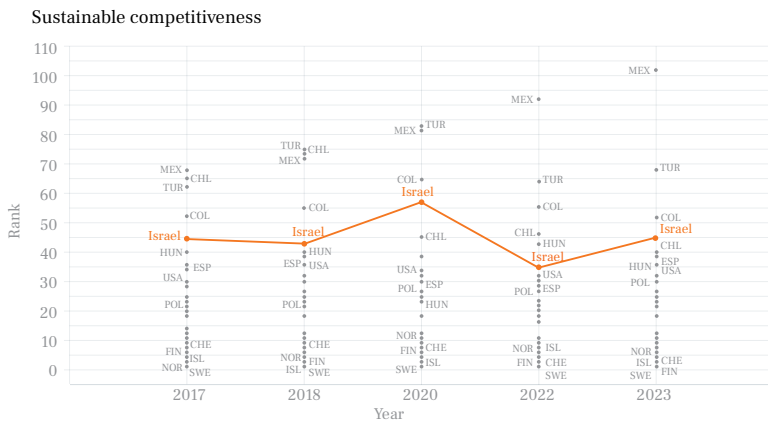
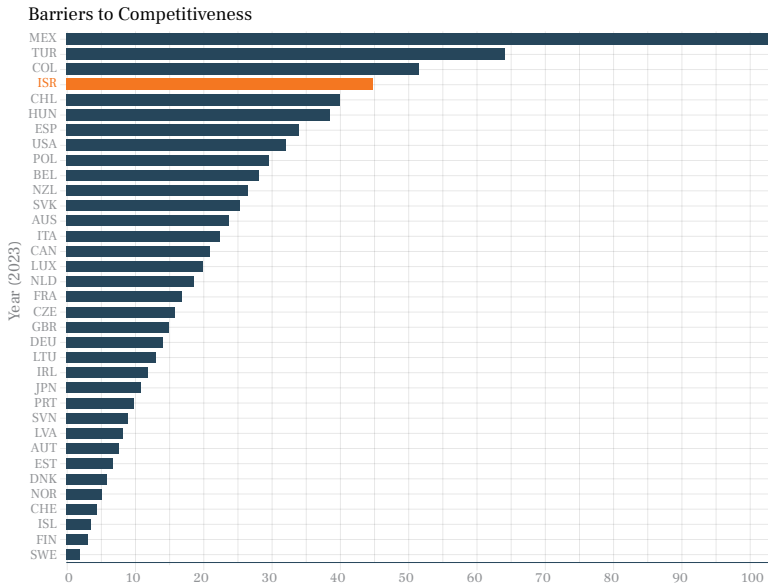
המדד מפורסם מ-2012 ובוחן מרכיבים הנחוצים למדינה הרוצה להבטיח לאזרחיה צמיחה ואיכות חיים בת-קיימא בעולם תחרותי גלובלי. המדד מפתח ומרחיב את

* בנתוני 2023, <https://solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/>, the-index

ההתייחסות הקיימת לקשר המשולב בחברות בין ההצלחה הכלכלית לחברה ולסביבה. למדדים ה"רגילים" העוסקים במצב המשק והחברות נוספו שיקולים הקשורים למיקום ההון הטבעי, האנושי והפיננסי וליעילות ניצולם. המדד מתייחס ל-105 אינדיקטורים ולכ-190 משתנים בשישה אשכולות: משילות, כלכלה בת-קיימא, יעילות השימוש במשאבים והיקפו, משאבים או הון טבעיים (מים, אנרגיה ומשאבי טבע), הון אנושי והון אינטלקטואלי. רוב הנתונים שהמדד מבוסס עליהם מפורסמים על-ידי הגופים הבינלאומיים המוסמכים (הבנק העולמי, קרן המטבע הבינלאומית והאו"ם).

מדד תחרותיות בת-קיימא | Global Sustainable Competitiveness Index

דירוג ישראל במדינות ה-OECD

מדד התחרותיות של הפורום הכלכלי העולמי | – World Competitiveness Index World Economic Forum

דירוגה של ישראל: **20 מתוך 141***

מי מודד?

המדד מפורסם על-ידי הפורום הכלכלי העולמי, World Economic Forum (WEF).

מה נמדד?

יכולת המדינה לייצר תנאים לשגשוג ולצמיחה על פני זמן.

מגמה רב-שנתית:

ב-2016 ישראל רשמה שיפור של שלושה מקומות מהשנתיים שקדמו לכך ודורגה במקום ה-24. יתרונותיה של ישראל הם בתחומי המאקרו-כלכלה, הבריאות, המיומנויות, שוק העבודה, החדשנות, הדינמיות העסקית והמגזר הפיננסי. חסרונותיה הם בחופש העיתונות, בעומס הרגולטורי, באוריינטציה לעתיד מצד הממשלה, ביעילות תשתית התחבורה ובגמישות שוק העבודה.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן סינגפור, ארצות-הברית, הונג קונג, הולנד ושווייץ.

* בנתוני 2019, [www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessRepo](http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessRepo_rt2019.pdf)

מתודולוגיה:

המדד פורסם בין השנים 2006 ל-2019, אז הוחלף במדד אחר. מדד התחרותיות התבסס על יותר מ-100 משתנים ב-12 אשכולות, שרבע מהם הם מידע קשיח מדווחים והשאר מבוססים על סקר שנתי שבוצע על-ידי הפורום. המתודולוגיה עודכנה פעם אחת במשך התקופה. מדד זה התייחס לתשתיות מדינתיות ולמוסדות, לסביבה כלכלית, לשרותי בריאות וחינוך יסודי וגבוה, ליעילות הייצור, שוק העבודה, שוק הכספים ושוק ההון, לגודל השוק, למוכנות הטכנולוגית ולתחכום וחדשנות.

מדד התחרותיות של הפורום הכלכלי העולמי | World Competitiveness Index – World Economic Forum

נתונים

Rank	Economy	Score	Rank	Score	Rank	Economy	Score	Rank	Score
1	Singapore	84.8	+1	+1.3	36	Saudi Arabia	70.0	+3	+2.5
2	United States	83.7	-1	-2.0	37	Poland	68.9	-	+0.7
3	Hong Kong SAR	83.1	+4	+0.9	38	Malta	68.5	-2	-0.2
4	Netherlands	82.4	+2	-	39	Lithuania	68.4	+1	+1.2
5	Switzerland	82.3	-1	-0.3	40	Thailand	68.1	-2	+0.6
6	Japan	82.3	-1	-0.2	41	Latvia	67.0	+1	+0.7
7	Germany	81.8	-4	-1.0	42	Slovak Republic	66.8	-1	-0.1
8	Sweden	81.2	+1	-0.4	43	Russian Federation	66.7	-	+1.1
9	United Kingdom	81.2	-1	-0.8	44	Cyprus	66.4	-	+0.8
10	Denmark	81.2	-	+0.6	45	Bahrain	65.4	+5	+1.7
11	Finland	80.2	-	-	46	Kuwait	65.1	+8	+3.0
12	Taiwan, China	80.2	+1	+1.0	47	Hungary	65.1	+1	+0.8
13	Korea, Rep.	79.6	+2	+0.8	48	Mexico	64.9	-2	+0.3
14	Canada	79.6	-2	-0.3	49	Bulgaria	64.9	+2	+1.3
15	France	78.8	+2	+0.8	50	Indonesia	64.6	-5	-0.3
16	Australia	78.7	-2	-0.1	51	Romania	64.4	+1	+0.9
17	Norway	78.1	-1	-0.1	52	Mauritius	64.3	-3	+0.5
18	Luxemburg	77.0	+1	+0.4	53	Oman	63.6	-6	-0.8
19	New Zealand	76.7	-1	-0.8	54	Uruguay	63.5	-1	+0.8
20	Israel	76.7	-	+0.1	55	Kazakhstan	62.9	+4	+1.1
21	Austria	76.6	+1	+0.3	56	Brunei Darussalam	62.8	+6	+1.3
22	Belgium	76.4	-1	-0.2	57	Colombia	62.7	+3	+1.1
23	Spain	75.3	+3	+1.1	58	Azerbaijan	62.7	+11	+2.7
24	Ireland	75.1	-1	-0.6	59	Greece	62.6	-2	+0.5
25	United Arab Emirates	75.0	+2	+1.6	60	South Africa	62.4	+7	+1.7
26	Iceland	74.7	-2	+0.2	61	Turkey	62.1	-	+0.5
27	Malaysia	74.6	-2	+0.2	62	Costa Rica	62.0	-7	-0.1
28	China	73.9	-	+1.3	63	Croatia	61.9	+5	+1.8
29	Qatar	72.9	+1	+1.9	64	Philippines	61.9	-8	-0.3
30	Italy	71.5	+1	+0.8	65	Peru	61.7	-2	+0.4
31	Estonia	70.9	+1	+0.2	66	Panama	61.6	-2	+0.6
32	Czech Republic	70.9	-3	-0.3	67	Vietnam	61.5	+10	+3.5
33	Chile	70.5	-	+0.3	68	India	61.4	-10	-0.7
34	Portugal	70.4	-	+0.2	69	Armenia	61.3	+1	+1.4
35	Slovenia	70.2	-	+0.6	70	Jordan	60.9	+3	+1.6

Rank	Economy	Score	Rank	Score	Rank	Economy	Score	Rank	Score
71	Brazil	60.9	+1	+1.4	107	Bolivia	51.8	-2	+0.4
72	Serbia	60.9	-7	-	108	Nepal	51.6	+1	+0.8
73	Montenegro	60.8	-2	+1.2	109	Nicaragua	51.5	-5	-
74	Georgia	60.6	-8	-0.3	110	Pakistan	51.4	-3	+0.3
75	Morocco	60.6	-	+1.5	111	Ghana	51.2	-5	-0.1
76	Seychelles	59.6	-2	+1.1	112	Cape Verde	50.8	-1	+0.6
77	Barbados	58.9	n/a	n/a	113	Lao PDR	50.1	-1	+0.8
78	Dominican Republic	58.3	+4	+0.9	114	Senegal	49.7	-1	+0.7
79	Trinidad and Tobago	58.3	-1	+0.4	115	Uganda	48.9	+2	+2.1
80	Jamaica	58.3	-1	+0.4	116	Nigeria	48.3	-1	+0.8
81	Albania	57.6	-5	-0.5	117	Tanzania	48.2	-1	+1.0
82	North Macedonia	57.3	+2	+0.7	118	Côte d'Ivoire	48.1	-4	+0.6
83	Argentina	57.2	-2	-0.3	119	Gabon	47.5	n/a	n/a
84	Sri Lanka	57.1	+1	+1.1	120	Zambia	46.5	-2	+0.5
85	Ukraine	57.0	-2	-	121	Eswatini	46.4	-1	+1.1
86	Moldova	56.7	+2	+1.2	122	Guinea	46.1	+4	+2.9
87	Tunisia	56.4	-	+0.8	123	Cameroon	46.0	-2	+0.9
88	Lebanon	56.3	-8	-1.4	124	The Gambia	45.9	-5	+0.5
89	Algeria	56.3	+3	+2.5	125	Benin	45.8	-2	+1.4
90	Ecuador	55.7	-4	-0.1	126	Ethiopia	44.4	-4	-0.1
91	Botswana	55.5	-1	+1.0	127	Zimbabwe	44.2	+1	+1.6
92	Bosnia and Herzegovina	54.7	-1	+0.6	128	Malawi	43.7	+1	+1.3
93	Egypt	54.5	+1	+1.0	129	Mali	43.6	-4	-
94	Nambia	54.5	+6	+1.8	130	Burkina Faso	43.4	-6	-0.5
95	Kenya	54.1	-2	+0.5	131	Lesotho	42.9	-1	+0.6
96	Kyrgyz Republic	54.0	+1	+1.0	132	Madagascar	42.9	n/a	n/a
97	Paraguay	53.6	-2	+0.3	133	Venezuela	41.8	-6	-1.3
98	Guatemala	53.5	-2	+0.2	134	Mauritania	40.9	-3	+0.1
99	Iran, Islamic Rep.	53.0	-10	-1.9	135	Burundi	40.3	+1	+2.7
100	Rwanda	52.8	+8	+1.9	136	Angola	38.1	+1	+1.1
101	Honduras	52.7	-	+0.2	137	Mozambique	38.1	-4	-1.7
102	Mongolia	52.6	-3	-0.1	138	Haiti	36.3	-	-0.1
103	El Salvador	52.6	-5	-0.2	139	Dem. Rep. Congo	36.1	-4	-2.1
104	Tajikistan	52.4	-2	+0.2	140	Yemen	35.5	-1	-0.9
105	Bangladesh	52.1	-2	-	141	Chad	35.1	-1	-0.4
106	Cambodia	52.1	+4	+1.9					

מדד התחרותיות העולמי – IMD | Global Competitiveness Index (IMD)

דירוגה של ישראל: **23 מתוך 64***

מי מודד?

המכון הבינלאומי לפיתוח ניהול (International Institute for Management Development, IMD), אוניברסיטה שוויצרית למנהל עסקים.

מה נמדד?

כיצד מדינות יוצרות סביבה המעודדת ומקיימת תחרותיות של הגופים העסקיים בהן.

מגמה רב-שנתית:

דירוגה הכולל של ישראל נע בשנים האחרונות בין המקומות ה-17 וה-24. ב-2023, יתרונותיה של ישראל לפי מדד זה הם במצב הכלכלה המקומית (7), התשתית המדעית (6) והתשתית הטכנולוגית (10). הסרונותיה הבולטים הם ברמת המחירים (59), בסחר הבינלאומי (40), בחוקים העסקיים (37), במסגרת החברתית (36) ובתשתיות הבסיסיות (35)¹.

גוף זה מדרג מזה שבע שנים גם את התחרותיות הדיגיטלית – עד כמה מדינות מנצלות את המשאבים הדיגיטליים להגברת התחרותיות בהן. במדד זה דורגה ישראל ב-2023 במקום ה-13 מבין 64 מדינות. יש לציין כי תחום ה-AI עדיין לא שולב במדד זה, אך שילובו מתוכנן ל-2024.

* בנתוני 2023, <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking>

1 <https://worldcompetitiveness.imd.org/countryprofile/overview/IL>

המדינות המובילות:

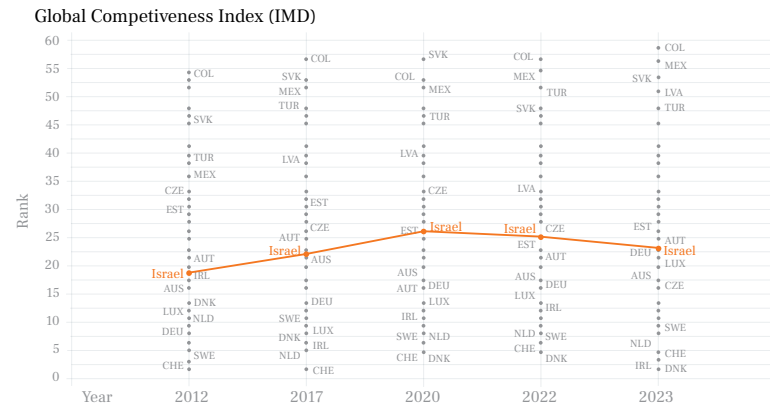
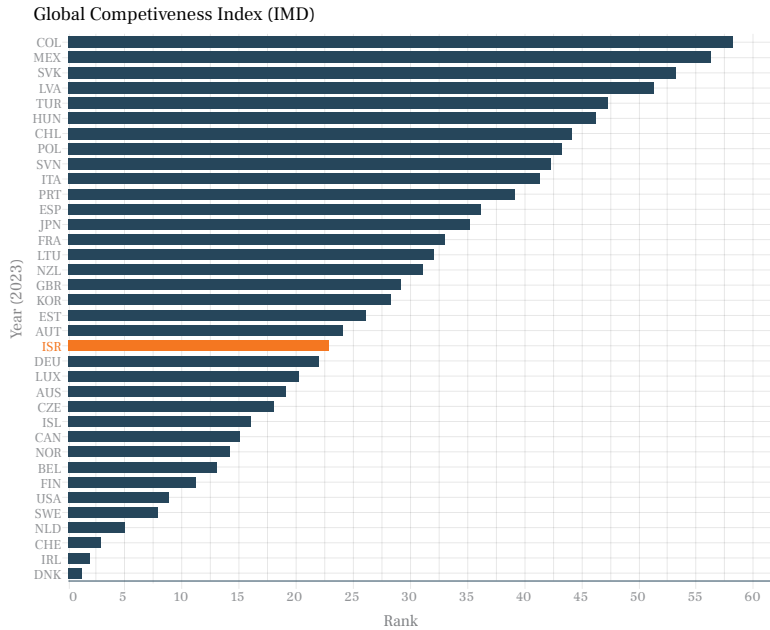
ארבע המדינות המובילות במדד הן דנמרק, אירלנד, שוויץ וסינגפור. כל הארבע הן מדינות קטנות, המשכילות להשתמש בנגישותן למדינות אחרות, השותפות להן בפעילות ובמסחר, לצורך שיפור מצבן.

מתודולוגיה:²

המדד מתפרסם מזה 35 שנים, ומתייחס כיום ל-64 מדינות ב-4 אשכולות: ביצועי הכלכלה, יעילות פעילות הממשלה, יעילות המגזר העסקי ותשתיות. המדד מבוסס על 336 קריטריונים ב-20 תתי-נושאים. כשני שלישים מהקריטריונים מבוססים על מידע קשיח, והיתר על הערכה סובייקטיבית של מרכיבי תחרותיות כפי שמוערכים על-ידי מנהלים. חלק מהקריטריונים משמשים למידע ולרקע בלבד ואינם משוקללים במדד.

מדד התחרותיות העולמי (IMD) | Global Competitiveness Index (IMD)

דירוג ישראל במדינות ה-OECD

מדד תחרותיות המשאב האנושי – IMD | Global Talent Competitiveness Index

דירוגה של ישראל: **19 מתוך 64***

מי מודד?

המכון הבינלאומי לפיתוח ניהול (International Institute for Management Development, IMD), אוניברסיטה שוויצרית למנהל עסקים.

מה נמדד?

יכולת המדינה להתחרות על המשאבים האנושיים שלה ב-3 מרכיבים: השקעה במשאב האנושי ופיתוחו, יכולת משיכה והתאמה ומוכנות.

מגמה רב-שנתית:

בדירוג הכולל, ישראל לא שינתה הרבה את מצבה בשנים האחרונות, אך האטרקטיביות היחסית שלה ירדה מדירוג 28 ב-2019 ל-41 ב-2023, וגם מוכנותה ירדה מ-19 ל-28. מנגד, ישראל השתפרה בהשקעה ובפיתוח המשאב האנושי, ועלתה מהמקום ה-17 למקום ה-7.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן שווייץ, לוקסמבורג, איסלנד, בלגיה והולנד.

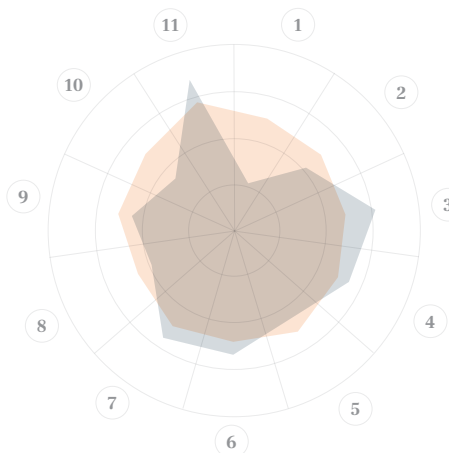
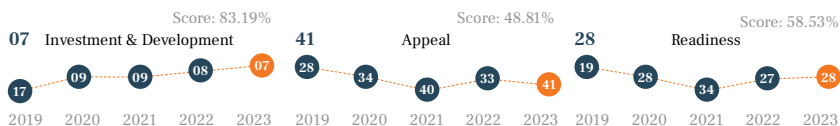
מתודולוגיה:¹

המדד משתמש ב-31 קריטריונים המבוססים בחלקם על מידע קשיח ובחלקם על הערכות מומחים. הקריטריונים מסווגים ל-3 קטגוריות שצוינו לעיל.

* בנתוני 2023, [https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/](https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-talent-ranking),
[/rankings/world-talent-ranking](https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-talent-ranking)

1 [/https://imd.cld.bz/IMD-World-Talent-Report-2023/110](https://imd.cld.bz/IMD-World-Talent-Report-2023/110)

מדד תחרותיות המשאב האנושי – IMD | The Global Talent Competitiveness Index

59 ∇^6 Index: 100.01 Cost-of-living index	1	39 ∇^8 Survey [0..10]: 6.71 Attracting and retaining talents	2
19 Survey [0..10]: 6.67 Worker motivation	3	26 \triangle^{+10} Survey [0..10]: 5.16 Brain drain	4
33 ∇^6 Survey [0..10]: 6.93 Quality of life	5	26 \triangle^{+1} Survey [0..10]: 5.77 Foreign highly skilled personnel	6
24 \triangle^{+1} US\$: 181.516.32 Remuneration of management	7	41 ∇^2 %: 7.35 Collected personal income tax	8
36 ∇^4 Survey [0..10]: 5.82 Justice	9	46 ∇^5 Micrograms: 18.73 Exposure to particle pollution	10
13 US\$: 1,607.33 Statutory minimum wage			11

מדד תחרותיות המשאב האנושי – GTCI | Global Talent Competitiveness Index – GTCI

דירוגה של ישראל: **25 מתוך 134***

מי מודד?

אינסד (Insead), בית ספר למנהל עסקים הפועל בפונטנבלו שבצרפת, בשיתוף עם מכון דקארט (Descartes Institute for the Future) והמכון למנהיגות המשאב האנושי (Capital Leadership Institute).

מה נמדד?

יכולת המדינה לגייס ולשמר כוח אדם איכותי שיאפשר את השגת מטרותיה הכלכליות והחברתיות.

מגמה רב-שנתית:

דירוגה של ישראל ירד בהדרגה מהמקום ה-20 ב-2020 ל-25 ב-2023, והירידה משתקפת ברוב מרכיבי היכולת לגייס ואפילו במיומנויות הגלובליות. ישראל מדורגת בממדי אפשר (סביבה רגולטורית ועסקית, שוק העבודה) במקום ה-24, בעיקר בזכות חוקי העבודה וההשקעה במחקר ופיתוח, משתנה שהיא מדורגת בו במקום ה-1. בממד היכולת למשוך עובדים, ישראל מדורגת במקום ה-44, למרות סובלנות נמוכה למהגרים ולמיעוטים (מקומות 122 ו-84, בהתאמה) והעצמת נשים נמוכה (78). ביכולת לפתח עובדים ישראל מדורגת במקום ה-43. שני האשכולות המתארים את מצאי המשאב האנושי הקיים זכו לדירוג גבוה, הן בכישורים המקצועיים-הטכניים (13), הן במיומנויות ובידע הגלובליים (כעת 14, ירידה מן המקום ה-8).

* בנתוני 2023, <https://www.insead.edu/system/files/2023-11/gtci-2023-report.pdf>

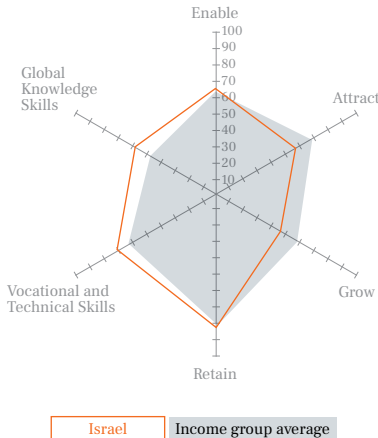
המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן שוויץ, סינגפור, ארצות-הברית, דנמרק והולנד.

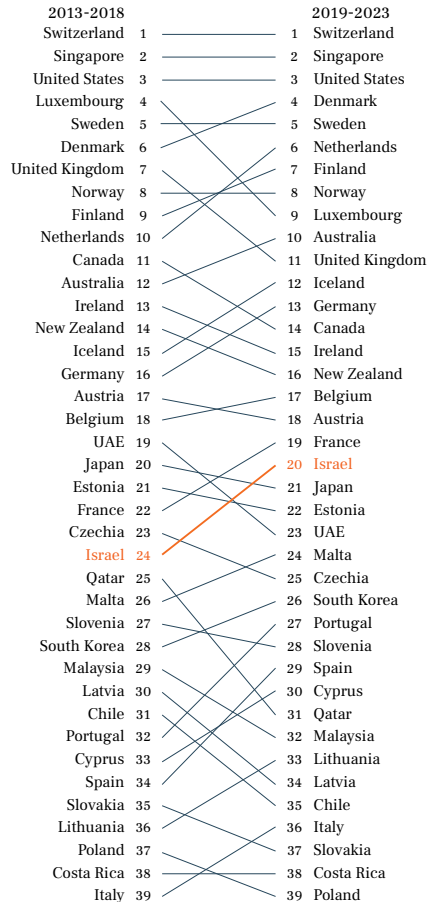
מתודולוגיה:

בעולם התחרותי הגלובלי, היכולת לגייס כוח אדם איכותי ולשומרו בארגון או במדינה הוא אחד הגורמים המשפיעים ביותר על צמיחה בת-קיימא. המדד מתייחס לשני מרכיבים עיקריים: תשומות (משאבים) ותמורות. משאבים הם כל כלי המדיניות והנהלים המאפשרים למדינה למשוך, לגייס ולהעצים משאבי כוח אדם שיתרמו לשגשוגה. תמורות הן מבנה כוח האדם הקיים ויכולותיו. המודל משתכלל מדי שנה לפי מחקרים עדכניים, ועל כן מהווה מדד דינמי לתחרותיות המשאב האנושי. במדדים האחרונים היה שימוש ב-69 אינדיקטורים, חלקם מדידים (34), חלקם אינדקסים אחרים (17) וחלקם (18) הערכות סובייקטיביות שנלקחו מסקר שנערך על-ידי הפורום הכלכלי העולמי בנושא סיכונים גלובליים, והקיף כ-12,000 מומחים מ-121 מדינות. לכל אינדיקטור, אשכול, תת-מדד ומדד ניתן ציון ודירוג בין המדינות המשתתפות.

| מדד תחרותיות המשאב האנושי – GTCI נתונים | The Global Talent Competitiveness Index – GTCI

GTCI rankings in 2013-2018 and 2019-2023

מדד FM Global Resilience Index | לחוסן

דירוגה של ישראל: בין 37 מתוך 130*

מי מודד?

המדד פותח על-ידי חברת הביטוח FM Global.

מה נמדד?

הסיכון שמהווה מדינה לגורם מבטח, באמצעות מדידת חוסן המדינה ויכולתה לעמוד בפני סיכונים סביבתיים ולהתאושש מהם.

מגמה רב-שנתית:

דירוג ישראל נע בין 29 ב-2014 ל-37 ב-2024. בשנים 2017 ו-2018 הוא עמד על 34.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן דנמרק, לוקסמבורג, סינגפור, שווייץ וגרמניה.

מתודולוגיה:¹

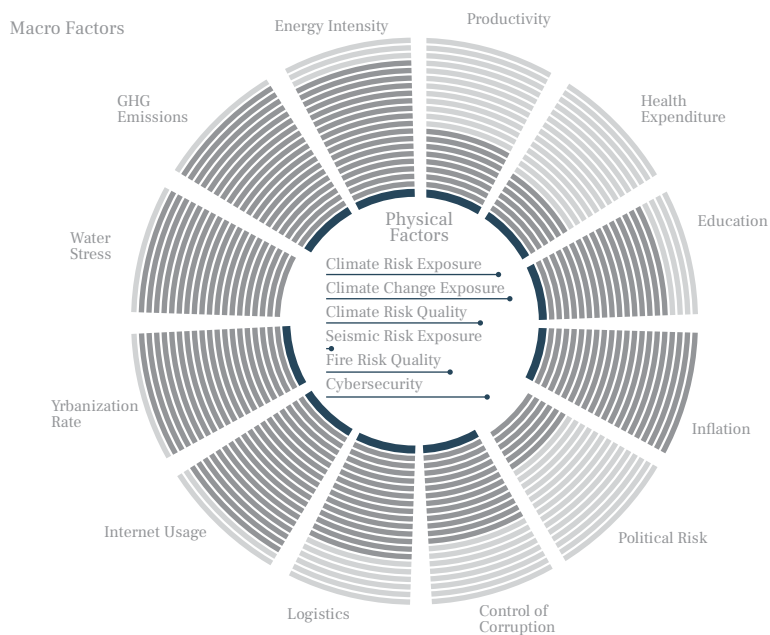
המדד מתייחס הן לסיכונים, כמו שריפות, רעידות אדמה, נזקי אקלים, סיכונים פוליטיים, סיכונים למחסור במשאבי מים או אנרגיה, הן לעמידות בפני הסיכונים וליכולת ההתאוששות מאירוע, על-ידי בחינת הכלכלה, התשתיות והלוגיסטיקה, איכות הממשל, שחיתות ועוד. המודל שפיתחה החברה כולל 18 גורמים המאפיינים חוסן של מדינה; חמישה מהם קשורים לממדים פיזיים, כמו אירועי אקלים, רעידות אדמה וביטחון סייבר, ו-12 הם גורמי מאקרו כמו חוסן פוליטי, כלכלי וחברתי. המשתנים הקשורים לסיכונים הפיזיים נאמדו ממידע

* בנתוני 2024, <https://www.fmglobal.com/research-and-resources/tools-and-resources/resilienceindex>

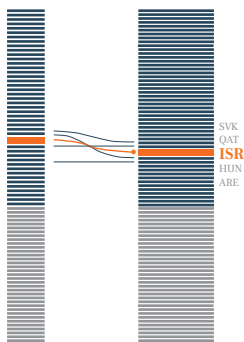
1 <https://fmglobalpublic.hartehanks.com/AssetDisplay?acc=11FM&itemCode=W00> 234

הקיים בחברה, שפעילותה מקיפה את כל העולם. גורמי המאקרו הקשורים לפריון, להוצאות בריאות, לתשתיות, לסיכון פוליטי, לשימוש באינטרנט, לאפקט החממה, לשחיתות וכדומה, נאמדים ממאגרי מידע של ארגונים העוסקים בנושאים אלו. לדברי החברה, ל-50 המדינות המדורגות ראשונות יכולת התאוששות מהירה ב-30 אחוזים במוצע מהאחרות.

מדד FM לחוסן | FM Global Resilience Index | נתוני ישראל

Countries By Rank

מדד האנרגיה העולמי של טרילמה | The World Energy Trilemma Index

דירוגה של ישראל: **35 מתוך 133***

מי מודד?

מועצת האנרגיה העולמית (World Energy Council) בשיתוף חברות ייעוץ בתחום. זהו גוף שלא למטרת רווח המעודד דיאלוג ושיתופי פעולה בין מנהיגים וחברות, במטרה לקדם הבנה טובה יותר של המערכות המורכבות הקשורות לניצול אנרגיות, שווקים, משאבים וכדומה.

מה נמדד?

מערכות האנרגיה של המדינה, הסיכון האנרגטי, מצאי האנרגיה במדינה ומידת המעבר לניצול אנרגיה ירוקה.

מגמה רב-שנתית:

בסיכון אנרגיה ישראל מדורגת ברמת דירוג 64 (לפנינו 78 מדינות, לכן למעשה 79), בטיפול נכון לסביבה ומעבר לאנרגיות חלופיות - 44 (52 לפנינו, לכן למעשה 53). מאז הגילוי והשימוש בגז הטבעי, בממד המשאבים זוכה ישראל לדירוג 8 (10), לפי מספר המדינות שלפנינו) בכמות האנרגיה המקומית.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן שבדיה, שווייץ, דנמרק, פינלנד ואנגליה.

* בנתוני 2022, (הדירוג הרשמי הוא 24, אך מספר מדינות זכו לדירוג זה, ולפנינו בדירוג 34 מדינות לפנינו). <https://trilemma.worldenergy.org/#!/country-profile?country=Israel&year=2022>

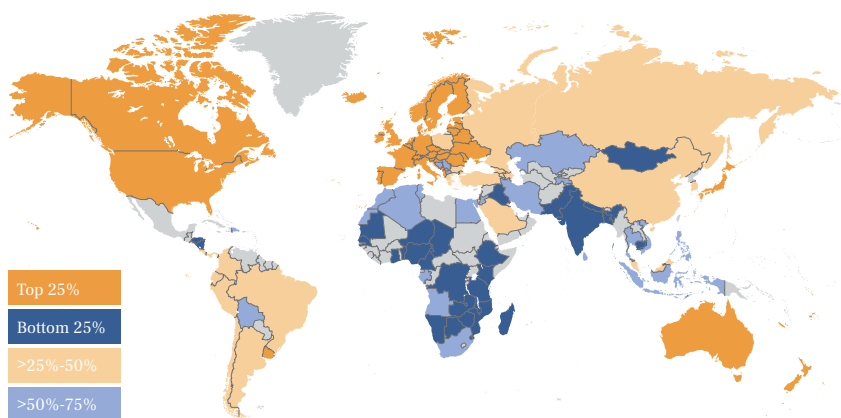
מתודולוגיה:¹

המדד מתפרסם מאז 2010. הוא מקיף 133 מדינות אך מפרסם דירוג עבור 127 מהן בלבד. המדינות מדורגות בהתאם לשלושה מרכיבים: הממד הראשון מתייחס ישירות לסיכון האנרגטי - יכולת של מדינה לספק את כמות האנרגיה הנדרשת בצורה בטוחה תוך מזעור בעיות אספקה, דאגה לניהול נכון של משאבים מקומיים ומיובאים ויצירת תשתית חסינה; הממד השני מתייחס לכמות האנרגיה הנדרשת כדי להביא את המדינה לשגשוג בכמות, מחיר וניקיון מספקים; והממד השלישי מתייחס לרצון למנוע נזקים סביבתיים ולהביא לניצול יעיל ונקי של משאבים תוך מעבר לאנרגיות נקיות וירוקות. הממד מתבסס על כ-60 מאגרי מידע עם נתוני השנים האחרונות כדי לקבל תמונת מצב לכל מדינה כולל התפתחות על פני זמן.

מדד האנרגיה העולמי של טרילמה | נתונים

The World Energy Trilemma Index

Index Rank
Energy Performance

מדד מודי'ס לדירוג איכות האשראי של מדינות | Moody's Credit Rating

דירוגה של ישראל: **34 מתוך 136** (סיווג A2)*

מי מודד?

חברת דירוג האשראי מודי'ס (Moody's Corporation).

מה נמדד?

חוב של מדינות, מדורג לפי איכות, דהיינו הסיכוי לקבל החזר מלא של החוב בזמן שנקבע.

מגמה רב-שנתית:

דירוגה של ישראל ירד לאחרונה מרמה A1 לרמה A2. יש 33 מדינות המדורגות גבוה ממנה ואחת באותו דירוג. התייחסנו לדירוג ארוך הטווח המיועד לחוב בן כמה שנים.

המדינות המובילות:

12 מדינות מחזיקות בדירוג הגבוה ביותר האפשרי: אוסטרליה, קנדה, דנמרק, גרמניה, לוקסמבורג, הולנד, שווייץ, נורבגיה, שבדיה, סינגפור, ארצות-הברית וניו-זילנד.

מתודולוגיה¹:

המתודולוגיה מורכבת ובוחנת יכולת החזר של החייב, המדינה במקרה זה. מתודולוגיות הדירוג מתייחסות לכל הסיבות והנסיבות שתחתן המדינה לא תוכל לעמוד בהתחייבויותיה, והערכת הסבירות להתרחשותן. הסיבות כוללות פגעי טבע, סיכונים גאופוליטיים וכלכליים ועוד.

* בנתוני 2024, <https://www.moody.com/researchandratings/country/home>

1 <https://www.moody.com/reports/methodologies-and-frameworks>

תוצר לאומי גולמי | Gross Domestic Product (GDP)

דירוגה של ישראל: **49 מתוך 193***

מי מודד?

מספר גורמים מאגדים מידע המגיע מהמדינות השונות: הבנק העולמי, קרן המטבע הבינלאומית ועוד.

מה נמדד?

ערך כל הסחורות והשירותים המיוצרים במדינה.

מגמה רב-שנתית:

במהלך חמש השנים שקדמו ל-2022 ישראל שמרה על המקום ה-50.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות הן סין, ארצות-הברית, הודו, יפן ורוסיה.

מתודולוגיה:

ההשוואה נעשית באמצעות שער חליפין המתקבל מהשוואת כוח הקניה במדינות השונות. מדד זה משמש בסיס התחלתי לקביעת השתתפות במועדוני מדינות כמו ה-G7 וה-G20.

תוצר מקומי גולמי לנפש מתוקן לכוח קנייה | GDP per capita – PPP

דירוגה של ישראל: **35 מתוך 179***

מי מודד?

מספר גורמים מאגדים מידע המגיע מהמדינות השונות: הבנק העולמי, קרן המטבע הבינלאומית ועוד.

מה נמדד?

כלל המוצרים והשירותים המיוצרים במדינה והערך הכלכלי המיוצר במוצק לנפש – תוצר לנפש (GDP per Capita). בהשוואה בין מדינות ערך המוצרים מתוקן לפי כוח קנייה – שווי כוח קניה (purchasing power parity, PPP).

מגמה רב-שנתית:¹

דירוגה של ישראל השתפר מעט במהלך השנים. בקרב ארצות ה-OECD, דירוגה עלה מהמקום ה-25 ב-2009 ו-2019 למקום ה-21 ב-2022, ובקרב 179 מדינות העולם, מהמקום ה-41 ב-2010 למקום ה-35 ב-2022. לפי הנתון האחרון שפורסם על-ידי הבנק העולמי באוקטובר 2022, ישראל מדורגת במקום ה-30 מבין 189 מדינות. תחזית קרן המטבע הבינלאומית לשנת 2023 מדרגת את ישראל במקום ה-32 ב-2023 ובמקום ה-34 ב-2024.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן לוקסמבורג, נורבגיה, אירלנד, שווייץ וקטאר.

* בנתוני 2022, [/https://www.worldometers.info/gdp/gdp-per-capita](https://www.worldometers.info/gdp/gdp-per-capita)

1 <https://public.knoema.com/sijweyg/world-gdp-per-capita-ranking-2022-data-and-charts>

מתודולוגיה:

גורמים אחדים, ביניהם הבנק העולמי וקרן המטבע הבינלאומית, אוספים את הנתונים ומעבירים אותם למונחי דולר שווה במונחי PPP. שני הגופים שהוזכרו מתייחסים לקרוב ל-190 מדינות ולמספר ישויות.

מדד הפיתוח האנושי | Human Development Index

דירוגה של ישראל: **25 מתוך 176***

מי מודד?

האו"ם.

מה נמדד?

קידמה חברתית וכלכלית של מדינות.

מגמה רב-שנתית:

בדוח לשנת 2022, שפורסם ב-2024, ישראל מדורגת במקום ה-25, לעומת המקום ה-15 בשנת 2010. יחד עם זאת, מדורגות קרוב אליה בדוח זה ארצות-הברית, אוסטריה, סלובניה, יפן, מלטה וספרד.

המדינות המובילות:

חמש המובילות במדד זה הן שוויץ, נורבגיה, איסלנד, הונג קונג ודנמרק.

מתודולוגיה:

מדד הפיתוח האנושי מבוסס על שלושה מרכיבים: הממד הכלכלי (ההכנסה לנפש), הבריאות (תוחלת החיים בלידה) והחינוך (ממוצע שנות לימוד באוכלוסייה הבוגרת ותוחלת שנות הלימוד לאדם שזה עתה נכנס למוסדות ההשכלה). מדינות מוערכות על בסיס ממוצע גאומטרי של הממדים והאינדיקטורים הנמדדים. למדד זה יש גם גרסה משופרת, המתואמת לאי-שוויון, ומדד נוסף המעריך אי-שוויון מגדרי. גרסה זו נקראת Inequality-Adjusted Human Development Index. בשל רמת האי-שוויון הגבוהה, דירוגה של ישראל ב-2022 במדד המותאם היה 32. במקומות הראשונים במדד המותאם נמצאות איסלנד, נורבגיה, דנמרק ושוויץ ואירלנד.

* בנתוני 2022, <https://hdr.undp.org/system/files/documents/global-report-document/hdr2023-24reporten.pdf>

מדד השגשוג של לגטום | Legatum Prosperity Index

דירוגה של ישראל: **33 מתוך 167***

מי מודד?

לגטום - מכון מחקר בריטי.

מה נמדד?

מדדי שגשוג מדינה¹: יכולתם של אנשים להתפתח, לבצע בחירות בחייהם ולחיות עם חירויות וביטחון.

מגמה רב-שנתית:

מיקומה של ישראל במדד זה נע בין 30 ב-2021 ל-40 בשנים 2014-2016. חולשותיה של ישראל ב-2023 הן בביטחון ובריאות (124), בהון חברתי (83) ובשמירת הטבע והסביבה (96). עוצמותיה הן בבריאות (6), בתנאי חיים (12), בסביבת השקעה (15) ובפעילות חברות ויזמות (17).

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן דנמרק, שבדיה, נורבגיה, פינלנד ושוויץ.

מתודולוגיה:

המתודולוגיה מוכוונת צעדי פעילות ומסווגת 67 משתנים אופרטיביים ל-12 עמודי שגשוג. אלה מתחלקים ל-3 קבוצות: חברה מכילה, כלכלה פתוחה ואנשים מועצמים. המדד משתמש בכ-300 אינדיקטורים מכ-70 מקורות מידע.

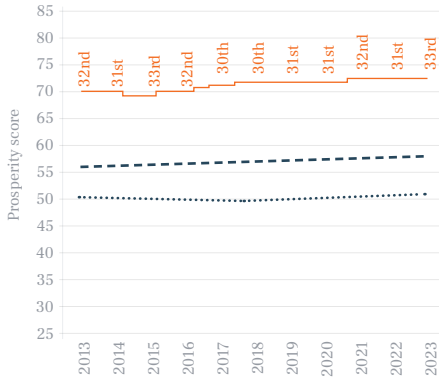
* בנתוני https://docs.prosperity.com/7115/7459/5146/Methodology_for_Legatum_Prosperty_Index_2019.pdf

<https://prosperity.com/about-prosperity/what-prosperity> 1

מדד השגשוג של לגטום | Legatum Prosperity Index | נתונים

Israel: Prosperity score 72.2 (33rd)

Prosperity over time

Break down of performance	2013	Score 10-year trend	2023	Rank - Global (1 to 167) 2023	10-year rank change	Rank Middle East and North Africa (1 to 19) 2023
Prosperity score	69.6		72.2	33	▼ 1	1
Inclusive Societies	62.1		64.5	46	▲ 1	1
Safety and Security	55.5		59.6	124	▲ 10	11
Personal Freedom	67.7		68.5	49	▲ 10	1
Governance	74.1		75.4	22	▲ 2	1
Social Capital	51.1		54.4	83	▼ 6	4
Open Economies	71.0		74.2	20	▲ 2	1
Investment Environment	78.5		80.2	15	■ -	1
Enterprise Conditions	70.5		74.0	17	▲ 3	1
Infrastructure and Market Access	67.4		71.5	33	▼ 4	3
Economic Quality	67.8		71.0	19	▲ 2	2
Empowered People	75.7		78.1	31	▲ 1	1
Living Conditions	92.0		93.5	12	▲ 7	1
Health	79.9		83.1	6	▲ 5	1
Education	79.7		81.6	26	■ -	1
Natural Environment	51.3		54.1	96	▲ 25	2

הון אנושי

מדד החדשנות העולמי | Global Innovation Index

דירוגה של ישראל: **14 מתוך 132***

מי מודד?

הארגון העולמי לקניין רוחני, World Intellectual Property Organization (WIPO), גוף בינלאומי הפועל תחת האו"ם.

מה נמדד?

יכולת החדשנות¹ של מדינות ויכולתן להגיע לשגשוג כלכלי בעזרתה. לאחרונה יש גם התייחסות למרכזי מדע וטכנולוגיה בעולם.

מגמה רב-שנתית:

דירוג השיא של ישראל היה המקום העשירי בשנת 2019. ב-2023 ישראל מדורגת במקום ה-14 במדד הכולל, במקום ה-21 בהשקעה ובמקום ה-13 בתמורה. היא מדורגת במקום ה-30 כמרכז מדע וטכנולוגיה. במספר מדדים היא מדורגת במקום ה-1, כמו שיתופי פעולה בחדשנות בין תעשייה ואוניברסיטאות, אחוז המחקר והפיתוח הממומן מחו"ל, כמות המחקר והפיתוח במגזר העסקי והשקעה במחקר ופיתוח כחלק מהתוצר הלאומי הגולמי.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן שווייץ, שבדיה, ארצות-הברית, אנגליה וסינגפור.

מתודולוגיה:

המדד מתפרסם משנת 2007 ומקיף 132 מדינות בהתייחס לשני מרכיבים עיקריים: השקעה בחדשנות והתמורה מההשקעה. נמדדים שבעה אשכולות, שחמישה מהם

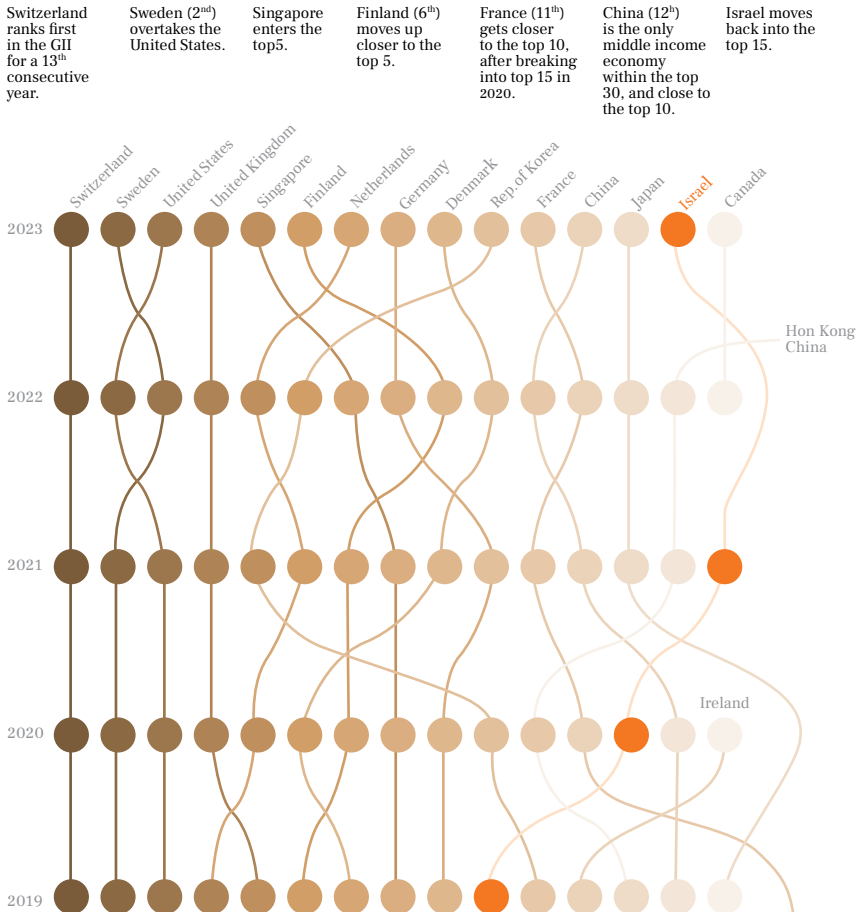
* בהנוי 2023, <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2023/il.pdf>
1 <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2023-en-main-report-global-innovation-index-2023-16th-edition.pdf>

מתייחסים לתשומות ושניים לתמורות. מדד ההשקעה משלב אינדיקטורים הקשורים לסביבה שמצמיחה חדשנות: מדיניות, מוסדות, כוח אדם מיומן, השקעה במחקר ובפיתוח ומצוינות; מדד התמורות עוסק בפירות: פטנטים, מאמרים מקצועיים, ייצור וסחר במוצרים ושירותים עתירי חדשנות. שילוב שני תתי-המדדים נותן את מדד החדשנות הכולל, שיש בו כ-80 סעיפים, ש-64 מתוכם הם מידע קשיח, 11 הם מדדים אחרים וחמישה הם תשובות לשאלות מהסקר השנתי העולמי של הפורום הכלכלי העולמי.

נתונים | Global Innovation Index | מדד החדשנות העולמי

Figure 10 Key global innovation changers

The GII dynamo: The top 15 innovators, 2020-2023

מדד התחרותיות הדיגיטלית | World Digital Competitiveness Ranking

דירוגה של ישראל: **13 מתוך 64***

מי מודד?

המכון הבינלאומי לפיתוח ניהול¹ (International Institute for Management Development, IMD), אוניברסיטה שוויצרית למנהל עסקים.

מה נמדד?

נכונות המדינה ויכולתה לאמץ טכנולוגיות דיגיטליות לקידום המגזר הממשלתי, המגזר העסקי וכלל החברה.

מגמה רב-שנתית:

מיקומה של ישראל ב-2023 הוא שיפור מהמקום ה-19 ב-2020, אך התדרדרות מהדירוג ב-2015 במקום ה-10. ב-2023 היא מדורגת במקום השמיני בידע, במקום ה-24 בתשתית וטכנולוגיה ובמקום ה-12 במוכנות לעתיד.² חוזקותיה של ישראל הן בידע (8), במאמץ המדעי וההכשרה הטכנולוגית וכמובן ההשקעה במו"פ. חסרונותיה הם בתשתית הרגולטורית, ביכולת לאכוף חוזים ובהשקעה בטלקומוניקציה.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן ארצות-הברית, הולנד, סינגפור, דנמרק ושוויץ.

* בנתוני 2023

1 <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-digital-competitiveness-ranking>

2 https://www.imd.org/wp-content/uploads/2023/12/Digital_2023.pdf

מתודולוגיה:

המדד מחושב לפי שלושה מדדי משנה - ידע, תשתית טכנולוגית ומוכנות לעתיד. כל אחד מהם מתפצל אף הוא לשלושה מרכיבים. לתשתית המרכיבים משויכים חמישים אינדיקטורים וקריטריונים. אלה מורכבים ממידע קשיח, כמו היקף שימוש בפס רחב, ומהערכות מומחים. כשני שלישים מהנתונים הם מידע קשיח. לכל מרכיב מחושבת גם הערכת טעות תקן.

מבחני פיזה | PIAAC – Skills Numeracy

דירוגה של ישראל: **מתמטיקה: 38 מתוך 80, מדעים: 37 מתוך 80, קריאה: 30 מתוך 80***

מי מודד?

הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי, OECD

מה נמדד?

הישגי תלמידים ומוכנותם לאתגרי העתיד. המבחנים נערכים במתמטיקה, שפה ומדע.

מגמה רב-שנתית:

תוצאות המחקר משקפות יציבות בהישגי תלמידי ישראל בקריאה, במתמטיקה ובמדעים בהשוואה לנתוני 2018, לעומת ירידות חדות בהישגי התלמידים במדינות ה-OECD במתמטיקה ובקריאה. במדרג המדינות שהשתתפו, ישראל עלתה מהמקום ה-37 למקום השלושים בקריאה, ולראשונה, הישגי ישראל בתחום דומים למוצע ה-OECD². במתמטיקה ובמדעים נרשם שיפור קל במיקום היחסי של ישראל, אך הממוצעים נשארו נמוכים מממוצעי ה-OECD והדירוג – בתחתית מדינות ה-OECD. שיפור הדירוג במבחן האחרון הוא בעיקר עקב ירידת הציון של מדינות אחרות בשל חוסר תפקוד בזמן הקורונה. עוד יש לציין, שדירוג זה של ישראל מוטה לטובתה, שכן אינו כולל אוכלוסיות בניי חרדים. שיעור ההחרגה של תלמידים בישראל גבוה בהרבה מכל שאר המדינות המפותחות. ביצועי התלמידים בחינוך הממלכתי דומים למוצע ה-OECD אך ביצועי התלמידים בחינוך הממלכתי-דתי נמוכים מאוד. ביצועי דוברי הערבית נמוכים עוד יותר, ברמת מדינות עולם שלישי. גם הפיזור בציונים גדול והביצועים בקצוות גם הם נמוכים מממוצעי ה-OECD.

* כולם בנתוני 2022

1 [/https://www.oecd.org/publication/pisa-2022-results](https://www.oecd.org/publication/pisa-2022-results)

2 <https://www.gov.il/he/departments/news/piza-research>

כלומר, ישנם פערים הגדולים בין חזקים לחלשים. חולשה זו מתקיימת למרות שעות לימוד עודפות לתלמידי ישראל בהשוואה לשאר מדינות ה-OECD.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה במתמטיקה הן סינגפור, סין (3 ישויות), יפן, דרום קוריאה ואסטוניה.

חמש המדינות המובילות במדד זה במדעים הן סינגפור, יפן, סין (מקאו), דרום קוריאה ואסטוניה.

חמש המדינות המובילות במדד זה בקריאה הן סינגפור, אירלנד, יפן, דרום קוריאה וסין (טאיפה).

מתודולוגיה:

מבחני פיזה נערכים אחת ל-4 שנים. הם התחילו בהתייחסות למדינות ה-OECD והורחבו בהדרגה, כאשר בפעם האחרונה נבחנו ילדים ב-80 מדינות. במחזור המחקר הנוכחי השתתפו כ-625,000 תלמידים מ-81 מדינות וישויות כלכליות מרחבי העולם. בישראל השתתפו במחקר 6,251 תלמידים מ-193 בתי-ספר, המהווים מדגם ארצי מייצג.

מדד החינוך מתוך מדד לגטום |

דירוגה של ישראל: **26 מתוך 167***

מי מודד?

לגטום¹ – מכון מחקר בריטי.

מה נמדד?

הישגי תלמידים ומוכנותם לאתגרי העתיד. המבחנים נערכים במתמטיקה, שפה ומדע.

מגמה רב-שנתית:

מיקומה של ישראל יורד באופן איטי. ב-2017 דורגה במקום ה-23.

המדינות המובילות:

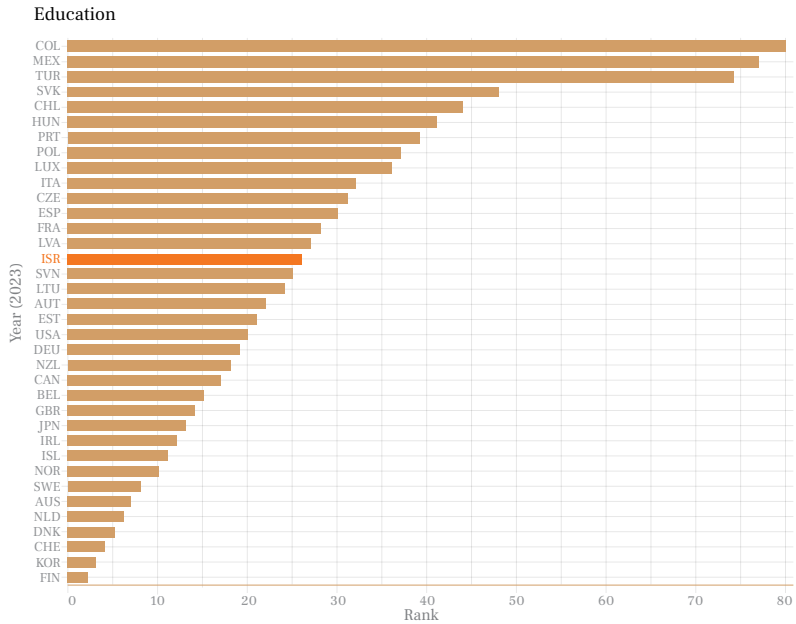
חמש המדינות המובילות במדד זה הן סינגפור, פינלנד, דרום קוריאה, שוויץ ודנמרק.

מתודולוגיה:

זהו מדד משנה במדד לגטום, המודד שגשוג מדינות לפי מרכיבים שונים. המדדים נלקחים ממדדים או מרכיבים במדדים בינלאומיים אחרים כמו מדד הטרור, מדד חופש העיתונות, מדד שלטון החוק ואחרים. המדד מתייחס להשתתפות בכל שלבי ההשכלה מגן ילדים ועד השכלה גבוהה. כמו גם, כישורי מבוגרים.

* בנתוני 2023

מדד החינוך מתוך מדד לגטום | דירוג ישראל במדינות ה-OECD

נתוני ההוצאה לחינוך לתלמיד וכחלק מההוצאה הציבורית והשתתפות בחינוך | OECD – Education Spending

דירוגה של ישראל | סה"כ הוצאה על חינוך: **27** בחינוך תיכוני,
30 בגבוה, **21** יסודי, **30** (לפני אחרון) הגיל הרך

מי מודד?

הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי, OECD.

מה נמדד?

הוצאה ממשלתית ופרטית על חינוך, כחלק מההוצאה הציבורית וביחס למספר התלמידים.

מגמה רב-שנתית:

ההוצאה לחינוך תיכוני ב-2020 בישראל גבוהה, כאחוז מההוצאה הממשלתית או כחלק מהתוצר הגולמי (PPP). ההוצאה הכוללת (ממשלתית+פרטית) שנייה בגובהה רק לנורבגיה, ואילו ההוצאה הממשלתית שלישית – רק 3 מדינות מוציאות יותר (נורבגיה ראשונה והונגריה ושוויץ חולקות את המקום ה-2). יחד עם זאת, בהוצאה לתלמיד התמונה משתנה, ככל הנראה עקב הבדלים במבנה הדמוגרפי בין ישראל ורוב מדינות ה-OECD. בטבלה המוצגת כאן על ההוצאה לתלמיד בחינוך התיכוני ב-2020, ישראל מוציאה מתחת לממוצע ה-OECD, ומדורגת במקום ה-26 מבין מדינות ה-OECD. כאחוזי הבוגרים (גילים 25-64) בעלי השכלה תיכונית מלאה ומעלה, ישראל נמצאת מעל ממוצע ה-OECD וממוצע 25 מדינות אירופה. היא מדורגת במקום ה-12, כלומר רק 11 נמוכות ממנה. לעומת זאת, אם נתייחס להשכלה אקדמית, הרי שישאל במקום ה-2 כאחוזי האקדמאים, ומעליה רק קנדה. כעשר שנים קודם לכן, בנתוני 2011 של ה-OECD, ישראל היתה במקום הרביעי, ומקדימות אותה

רוסיה (שאינה ב-OECD), קנדה ויפן. גם במדדי ה-HDI, ישראל נמצאת בקבוצה הראשונה במספר שנות ההשכלה.

המדינות המובילות:

סה"כ הוצאה על חינוך: לוקסמבורג עומדת בראש בכל מדדי המשנה.

מתודולוגיה:

המדד מתייחס להוצאה ממשלתית כנפרד וכן להוצאה כוללת - ממשלתית ופרטית יחד. נתון זה נבדק ביחס למספר התלמידים, כהוצאה לתלמיד, וביחס להוצאה הממשלתית הכוללת ולתוצר הגולמי. המדדים מתייחסים בנפרד להשכלה תיכונית ולהשכלה אקדמית.

נתוני ההוצאה לחינוך לתלמיד וכחלק מההוצאה הציבורית השתתפות בחינוך | OECD – Education Spending | נתונים

Figure C4.1. Government expenditure on upper secondary education as a percentage of total government expenditure, by programme orientation (2020)

In per cent, initial sources of funds

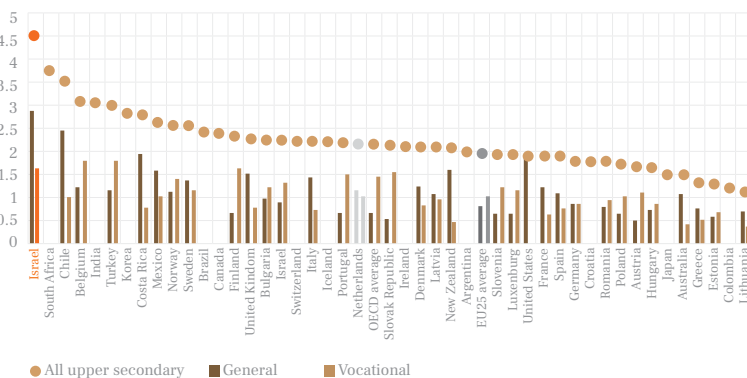

Figure A1.2. Educational attainment among 25-64 year-olds (2022)

In per cent

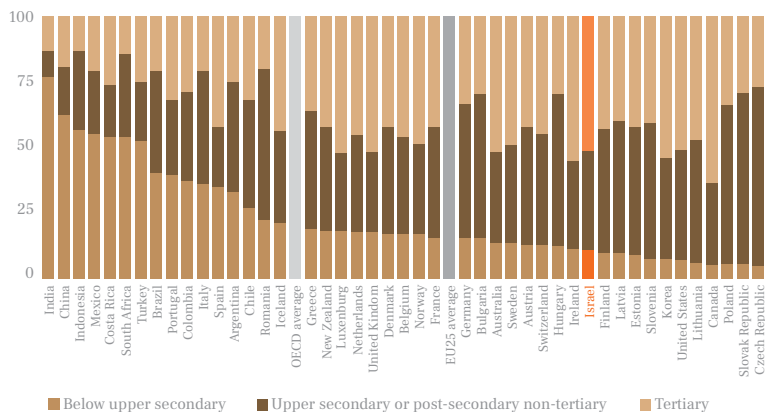

Table C2.3.
Total expenditure on educational institutions as a percentage of GDP, by source of funds (2020)
By level of education

	Primary, secondary and post-secondary non-tertiary						Total	
	Initial funds (before government transfers to the private sector)			Final funds (after government transfers to the private sector)				
	Government (1)	Private (2)	Non-domestic (3)	Government (4)	Private (5)	Non-domestic (6)		
OECD								
Australia	3.7	0.6	0.0	3.7	0.7	0.0	4.3	
Austria	3.0	0.1	a	3.0	0.1	a	3.1	
Belgium	4.3	0.1	0.0	4.2	0.1	0.0	4.4	
Canada	m	m	m	3.4	0.3	d	x(5) 3.6	
Chile	3.1	0.7	a	3.1	0.7	a	3.8	
Colombia	m	m	0.0	4.1	1.0	0.0	5.1	
Costa Rica	m	m	m	4.0	m	m	m	
Czech Republic	3.1	0.2	0.0	3.1	0.2	0.0	3.4	
Denmark	3.7	0.2	0.0	3.7	0.2	0.0	3.9	
Estonia	3.0	0.1	0.2	3.2	0.1	0.0	3.3	
Finland	3.8	0.0	0.0	3.8	0.0	0.0	3.8	
France	3.6	0.2	0.0	3.5	0.3	0.0	3.9	
Germany	m	m	m	2.9	0.4	0.0	3.3	
Greece	m	m	0.0	2.6	0.2	0.0	2.8	
Hungary	m	m	0.0	2.4	0.4	0.0	2.8	
Iceland	4.8	0.2	0.0	4.8	0.2	0.0	4.9	
Ireland	2.1	0.3	0.0	2.1	0.3	a	2.4	
Israel	4.6	0.4	0.0	4.6	0.4	0.0	5.0	
Italy	3.0	0.1	0.0	3.0	0.1	0.0	3.2	
Japan	m	m	0.0	2.5	0.2	0.0	2.7	
Korea	3.4	0.1	d	x(2) 3.3	0.2	d	x(5) 3.5	
Latvia	m	m	0.1	2.8	0.2	0.0	3.0	
Lithuania	2.4	0.1	0.2	2.5	0.1	0.0	2.7	
Luxembourg	2.8	0.1	0.1	2.8	0.1	0.1	3.0	
Mexico	2.9	0.4	0.0	2.8	0.4	0.0	3.2	
Netherlands	m	m	0.0	3.1	0.5	0.0	3.6	
New Zealand	3.4	0.3	0.0	3.4	0.4	0.0	3.8	
Norway	4.8	0.0	0.0	4.7	0.1	0.0	4.8	
Poland	2.9	0.3	0.1	2.9	0.4	0.1	3.3	
Portugal	3.4	0.5	0.0	3.4	0.5	0.0	3.8	
Slovak Republic	3.0	0.2	0.1	3.0	0.2	0.0	3.3	
Slovenia	3.1	0.2	0.1	3.1	0.3	0.0	3.4	
Spain	3.1	0.4	0.0	3.1	0.4	0.0	3.5	
Sweden	4.1	0.0	0.0	4.1	0.0	0.0	4.1	
Switzerland	m	m	m	m	m	m	m	
Türkiye	2.4	0.8	0.0	2.4	0.8	0.0	3.2	
United Kingdom	3.8	0.4	0.0	3.7	0.5	0.0	4.2	
United States	m	m	a	3.3	0.3	a	3.6	
OECD average	3.4	0.3	0.0	3.3	0.3	0.0	3.6	
Partners and/or accession countries								
Argentina	m	m	m	3.4	m	m	m	
Brazil	m	m	m	3.6	m	m	m	
Bulgaria	2.2	0.1	m	0.1	2.3	0.1	0.0	2.4
China	m	m	m	m	m	m	m	
Croatia	2.8	0.1	m	0.1	2.8	0.1	0.0	3.0
India	m	m	m	m	m	m	m	
Indonesia	m	m	m	m	m	m	m	
Peru	m	m	m	m	m	m	m	
Romania	1.9	0.0	m	0.0	1.9	0.0	0.0	1.9
Saudi Arabia	m	m	m	m	m	m	m	
South Africa	m	m	m	4.4	m	m	m	
EU25 average	3.1	0.2	0.0	3.0	0.2	0.0	3.2	
G20 average	m	m	m	m	m	m	m	

Note: Some levels of education are included with others. Refer to "x" code in Table C2.1 for details. See Definitions and Methodology sections for more information. Data and more breakdowns available at: <http://stats.oecd.org>, Education at a Glance Database.

1. Primary education includes pre-primary programmes.

2. Year of reference 2021.

3. Year of reference 2019.

4. Figures are for net student loans rather than gross, thereby underestimating public transfers.

Source: OECD/UIS/Eurostat (2023). For more information see Source section and Education at a Glance 2023 Sources, Methodologies and Technical Notes (<https://doi.org/10.1787/d71f76adc-en>).

Please refer to the Reader's Guide for information concerning symbols for missing data and abbreviations.

Table C2.3.
Total expenditure on educational institutions as a percentage of GDP, by source of funds (2020)
By level of education

	Primary, secondary and post-secondary non-tertiary						Total
	Initial funds (before government transfers to the private sector)			Final funds (after government transfers to the private sector)			
	Government (7)	Private (8)	Non-domestic (9)	Government (10)	Private (11)	Non-domestic (12)	
OECD							
Australia	1.0	0.8 d	x(8)	0.7	1.2 d	x(11)	1.9
Austria	1.6	0.2	a	1.6	0.2	a	1.8
Belgium	1.4	0.2	0.1	1.4	0.2	0.1	1.6
Canada	m	m	m	1.2	1.2 d	x(11)	2.4
Chile	1.3	1.3	a	1.1	1.6	a	2.7
Colombia	m	m	0.0	0.5	1.0	0.0	1.5
Costa Rica	m	m	m	1.3	m	m	1.5
Czech Republic	0.8	0.2	0.1	0.8	0.2	0.1	1.1
Denmark	1.6	0.2	0.1	1.6	0.2	0.1	1.9
Estonia	0.9	0.2	0.3	1.1	0.2	0.2	1.5
Finland	1.5	0.1	0.1	1.4	0.1	0.1	1.6
France	1.2	0.4	0.0	1.2	0.4	0.0	1.6
Germany	m	m	m	1.1	0.2	0.0	1.3
Greece	0.7	0.1	0.1	0.7	0.1	0.1	0.9
Hungary	m	m	0.0	0.6	0.2	0.0	0.9
Iceland	1.2	0.1	0.0	1.2	0.1	0.0	1.4
Ireland	0.7	0.0	0.0	0.6	0.2	0.0	0.8
Israel	m	m	0.0	0.8	0.6	0.0	1.4
Italy	0.7	0.2	0.0	0.6	0.4	0.0	1.0
Japan	m	m	0.0	0.5 d	0.9 d	0.0	1.4 d
Korea	0.9	0.6 d	x(8)	0.7	0.9 d	x(11)	1.6
Latvia	m	m	0.3	0.8	0.5	0.1	1.4
Lithuania	0.7	0.3	0.2	0.9	0.3	0.0	1.2
Luxembourg	0.4	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.5
Mexico	0.8	0.4	0.0	0.8	0.4	0.0	1.2
Netherlands	m	m	0.1	1.2	0.5	0.1	1.8
New Zealand	1.2	0.4	0.0	1.0	0.7	0.0	1.6
Norway	1.9	0.1	0.0	1.8	0.1	0.0	2.0
Poland	1.1	0.1	0.0	1.0	0.2	0.0	1.3
Portugal	0.7	0.4	0.1	0.8	0.4	0.1	1.3
Slovak Republic	0.8	0.2	0.1	0.8	0.3	0.0	1.1
Slovenia	1.0	0.2	0.1	1.0	0.2	0.1	1.2
Spain	1.0	0.4	0.0	1.0	0.5	0.0	1.5
Sweden	1.3	0.2	0.1	1.3	0.2	0.1	1.6
Switzerland	1.4	m	0.0	1.3	m	0.0	m
Türkiye	1.1	0.5	0.0	1.1	0.5	0.0	1.5
United Kingdom	1.1	0.9	0.1	0.5	1.5	0.1	2.1
United States	m	m	a	0.9	1.6	a	2.5
OECD average	1.1	0.3	0.1	1.0	0.5	0.0	1.5
Partners and/or accession countries							
Argentina	m	m	m	1.1	m	m	m
Brazil	m	m	m	1.0	m	m	m
Bulgaria	0.7	0.4	0.0	0.7	0.4	0.0	1.2
China	m	m	m	m	m	m	m
Croatia	0.8	0.3	0.2	0.9	0.3	a	1.2
India	m	m	m	m	m	m	m
Indonesia	m	m	m	m	m	m	m
Peru	0.5	m	0.0	0.5	m	m	m
Romania	0.7	0.0	0.0	0.7	0.0	0.0	0.8
Saudi Arabia	m	m	m	m	m	m	m
South Africa	m	m	m	0.7	m	m	m
EU25 average	1.0	0.2	0.1	1.0	0.3	0.1	1.3
G20 average	m	m	m	m	m	m	m

Note: Some levels of education are included with others. Refer to "x" code in Table C2.1 for details. See Definitions and Methodology sections for more information. Data and more breakdowns available at: <http://stats.oecd.org>, Education at a Glance Database.

1. Primary education includes pre-primary programmes.

2. Year of reference 2021.

3. Year of reference 2019.

4. Figures are for net student loans rather than gross, thereby underestimating public transfers.

Source: OECD/UIS/Eurostat (2023). For more information see Source section and Education at a Glance 2023 Sources, Methodologies and Technical Notes (<https://doi.org/10.1787/d7f76adc-en>).

Please refer to the Reader's Guide for information concerning symbols for missing data and abbreviations.

Table C2.3.
Total expenditure on educational institutions as a percentage of GDP, by source of funds (2020)
By level of education

	Primary, secondary and post-secondary non-tertiary						Total
	Initial funds (before government transfers to the private sector)			Final funds (after government transfers to the private sector)			
	Government (13)	Private (14)	Non-domestic (15)	Government (16)	Private (17)	Non-domestic (18)	
OECD							
Australia	4.8	1.5 d	x(14)	4.4	1.9 d	x(17)	6.2
Austria	4.6	0.3	a	4.6	0.3	a	4.9
Belgium	5.7	0.3	0.1	5.6	0.3	0.1	6.0
Canada	m	m	m	4.6 d	1.4 d	x(17)	6.0
Chile	4.5	2.0	a	4.2	2.3	a	6.4
Colombia	m	m	0.0	4.6	2.0	0.0	6.6
Costa Rica	m	m	m	5.4	m	m	m
Czech Republic	4.0	0.4	0.1	4.0	0.4	0.1	4.5
Denmark	5.3	0.4	0.1	5.3	0.4	0.1	5.8
Estonia	3.9	0.3	0.5	4.3	0.3	0.2	4.8
Finland	5.3	0.1	0.1	5.3	0.1	0.1	5.4
France	4.8	0.6	0.0	4.7	0.7	0.0	5.5
Germany	m	m	m	4.0	0.6	0.0	4.6
Greece	m	m	0.2	3.3	0.3	0.1	3.7
Hungary	m	m	0.0	3.0	0.6	0.0	3.7
Iceland	6.0	0.3	0.0	6.0	0.3	0.0	6.3
Ireland	2.9	0.3	0.0	2.7	0.5	0.0	3.2
Israel	m	m	0.0	5.4	1.0	0.0	6.4
Italy	3.8	0.4	0.0	3.6	0.5	0.0	4.2
Japan	m	m	0.0	3.0	1.1	0.0	4.1
Korea	4.3	0.8 d	x(14)	4.0	1.1 d	x(17)	5.1
Latvia	m	m	0.4	3.6	0.6	0.1	4.3
Lithuania	3.1	0.4	0.4	3.4	0.5	0.0	3.9
Luxembourg	3.3	0.1	0.1	3.2	0.1	0.1	3.4
Mexico	3.7	0.8	0.0	3.7	0.8	0.0	4.5
Netherlands	m	m	0.1	4.3	1.0	0.1	5.4
New Zealand	4.6	0.8	0.0	4.3	1.1	0.0	5.4
Norway	6.7	0.1	0.0	6.5	0.3	0.0	6.8
Poland	4.0	0.5	0.2	4.0	0.6	0.1	4.6
Portugal	4.1	0.8	0.1	4.1	0.8	0.1	5.1
Slovak Republic	3.8	0.4	0.2	3.8	0.5	0.0	4.3
Slovenia	4.0	0.4	0.2	4.1	0.4	0.1	4.6
Spain	4.1	0.9	0.0	4.0	0.9	0.0	5.0
Sweden	5.4	0.2	0.1	5.4	0.2	0.1	5.7
Switzerland	m	m	m	m	m	m	m
Türkiye	3.5	1.2	0.0	3.5	1.2	0.0	4.7
United Kingdom	4.9	1.4	0.1	4.2	2.0	0.1	6.3
United States	m	m	a	4.2	1.9	a	6.1
OECD average	4.4	0.6	0.1	4.3	0.8	0.1	5.1
Partners and/or accession countries							
Argentina	m	m	m	4.5	m	m	m
Brazil	m	m	m	4.6	m	m	m
Bulgaria	2.9	0.5	0.1	3.0	0.5	0.0	3.6
China	m	m	m	m	m	m	m
Croatia	3.5	0.4	0.2	3.7	0.5	0.0	4.2
India	m	m	m	m	m	m	m
Indonesia	m	m	m	m	m	m	m
Peru	m	m	m	m	m	m	m
Romania	2.6	0.0	0.1	2.6	0.0	0.1	2.7
Saudi Arabia	m	m	m	m	m	m	m
South Africa	m	m	m	5.0	m	m	m
EU25 average	4.1	0.4	0.1	4.0	0.5	0.1	4.5
G20 average	m	m	m	m	m	m	m

Note: Some levels of education are included with others. Refer to "x" code in Table C2.1 for details. See Definitions and Methodology sections for more information. Data and more breakdowns available at: <http://stats.oecd.org>, Education at a Glance Database.

1. Primary education includes pre-primary programmes.

2. Year of reference 2021.

3. Year of reference 2019.

4. Figures are for net student loans rather than gross, thereby underestimating public transfers.

Source: OECD/UIS/Eurostat (2023). For more information see Source section and Education at a Glance 2023 Sources, Methodologies and Technical Notes (<https://doi.org/10.1787/d7f76adc-en>).

Please refer to the Reader's Guide for information concerning symbols for missing data and abbreviations.

מדד החינוך מתוך מדד HDI | HDI – Human Development Index

דירוגה של ישראל | השכלה ממוצעת לבוגר: **מקום: 9 מתוך 193**.
השכלה צפויה לילד: **59 מתוך 193***

מי מודד?

האו"ם¹.

מה נמדד?

מרכיב ההשכלה במדד HDI מודד שני מרכיבים: ממוצע שנות לימוד באוכלוסייה הבוגרת ומספר שנות הלימוד הצפויות לילד שנכנס למערכת החינוך.

מגמה רב-שנתית:

גם ההשכלה הממוצעת לבוגר וגם ההשכלה הצפויה נמצאות במגמת עלייה כבר משנת 1990. ההשכלה הצפויה מדגימה עלייה מתונה יותר ביחס להשכלה הממוצעת. גם הפיזור בציונים גדול והביצועים בקצוות גם הם נמוכים מממוצעי ה-OECD. כלומר, ישנם פערים הגדולים בין חזקים לחלשים. חולשה זו מתקיימת למרות שעות לימוד עודפות לתלמידי ישראל בהשוואה לשאר מדינות ה-OECD. זו מתקיימת למרות שעות לימוד עודפות לתלמידי ישראל בהשוואה לשאר מדינות ה-OECD.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות ברמת השכלה היום הן גרמניה, קנדה, שווייץ, איסלנד וארצות-הברית.

חמש המדינות המובילות בתוחלת השכלה הן יוון, אוסטרליה, אנגליה, פינלנד ואירלנד.

מתודולוגיה:

מדד הפיתוח האנושי מבוסס על שלושה מרכיבים: הממד הכלכלי, המבוטא על-ידי ההכנסה לנפש; הבריאות, כפי שמבוטא על-ידי תוחלת החיים בלידה; והחינוך, כפי שמבוטא על-ידי ממוצע שנות לימוד באוכלוסייה הבוגרת ותוחלת שנות הלימוד לאדם שזה עתה נכנס למוסדות ההשכלה. כאן מוצג רכיב החינוך.

מדד שנחאי לדירוג אוניברסיטאות | Academic Ranking of World Universities ARWU

דירוגה של ישראל במדעי הטבע בלבד: **12** מכלל מדינות העולם

מי מודד?

המחלקה לחינוך באוניברסיטת שנחאי.

מה נמדד?¹

איכות של כ-1,000 אוניברסיטאות בעולם בתחום מדעי הטבע והחברה. המדד שהוגדר לישראל לצורך דוח זה הוא מספר האוניברסיטאות שדורגו בין מאה הראשונות במדד.

מגמה רב-שנתית:

בעשר השנים האחרונות מדורגות באופן קבוע 1-3 אוניברסיטאות ישראליות בין 100 המובילות בעולם. מצבה של ישראל במדד זה יציב למדי, והיא זוכה לדירוגים גבוהים (10-16) בעשר השנים האחרונות. מגודל המדינה והיקף אוכלוסייתה הם בעלי השפעה לטובה - רק שוויץ בת השוואה מבחינה זו לישראל, והיא מדורגת במקום ה-4. עצם העובדה שאוניברסיטאות ישראליות מדורגות בכל המדדים מעידה בפני עצמה על כך שעברו סף מסוים, כיוון שבדירוג שנחאי קריטריון התייחסות המדרגים הוא מספר מזערי של פרסומים לתקופה לפי תחום.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד האבסולוטי ב-2023 הן ארצות-הברית, אנגליה, סין, אוסטרליה וגרמניה.

מתודולוגיה:²

קיימים מספר מדדים להערכת איכות האוניברסיטאות בעולם. בחרנו להתייחס למדד שנחאי למרות שהוא מקיף רק את מדעי הטבע והחברה ואינו מדרג אוניברסיטאות או מחלקות בתחום מדעי הרוח, מכיוון שהוא מתבסס על מידע קשיח ואינו משתמש כמעט בהערכות. המשקל ניתן לתוצרים - מאמרים אקדמיים בכתבי עת, מספר ציטוטים, פרסים והצטיינויות. יש מדדים אחרים המתייחסים גם לאיכות ההוראה ולממשק בין האקדמיה והמשק, אך אלה מבוססים במידה רבה יותר על סקרים ודיווחים מהאוניברסיטאות, והביקורת עליהם וההטיות בהם רבות יותר. ככלל, נכנסות למדד רק חלק קטן מהאוניברסיטאות העולמיות ו-500 הראשונות מתייחסות לכאחוז וחצי מתוך כ-30 אלף האוניברסיטאות בעולם.

מדד שנחאי לדירוג אוניברסיטאות | Academic Ranking of World Universities (ARWU) - נתונים

World Rank	Institution	
68	 Weizmann Institute of Science	
79	 Technion – Israel Institute of Technology	
86	 The Hebrew University of Jerusalem	
201-300	 Tel Aviv University	
401-500	 Bar Ilan University	
501-600	 Ben Gurion University of the Negev	
601-700	 University of Haifa אוניברסיטת חיפה جامعة حيفا	

מדד החדשנות של בלומברג | Bloomberg Innovation Index

דירוגה של ישראל: **7 מתוך 60***

מי מודד?

חברת בלומברג¹, תאגיד פיננסים, תוכנה, נתונים ותקשורת.

מה נמדד?

חדשנות.

מגמה רב-שנתית:

דירוגה האחרון של ישראל דומה לדירוגה הראשון ב-2015, אז היתה החמישית בין 50 מדינות.²

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן דרום קוריאה, סינגפור, שוויץ, גרמניה ושבדיה³.

מתודולוגיה:

המדד פורסם בין 2015 ל-2021, בהתבסס על 6 פרמטרים: השקעה במחקר ופיתוח, כושר ייצור של החברות הגדולות, השכלה גבוהה, מספר חברות הייטק, מספר אנשי מחקר ומספר פטנטים.

* בתוני 2021

1 <https://ec.europa.eu/newsroom/rtd/items/713430/en>

2 [/https://www.bloomberg.com/graphics/2015-innovative-countries](https://www.bloomberg.com/graphics/2015-innovative-countries)

3 <https://ec.europa.eu/newsroom/rtd/items/713430/en>

מדד החדשנות של בלומברג | נתונים | Bloomberg Innovation Index

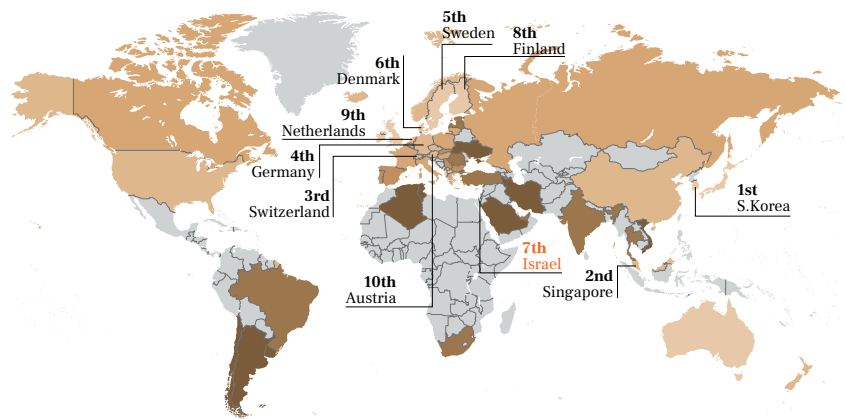
World's 60 Most Innovative Economies

South Korea, Singapore and Switzerland lead the index in 2021

Innovation Rank

1st 60th

מדד התפתחות התקשורת דיגיטלית | ICT Development Index – IDI

דירוגה של ישראל: **30 מתוך 169***

מי מודד?

ארגון התקשורת של האו"ם, International Telecommunication Union, (ITU).

מה נמדד?

היקף השימוש בקישוריות אינטרנט.

מגמה רב-שנתית:

המתודולוגיה השתנתה במהלך השנים ולכן ההשוואה אינה מדויקת, אך ככלל, ישראל שומרת על מקום דומה בדירוג, בטווח שבין מקומות 23-35.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן כוויית, סינגפור, קטר, דנמרק ואסטוניה.

מתודולוגיה¹:

המדד חושב ופורסם בשנים 2009-2017. בתקופה זו התייחס למידת השתתפות המדינה באמצעי תקשורת אלקטרונית וחדשנות דיגיטלית במישורים שונים. נבדקו שני אשכולות: היקף משתמשים וכיסוי הרשת.

* בנתוני 2023

מדד הבינה המלאכותית של טורטוס Tortoise AI Ranking

דירוגה של ישראל: **7 מתוך 62***

מי מודד?

חברת התקשורת הבריטית Tortoise¹.

מה נמדד?

מידת שימוש בכלי IA במדינה ומידת פיתוחם.

מגמה רב-שנתית:

בשנים 2020 ו-2021 ישראל דורגה במקום ה-5. במדד לנפש, היא מדורגת במקום ה-2 ב-2023, אחרי סינגפור. חולשות ישראל הן במדיניות ממשלתית (74), תשתיות (82) וסביבה תפעולית (82). יתרונותיה הם בשימוש עסקי (3) במחקר (11) ובפיתוח (7).

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן ארצות-הברית, סין, אנגליה, קנדה ודרום קוריאה.

מתודולוגיה:²

המדד פורסם לראשונה ב-2020. לצורך בניית המדד, טורטוס בוחנת השקעות ציבוריות ומסחריות ב-IA, את חדשנות המחקר בתחום ואת היקף היישום. המתודולוגיה מבוססת על שלוש קבוצות מידע: יישום, המתייחס הן למדיניות ממשלתית הן לשימוש במגזר העסקי; מחקר ופיתוח; והסביבה התפעולית (רגולציה) והתשתיות.

* בנתוני 2023

1 <https://www.tortoisemedia.com/intelligence/global-ai/#rankings>

2 <https://www.tortoisemedia.com/2023/06/28/the-global-artificial-intelligence-index>
<https://www.tortoisemedia.com/wp-content/uploads/sites/3/2023/06/AI-Methodology-2306.pdf>

מדד הבינה המלאכותית של סטנפורד Global AI Vibrancy Tool

דירוגה של ישראל: **9 מתוך 29***

מי מודד?

המכון לבינה מלאכותית באוניברסיטת סטנפורד,¹ Stanford University
Institute for Human-Centered Artificial Intelligence.

מה נמדד?

מעורבות המדינה בתחומי AI בשימוש, מחקר ובפיתוח, מדיניות השקעות, פטנטים וכיוצא באלה.

מגמה רב-שנתית:

ישראל מדורגת במקום דומה מאז 2017. מקומה במדד לנפש הוא 2, אחרי סינגפור.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג האבסולוטי הן ארצות-הברית, סין, הודו, אנגליה וקנדה.

חמש המדינות המובילות במדד לנפש הן סינגפור, ישראל, שווייץ, אוסטרליה וארצות-הברית.

מתודולוגיה:²

מדינות מדורגות באופן אבסולוטי או בחישוב לנפש, על סמך 23 אינדיקטורים של מידע קשיח המודדים פעילות בתחום הבינה המלאכותית.

* בנתוני 2023

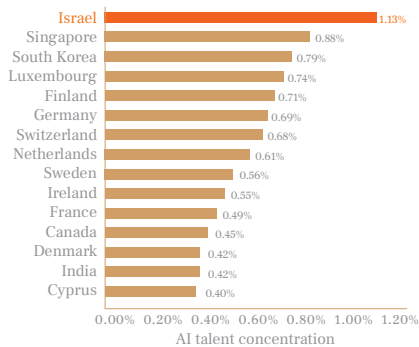
1 [/https://aiindex.stanford.edu](https://aiindex.stanford.edu)

2 https://aiindex.stanford.edu/wp-content/uploads/2023/04/HAI_AI-Index-Report_2023.pdf

מדד הבינה המלאכותית של סטנפורד | נתונים | Global AI Vibrancy Tool

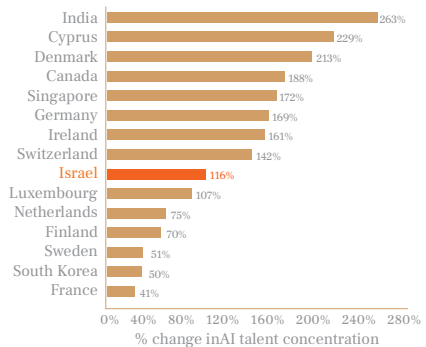
AI talent concentration by geographic area, 2023

Source: LinkedIn, 2023 | Chart: 2024 AI index report

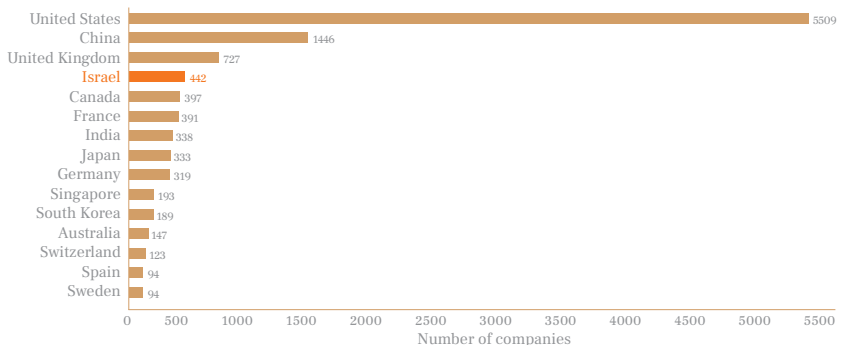
Percentage change in AI talent concentration by geographic area, 2016 vs. 2023

Source: LinkedIn, 2023 | Chart: 2024 AI index report

Number of newly funded AI companies by geographic area, 2013-2023 (sum)

Source: Quid, 2023 | Chart: 2024 AI index report

חוסן חברתי

מדד האושר | World Happiness Report

דירוגה של ישראל: **5 מתוך 143***

מי מודד?

מדד האושר מחושב החל מן השנה הנוכחית (2024) על-ידי מכון מחקר באוניברסיטת אוקספורד, Wellbeing Research Centre. בשנים שבין 2012 ו-2023 הוא חושב על-ידי הארגון Sustainable Development Solutions Network המסונף לאו"ם.

מה נמדד?

מידת אושרם של אנשים והגורמים התורמים לאושרם, להערכתם. מדי שנה נוסף לדוח ממד ייחודי; בשנת 2024 ממד זה היה פערים בין-גיליים באושר.

מגמה רב-שנתית:

בשנים 2012-2017 דירוגה של ישראל היה 11, ולאחר מכך ירד למקומות 13-14. ב-2021 עלה הדירוג ל-9 וב-2022 ל-5. השנה ישראל נמצאת במקום ה-5, אך הדירוג מתבסס על ממוצע של 3 השנים האחרונות, ונתוני 2023 בלבד (נאספו בחלקם לאחר 7 באוקטובר) מורידים אותה למקום ה-19.

המדינות המובילות:

חמש המדינות הראשונות בדירוג השנה הן פינלנד, דנמרק, איסלנד, שבדיה וישראל.

מתודולוגיה:

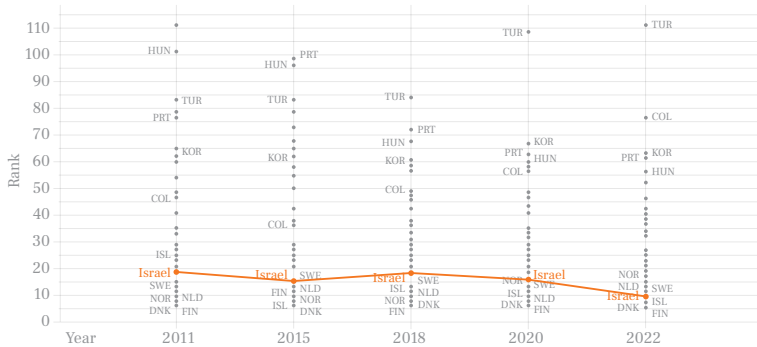
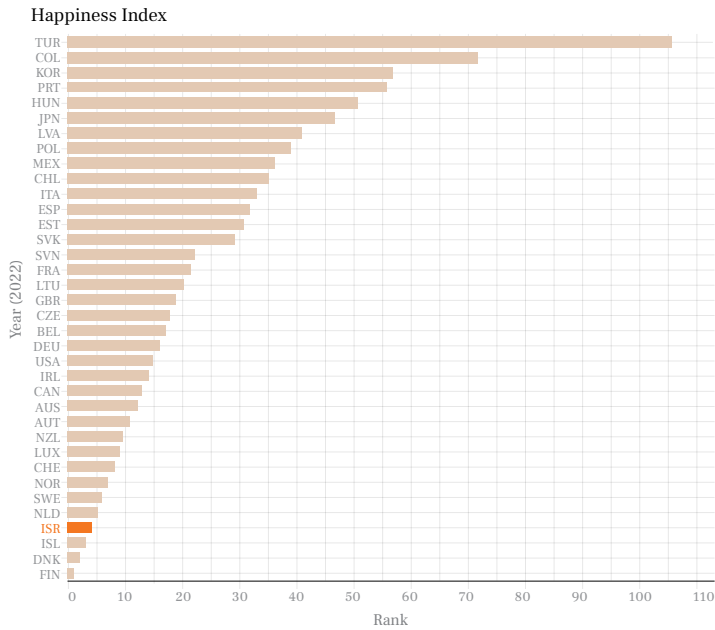
המדד מתבסס על מחקרי דעת קהל של מכון גאלופ העולמי. הנסקרים נשאלים מהם המרכיבים שהם חשים שתורמים לאושרם, ובאיזו מידה מרכיבים אלה קיימים אצלם.

* בנתוני 2024, המשקפים נתונים משנת 2021, <https://worldhappiness.report/ed/2024>

המודל מתוקף סטטיסטית ויכול לשמש גם בשנים שלא מתבצע בהן סקר מלא, אבל בעיקר מנסה להראות איזה חלק מהדירוג מוסבר על-ידי המשתנים שבמודל. הנתונים העיקריים המשפיעים על האושר לפי מודל זה הם ההכנסה לנפש, תוחלת החיים, תמיכה חברתית, תפישת השחיתות, והחופש לבחור בהחלטות חיים. בצדם יש נתונים נוספים עם יכולת הסבר נמוכה יותר. כדי לנסות להתגבר על הטיות הנובעות מאירועים נקודתיים, שבדרך כלל משפיעים על תשובות מעבר לנדרש, המדד בדרך כלל מחושב כממוצע שנע על פני 3 שנים. המדד זוכה גם לביקורות רבות. לדוגמא, פינלנד, שנמצאת רוב השנים בראש רשימת המדינות המאושרות, היא גם שיאנית צריכת התרופות נוגדות הדיכאון לנפש. המדד מתבסס על מחקרי דעת קהל של מכון גאלופ העולמי. הנסקרים נשאלים מהם המרכיבים שהם חשים שתורמים לאושרם, ובאיזו מידה מרכיבים אלה קיימים אצלם. המודל מתוקף סטטיסטית ויכול לשמש גם בשנים שלא מתבצע בהן סקר מלא, אבל בעיקר מנסה להראות איזה חלק מהדירוג מוסבר על-ידי המשתנים שבמודל. הנתונים העיקריים המשפיעים על האושר לפי מודל זה הם ההכנסה לנפש, תוחלת החיים, תמיכה חברתית, תפישת השחיתות, והחופש לבחור בהחלטות חיים. בצדם יש נתונים נוספים עם יכולת הסבר נמוכה יותר. כדי לנסות להתגבר על הטיות הנובעות מאירועים נקודתיים, שבדרך כלל משפיעים על תשובות מעבר לנדרש, המדד בדרך כלל מחושב כממוצע שנע על פני 3 שנים. המדד זוכה גם לביקורות רבות. לדוגמא, פינלנד, שנמצאת רוב השנים בראש רשימת המדינות המאושרות, היא גם שיאנית צריכת התרופות נוגדות הדיכאון לנפש.

World Happiness Report | מדד האושר

OECD- בירוג ישראל במדינות ה-

דוח פערי מגדר | Global Gender Gap Report

דירוגה של ישראל: **84 מתוך 146***

מי מודד?

הפורום הכלכלי העולמי, World Economic Forum (WEF).

מה נמדד?

פערים בין מגדריים והתפתחותם, בארבעה מרכיבים: השתתפות כלכלית והזדמנויות, רכישת השכלה, בריאות ושרידות והעצמה פוליטית.

מגמה רב-שנתית:

מיקומה של ישראל ב-2023 מהווה ירידה משנים קודמות, למרות שבסעיף החינוך היא מדורגת בקטגוריה הראשונה כל השנים. דירוג השיא של ישראל המקום ה-44, היה ב-2017. מצבנו בתחום זה חמור הן באינדיקטורים הכלכליים (שכר שווה לעבודה שווה, משרות בכירות וכיוצא באלה) והן בהעצמה פוליטית.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן איסלנד, נורבגיה, פינלנד, ניו זילנד ושבדיה.

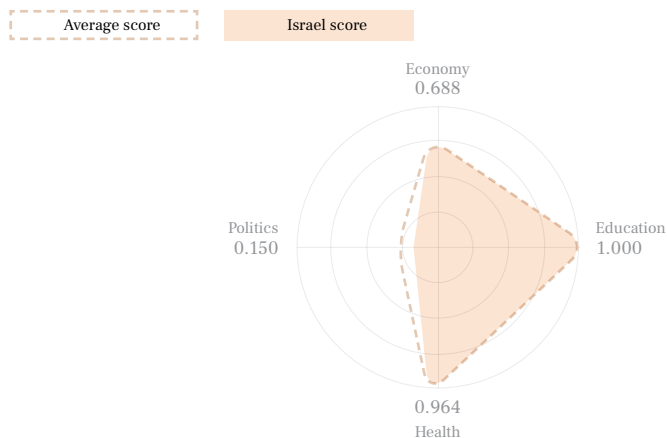
מתודולוגיה:¹

המדד מקיף 146 מדינות, שמתוכן רק ל-102 היה סט נתונים מלא לכל שנות הפעילות. המדד בודק 14 אינדיקטורים שונים עבור ארבעת המרכיבים, שכולם מדידים, אך ייתכן שבאין מידע זמין הם מוערכים.

* בנתוני 2023

נתונים | Global Gender Gap Report | דוח פערי מגדר

Global Gender Gap Index 2023 Edition

Overview

Index and Subindex	2023		2022	
	Score	Rank	Score	Rank
Global Gender Gap Index	0.701	83rd	0.727	60th
Economic Participation and Opportunity	0.688	75th	0.701	69th
Educational Attainment	1.000	1st	1.000	1st
Health and Survival	0.964	109th	0.964	111th
Political Empowerment	0.150	96th	0.241	61st

קידמה חברתית | Social Progress

דירוגה של ישראל: **30 מתוך 169***

מי מודד?

מכון The Social Progress Imperative, הפועל מוושניגטון.

מה נמדד?

מצב הקידמה האנושית¹ במדדים חברתיים - משאבים חברתיים ושירותים העומדים לרשות תושבי המדינה והסביבה שהם חיים בה.

מגמה רב-שנתית:

בשנים האחרונות דירוגה של ישראל נע בתוך העשירייה הרביעית, והדירוג הנמוך ביותר היה בשנים 2014-2015 כשהגיעה למקומות 39-40. החוזקות של ישראל במדד זה הן נגישות לחשמל, לבריאות ולמזון, והחולשות שלה הן מרכיבים של חירויות ואפליה.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן דנמרק, נורבגיה, פינלנד, איסלנד ושבדיה.

מתודולוגיה:

האינדיקטורים בבסיס המדד הם חברתיים וסביבתיים בלבד, ללא נתונים כלכליים. המדד מאפיין צורכי בני אדם בשלוש קבוצות: צרכים בסיסיים כמו מים, אוכל, קורת גג וביטחון; אלמנטים של איכות חיים: השכלה בסיסית, תקשורת, בריאות ואיכות סביבה; ואלמנטים המביאים להתפתחות וליצירת הזדמנויות כמו חופש בחירה, חירויות, וחברה מכילה המונעת אפליה. אלה נמדדים על-ידי 12 מרכיבים שבהם

* בתוני 2024

1 [https://www.socialprogress.org/static/7333da313f08098093a0479d86975b0f/2024%20Social%20Progress%20Index%20Executive%20Summary%20\(4\).pdf](https://www.socialprogress.org/static/7333da313f08098093a0479d86975b0f/2024%20Social%20Progress%20Index%20Executive%20Summary%20(4).pdf)

57 אינדיקטורים. המדד מאפשר להתייחס לכל אחד מהמרכיבים בנפרד ומאפשר ליישם מדיניות תומכת בכל אחד מהיעדים. הדוח לשנת 2024 מדרג 170 מדינות באופן מלא ו-26 באופן חלקי. מצב הקידמה החברתית מחושב גם לאוסף המדינות הנסקרות ומעריך קידמה חברתית עולמית. כבר ב-2022 ירד העולם בקידמה החברתית וממשיך לדשדש ומדינות רבות יורדות.

נתונים | Social Progress | קידמה חברתית

ISRAEL 	Social Progress GDP PPPper capita	score/value Index 83.17/100 \$41,582	rank 31/169 27/164	
		score/value	rank	strength/ weakness
BASIC HUMAN NEEDS		88.34	28	
Nutrition and Basic Medical Care		97.64	1	
Child stunting (0=low risk; 100=high risk)		1.36	10	
Infectious diseases (DALYs /100,000)		536.95	19	
Maternal mortality rate (deaths/100,000 live births)		5.15	12	
Child mortality rate (deaths/1,000 live births)		3.58	20	
Undernourishment (% of pop.)		2.50	1	
Diet low in fruits and vegetables (0=low risk; 100=high risk)		11.96	7	
Water and Sanitation		92.00	44	
Unsafe water, sanitation and hygiene (DALYs /100,000)		10.72	19	
Access to improved sanitation (proportion of pop.)		0.97	69	
Access to improved water source (proportion of pop.)		1.00	67	
Satisfaction with water quality (proportion of pop.)		0.77	56	
Shelter		88.75	57	
Household air pollution (DALYs /100,000)		0.80	20	
Access to electricity (% of pop.)		100.00	1	
Usage of clean fuels and technology for cooking (% of pop.)		100.00	1	
Dissatisfaction with housing affordability (proportion of pop.)		0.54	113	
Personal Safety		74.96	34	
Transportation related injuries (DALYs /100,000)		345.27	16	
Interpersonal violence (DALYs /100,000)		150.92	60	
Political killings and torture (0=low freedom; 1=high freedom)		0.89	65	
Intimate partner violence (% of women aged 15+)		6.14	31	
Money stolen (proportion of pop.)		0.11	62	

Keys

- Overperforming by 1or more pts
- Underperforming by less than 1pt
- Overperforming by less than 1pt
- Underperforming by 1or more pts
- Performing within expected range
- No data available

Note: Overall index, component and dimension scores are on a 0-100 scale; indicator scores are raw values.

Comparing Countries: Over- and underperformance is relative to 15 countries of similar GDPper capita:

Cyprus, Czechia, Japan, Italy, Spain, Slovenia, New Zealand, Korea, Republic of, Lithuania, Bahrain, Malta, Estonia, France, United Kingdom, Saudi Arabia

	score/value	rank	strength/ weakness
FOUNDATIONS OF WELLBEING	84.20	27	●
Access to Basic Knowledge	91.87	42	●
Equal access to quality education (0=unequal; 4=equal)	2.72	59	●
Population with no schooling (proportion of pop.)	0.05	68	●
Secondary school attainment (% of pop. aged 25+)	89.30	40	●
Primary school enrollment (% of children)	99.50	28	●
Gender parity in secondary attainment (distance from parity)	0.03	47	●
Access to Information and Communications	87.82	35	●
Alternative sources of information index (0=low; 1=high)	0.87	39	●
Mobile telephone subscriptions (subscriptions/100 people)	141.76	1	●
Internet users (% of pop.)	90.13	26	●
Access to online governance (0=low; 1=high)	0.71	66	●
Health and Wellness	83.28	19	●
Equal access to quality healthcare (0=unequal; 4=equal)	3.39	35	●
Life expectancy at 60 (years)	25.22	12	●
Premature deaths from non-communicable diseases (deaths/100,000)	166.71	5	●
Access to essential health services (0=none; 100=full coverage)	90.20	28	●
Satisfaction with availability of quality healthcare (proportion of pop.)	0.76	30	●
Environmental Quality	73.82	26	●
Lead exposure (DALYs /100,000)	32.26	13	●
Particulate matter pollution (mean annual exposure, µg/m3)	18.88	64	●
Outdoor air pollution (DALYs /100,000)	439.78	28	●
Species protection (0=low; 100=high)	79.65	84	●

Keys

- Overperforming by 1or more pts
- Overperforming by less than 1pt
- Performing within expected range
- Underperforming by less than 1pt
- Underperforming by 1or more pts
- No data available

Note: Overall index, component and dimension scores are on a 0-100 scale; indicator scores are raw values.

Comparing Countries: Over- and underperformance is relative to 15 countries of similar GDPper capita:

Cyprus, Czechia, Japan, Italy, Spain, Slovenia, New Zealand, Korea, Republic of, Lithuania, Bahrain, Malta, Estonia, France, United Kingdom, Saudi Arabia

	score/value	rank	strength/ weakness
OPPORTUNITY	76.99	35	
Personal Rights	92.47	28	
Freedom of religion (0=no freedom; 4=full freedom)	3.73	49	
Property rights for women (0=no rights; 5=full rights)	4.66	47	
Freedom of peaceful assembly (0=no freedom; 4=full freedom)	3.69	22	
Access to justice (0=nonexistent; 1=observed)	0.97	15	
Freedom of discussion (0=low; 1=high)	0.93	33	
Political rights (0 and lower=no rights; 40=full rights)	34.00	44	
Personal Freedom and Choice	75.99	37	
Early marriage (%of married women aged 15-19)	2.49	37	
Satisfied demand for contraception (%satisfied demand)	68.30	84	
Young people not in education, employment or training (%of youth)	17.26	63	
Vulnerable employment (%of total employment)	8.37	23	
Perception of corruption (0=high corruption; 100=low corruption)	59.00	32	
Freedom of domestic movement (0=low; 1=high)	0.76	84	
Inclusiveness	63.65	43	
Equal protection index (0=low; 1=high)	0.87	30	
Equal access index (0=low; 1=high)	0.79	52	
Power distributed by sexual orientation (0=extremely unequal; 3=equal)	1.84	39	
Access to public services distributed by social group (0=extremely unequal; 4=equal)	2.71	62	
Acceptance of gays and lesbians (proportion of pop.)	0.45	49	
Discrimination and violence against minorities (0=low; 10=high)	6.70	105	
Access to Advanced Education	75.84	27	
Academic freedom (0=low; 1=high)	0.94	16	
Women with advanced education (proportion of females)	0.70	30	
Expected years of tertiary schooling (years)	3.31	31	
Citable documents (documents/1,000 people)	2.67	21	
Quality weighted universities (points)	25.60	48	

Keys

- Overperforming by 1or more pts
- Overperforming by less than 1pt
- Performing within expected range
- Underperforming by less than 1pt
- Underperforming by 1or more pts
- No data available

Note: Overall index, component and dimension scores are on a 0-100 scale; indicator scores are raw values.

Comparing Countries: Over- and underperformance is relative to 15 countries of similar GDPper capita:

Cyprus, Czechia, Japan, Italy, Spain, Slovenia, New Zealand, Korea, Republic of, Lithuania, Bahrain, Malta, Estonia, France, United Kingdom, Saudi Arabia

הון ממשלי

מדד אפקטיביות הממשלה | World Governance Indicators – Effectiveness of Government

דירוגה של ישראל: **31 מתוך 200***

מי מודד?

הבנק העולמי¹, World Bank, מוסד כלכלי בינלאומי שחברות בו 189 מדינות.

מה נמדד?

הערכה של איכות השירות הציבורי ומידת אי-תלותו בלחצים פוליטיים, וכן מידת מחויבות הממשלה למדיניותה והצהרותיה.

מגמה רב-שנתית:

בכל 14 השנים האחרונות, ישראל היתה בסוף העשירייה השלישית או ראשית העשירייה הרביעית.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן סינגפור, דנמרק, שבדיה, פינלנד ונורבגיה.

מתודולוגיה:^{2,3}

המדד הוא אחד משישה אינדיקטורים שפותחו על-ידי הבנק העולמי ומתייחסים לממשל ודמוקרטיה. הנתונים, המהווים בסיס למדדים, נאספים מארגונים בינלאומיים, ממכוני

* בנתוני 2022

1 <https://databank.worldbank.org/source/worldwide-governance-indicators>

2 <https://www.worldbank.org/content/dam/sites/govindicators/doc/ge.pdf>

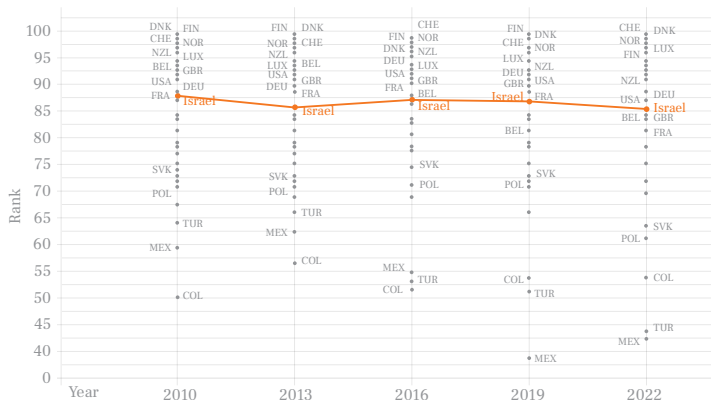
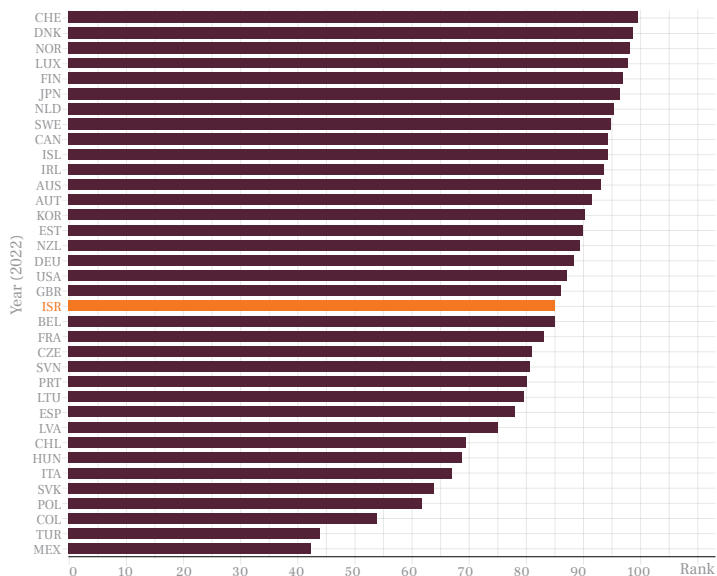
3 <https://www.cambridge.org/core/journals/hague-journal-on-the-rule-of-law/article/abs/worldwide-governance-indicators-methodology-and-analytical-issues1/D2DBA45F726D0442A29A651710D96C37>

מחקר וחשיבה ועוד, אשר אוספים מידע בשיטתיות לאורך זמן ועל מדינות רבות. הנתונים הם בדרך כלל תוצאה של סקרי מומחים רבים, המאפשרים הקטנת הטיות ויצירת מדדי שגיאה להערכות. חלקם הם אינדקסים שפותחו על-ידי גורמים שונים. בבניית המדד נאמדים כמה מאות משתנים.

World Governance Indicators – מדד אפקטיביות הממשלה | Effectiveness of Government

OECD-ה | דירוג ישראל במדינות ה-OECD

Government Effectiveness

מדד שלטון החוק | Rule of Law – World Governance Indicators

דירוגה של ישראל: **40 מתוך 200***

מי מודד?

הבנק העולמי¹, World Bank, מוסד כלכלי בינלאומי שחברות בו 189 מדינות.

מה נמדד?

הערכה של מידת הציות לחוקים ותקנות, יישום החלטות, עצמאות המשטרה והרשות השופטת והצלחותיהן במניעת אלימות ופשע.

מגמה רב-שנתית:

דירוגה של ישראל משתנה במהלך השנים בין המקום ה-51 והמקום ה-30.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן פינלנד, דנמרק, סינגפור, לוקסמבורג ונורבגיה.

מתודולוגיה²:

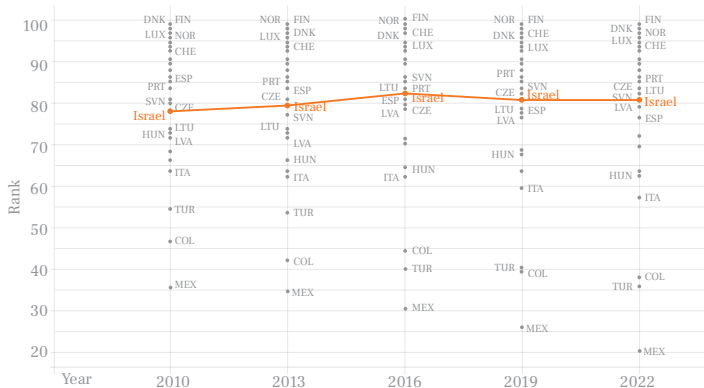
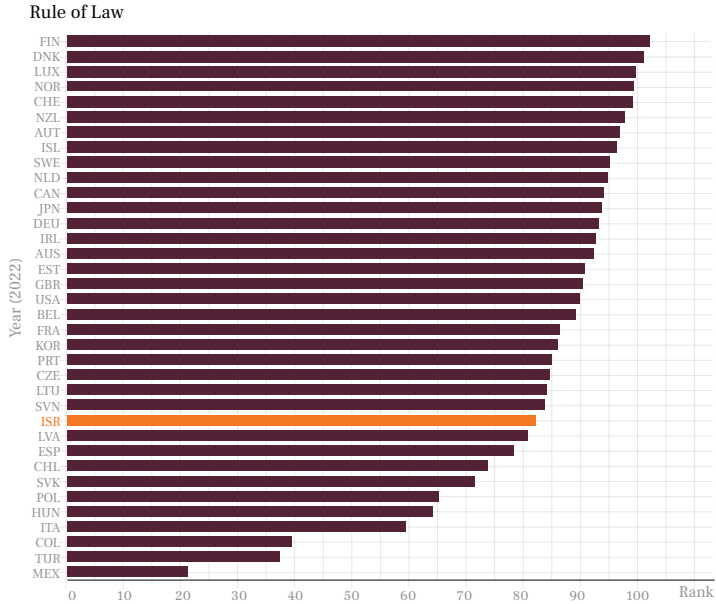
המדד הוא אחד משישה אינדיקטורים שפותחו על-ידי הבנק העולמי ומתייחסים לממשל ודמוקרטיה. הנתונים, המהווים בסיס למדדים, נאספים מארגונים בינלאומיים, ממכוני מחקר וחשיבה ועוד, אשר אוספים מידע בשיטתיות לאורך זמן ועל מדינות רבות. הנתונים הם בדרך כלל תוצאה של סקרי מומחים רבים, המאפשרים הקטנת הטיות ויצירת מדדי שגיאה להערכות. חלקם הם אינדקסים שפותחו על-ידי גורמים שונים. בבניית המדד נאמדים כמה מאות משתנים.

* בנתוני 2022

1 <https://www.worldbank.org/en/publication/worldwide-governance-indicators>

2 <https://www.cambridge.org/core/journals/hague-journal-on-the-rule-of-law/article/abs/worldwide-governance-indicators-methodology-and-analytical-issues1/D2DBA45F726D0442A29A651710D96C37>

| מדד שלטון החוק | | Rule of Law – World Governance Indicators | דירוג ישראל במדינות ה-OECD

מדד בקרת השחיתות | World Governance Indicators – Control of Corruption

דירוגה של ישראל: **45 מתוך 200***

מי מודד?

הבנק העולמי¹, World Bank, מוסד כלכלי בינלאומי שהברות בו 189 מדינות.

מה נמדד?

הערכה של מידת השימוש בכוח שילטוני לרווח פרטי ושימוש בכוח המדינה ומוסדותיה על-ידי קבוצות שונות לאינטרסים שלהן.

מגמה רב-שנתית:

דירוגה של ישראל משקף התדרדרות מסוימת במהלך השנים.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן סינגפור, שווייץ, מונקו, דנמרק ונורבגיה.

מתודולוגיה²:

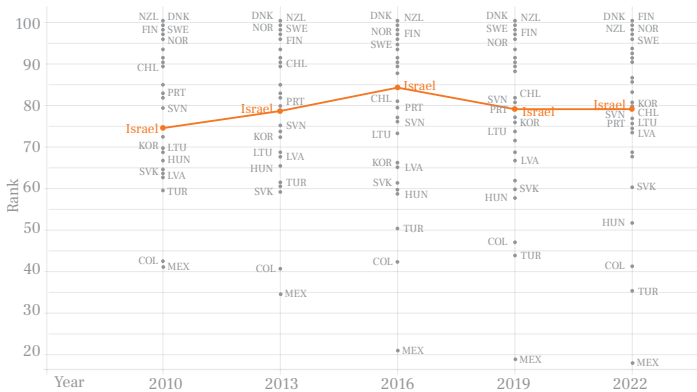
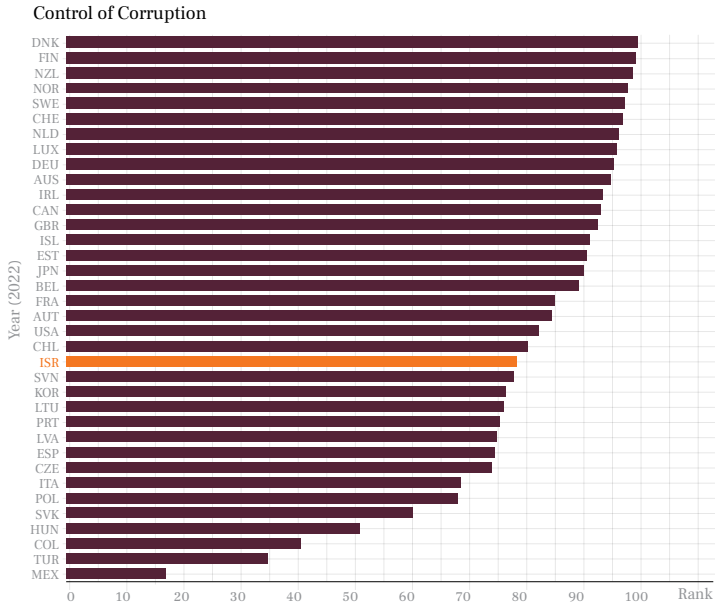
המדד הוא אחד משישה אינדיקטורים שפותחו על-ידי הבנק העולמי ומתייחסים לממשל ודמוקרטיה. הנתונים, המהווים בסיס למדדים, נאספים מארגונים בינלאומיים, ממכוני מחקר וחשיבה ועוד, אשר אוספים מידע בשיטתיות לאורך זמן ועל מדינות רבות. הנתונים הם בדרך כלל תוצאה של סקרי מומחים רבים, המאפשרים הקטנת הטיות ויצירת מדדי שגיאה להערכות. חלקם הם אינדקסים שפותחו על-ידי גורמים שונים. בבניית המדד נאמדים כמה מאות משתנים.

* בנתוני 2022, בין מדינות ה-OECD

1 <https://databank.worldbank.org/source/worldwide-governance-indicators>

2 <https://www.cambridge.org/core/journals/hague-journal-on-the-rule-of-law/article/abs/worldwide-governance-indicators-methodology-and-analytical-issues1/D2DBA45F726D0442A29A651710D96C37>

World Governance Indicators – מדד בקרת השחיתות | OECD דירוג ישראל במדינות ה-OECD | Control of Corruption

מדד תפיסת השחיתות | Corruption Perception Index

דירוגה של ישראל: **33 מתוך 180***

מי מודד?

ארגון השקיפות הבינלאומי, Transparency International, ארגון עצמאי שלא למטרת רווח, שמטרתו לבער שחיתות בעולם. הארגון פועל בשיתוף פעולה עם גופים דומים בעולם בכ-100 מדינות.

מה נמדד?

הערכות של אנשי עסקים ומומחים למדינה למידת השחיתות השלטונית השוררת בה. המדד מפורסם אחת לשנה או לשנתיים.

מגמה רב-שנתית:

בשנת הדירוג הראשונה שלה, 1996, הגיעה ישראל למקום ה-14, שנשאר מאז ההישג הגבוה ביותר שלה, אך הושג כשקבוצת המדינות בדירוג היתה קטנה משמעותית. במהלך השנים, ככל שנוספו מדינות נוספות לדירוג, התדרדרה ישראל לסוף העשירייה השלישית או ראשית העשירייה הרביעית, והיא נעה בטווח הזה למעט שיא שלילי במקום ה-39 בשנת 2012.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן דנמרק, פינלנד, ניו זילנד, נורבגיה וסינגפור.

מתודולוגיה¹:

ההערכות מתבצעות במספר סקרי דעת מומחים עולמיים, ומתוקפת על-ידי מומחים למדינות. נעשה שימוש במדדים, בנתונים ובעמדות מומחים על מגוון נושאים

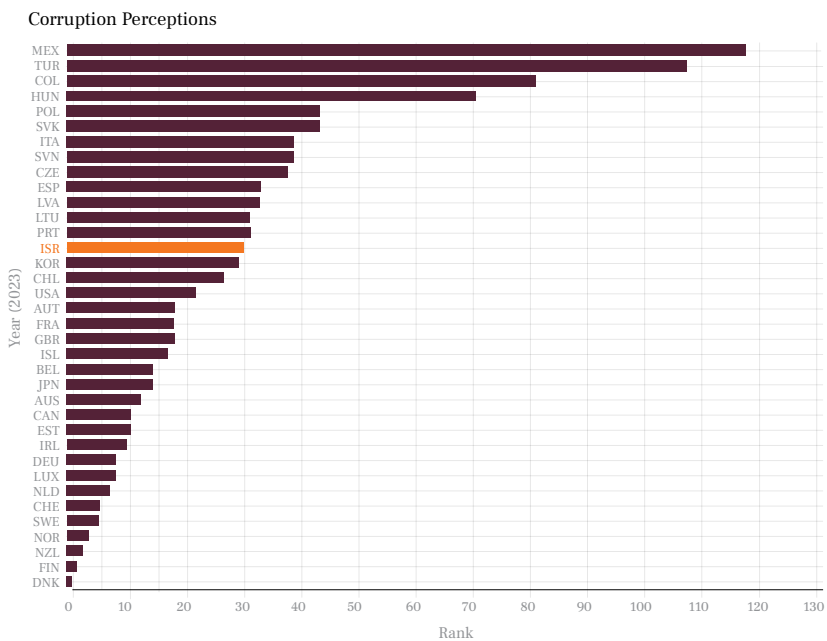
* בנתוני 2023, בין מדינות ה-OECD

1 https://transparencia.org.es/wp-content/uploads/Report_CPI2023_English.pdf

הקשורים לשוחד, לשימוש בכספי ציבור, לאנשי ציבור המשתמשים בתפקידם להשגת רווח אישי, ליכולת הממשלה לצמצם שחיתות בסקטור הציבורי, לעודף בירוקרטיה המעודדת שחיתות, למינויים שיוכיים, לקיום חוקים הדורשים שקיפות פיננסית מאנשי ציבור, לחוקים המגינים על חושפי שחיתות, לניצול המדינה לטובת קבוצות מצומצמות ולשקיפות פעילויות המגזר הציבורי. המדד אינו מכסה העלמות מס, הלבנת הון, שווקים לא פורמליים ומאפשרי שחיתות (עורכי דין, יועצים, חשבונאים העוסקים בתחומים אלה). יש שימוש בשלושה מקורות לפחות לכל מדינה, מתוך 13 מקורות אפשריים.

מדד תפיסת השחיתות | Corruption Perception Index

דירוג ישראל במדינות ה-OECD

מדד איכות הרגולציה | Regulatory Quality

דירוגה של ישראל: **29 מתוך 200***

מי מודד?

הבנק העולמי¹, World Bank, מוסד כלכלי בינלאומי שחברות בו 189 מדינות.

מה נמדד?

יכולת המדינה לנסח וליישם מדיניות וחקיקה המאפשרות את קידום המגזר הפרטי.

מגמה רב-שנתית:

מדורגת במקום דומה מאז שנת 2010.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן סינגפור, אוסטרליה, ניו זילנד, דנמרק ולוקסמבורג.

מתודולוגיה²:

המדד הוא אחד משישה אינדיקטורים שפותחו על-ידי הבנק העולמי ומתייחסים לממשל ודמוקרטיה. הנתונים, המהווים בסיס למדדים, נאספים מארגונים בינלאומיים, ממכוני מחקר וחשיבה ועוד, אשר אוספים מידע בשיטתיות לאורך זמן ועל מדינות רבות. הנתונים הם בדרך כלל תוצאה של סקרי מומחים רבים, המאפשרים הקטנת הטיות ויצירת מדדי שגיאה להערכות. חלקם הם אינדקסים שפותחו על-ידי גורמים שונים. בבניית המדד נאמדים כמה מאות משתנים.

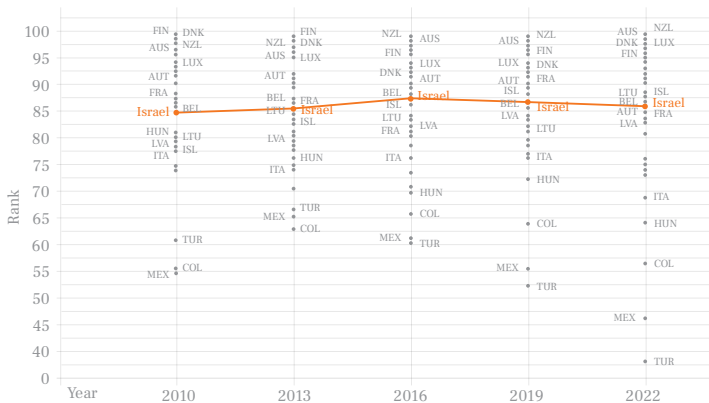
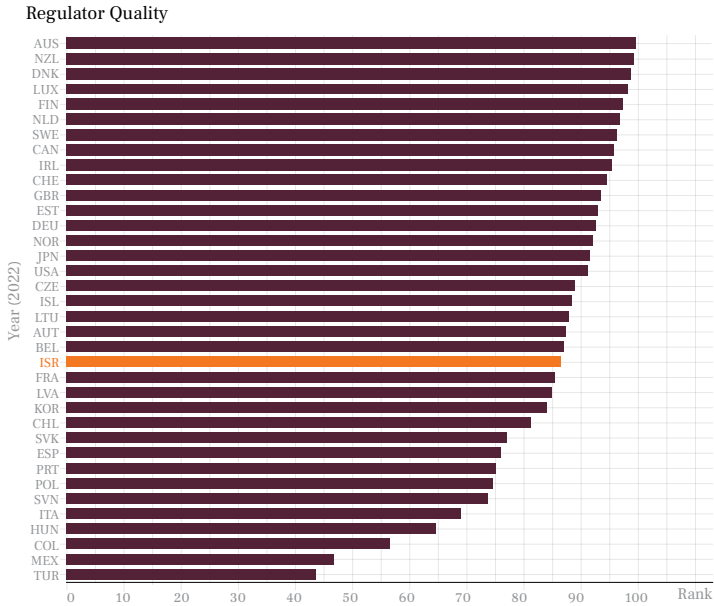
* בנתוני 2022

1 <https://www.worldbank.org/en/publication/worldwide-governance-indicators>

2 <https://www.cambridge.org/core/journals/hague-journal-on-the-rule-of-law/article/abs/worldwide-governance-indicators-methodology-and-analytical-issues1/D2DBA45F726D0442A29A651710D96C37>

מדד איכות הרגולציה | Regulatory Quality

OECD בדינות ישראל

אפשרויות ביטוי ואחריות שלטונית | Voice and Accountability

דירוגה של ישראל: **69 מתוך 193***

מי מודד?

הבנק העולמי¹, World Bank, מוסד כלכלי בינלאומי שחברות בו 189 מדינות.

מה נמדד?

הערכת התפישות של מידת יכולתם של אזרחים להשתתף בהליך הדמוקרטי ולבחור את מנהיגיהם באופן חופשי, וכן את קיומם של חופש ביטוי ומדיה חופשית.

מגמה רב-שנתית:

מדורגת במקום קרוב לזה בעשר השנים האחרונות.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן נורבגיה, שבדיה, דנמרק, פינלנד וניו זילנד.

מתודולוגיה²:

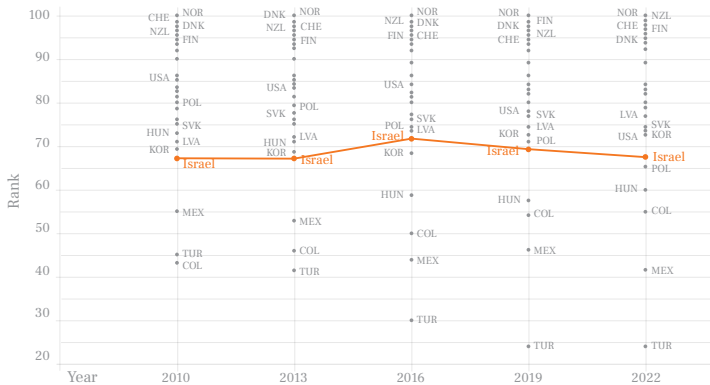
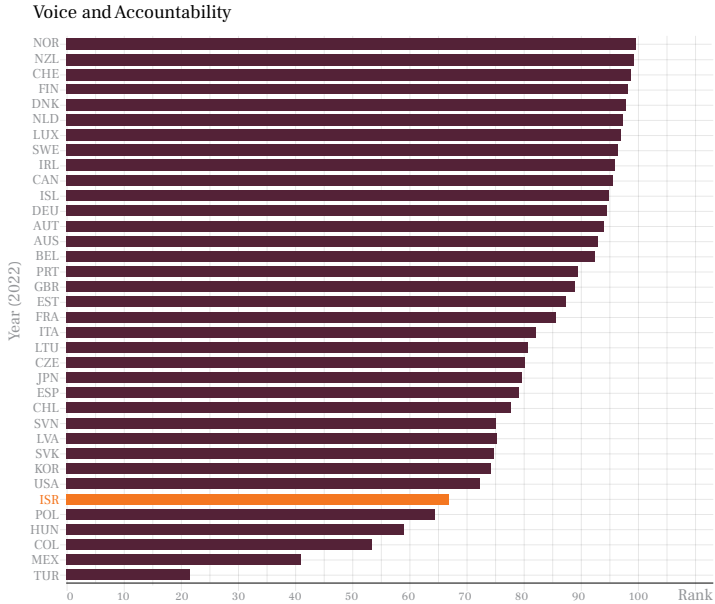
המדד הוא אחד משישה אינדיקטורים שפותחו על-ידי הבנק העולמי ומתייחסים לממשל ודמוקרטיה. הנתונים, המהווים בסיס למדדים, נאספים מארגונים בינלאומיים, ממכוני מחקר וחשיבה ועוד, אשר אוספים מידע בשיטתיות לאורך זמן ועל מדינות רבות. הנתונים הם בדרך כלל תוצאה של סקרי מומחים רבים, המאפשרים הקטנת הטיות ויצירת מדדי שגיאה להערכות. חלקם הם אינדקסים שפותחו על-ידי גורמים שונים. בבניית המדד נאמדים כמה מאות משתנים.

* בנתוני 2022

1 <https://www.worldbank.org/en/publication/worldwide-governance-indicators>

2 <https://databank.worldbank.org/metadataglossary/worldwide-governance-indicators/series/VA.NO.SRC>

אפשרויות ביטוי ואחריות שלטונית | דירוג ישראל במדינות ה-OECD Voice and Accountability

מצב משטרי

מדד החופש – קיום זכויות אזרח במדינה | Freedom in the World Index

דירוגה של ישראל: **78 מתוך 210***

מי מודד?

מכון ¹Freedom House, מכון חשיבה לעידוד דמוקרטיה וחופש הממוקם בושינגטון.

מה נמדד?

מידת החופש הפוליטי לפי חירויות אזרחיות.

מגמה רב-שנתית:

ישראל מוגדרת כמדינה חופשית. ב-2024 היא מדורגת במקום ה-78 בסך הכל, במקום ה-62 בזכויות פוליטיות ובמקום ה-83 בזכויות אזרח. האפיונים נעשים משנת 1972 ועד עתה ובכל השנים סווגה ישראל כמדינה חופשית.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן פינלנד, ניו זילנד, שבדיה, נורבגיה וקנדה.

מתודולוגיה²:

הדירוגים מבוצעים על-ידי אנליסטים על בסיס שאלונים מפורטים המתייחסים להליך הפוליטי בפועל, למצב המשפטי ולמרכיבים שונים הקשורים לחירויות הפרט. התשובות לשאלונים מומרות לציון והציונים ממוינים לרמות חופש -

* מדינות וישויות אחרות בנתוני 2024

1 https://freedomhouse.org/sites/default/files/2023-03/FIW_World_2023_DigitalPDF.pdf

2 <https://freedomhouse.org/reports/freedom-world/freedom-world-research-methodology>

חופשי, חופשי חלקית ולא חופשי. האינדקס מורכב מהתייחסות לעשר חירויות פוליטיות ול-15 חירויות פרט. החירויות הפוליטיות מתייחסות להליך הבחירות, לפלורליזם פוליטי להשתתפות בהליך הפוליטי ולתפקוד הממשלה. חירויות הפרט מחולקות לארבע קטגוריות: חופש הביטוי, חופש האמונה, חופש ההתאגדות וזכויות הפרט.

מדד הדמוקרטיה של האקונומיסט EIU Democracy Index

דירוגה של ישראל: **30 מתוך 148***

מי מודד?

היחידה למידע של שבועון האקונומיסט, היוצא לאור בבריטניה.

מה נמדד?

מידת הדמוקרטיה של מדינה.

מגמה רב-שנתית:

המדד מתפרסם מאז שנת 2006. במהלך כל השנים שנמדדו, ישראל מוגדרת מדינה עם דמוקרטיה פגומה. ההיבטים החלשים בישראל הם חירויות הפרט והתרבות הפוליטית. דירוגה ירד משנת 2022 (29) ומשנת 2021 (23).

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן: נורבגיה, ניו זילנד, שבדיה, פינלנד ודנמרק.

מתודולוגיה¹:

המדד מבוסס על מגוון סקרי דעת קהל וסקירות של מומחים למדינות הנמדדות, הנבחרים ומתוקפים מול מספר מקורות. מידת הדמוקרטיה של המדינה מחושבת לפי המדד הממוצע. כל מדינה מסווגת לאחת מארבע קבוצות משטר, לפי הציון שקיבלה: דמוקרטיה מלאה, דמוקרטיה פגומה, משטר היברידי ומשטר סמכותני.

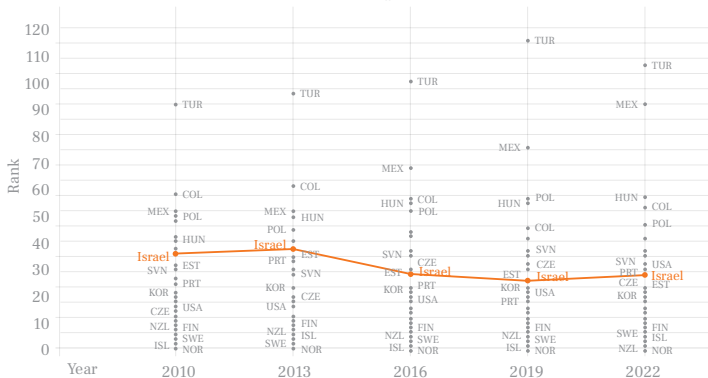
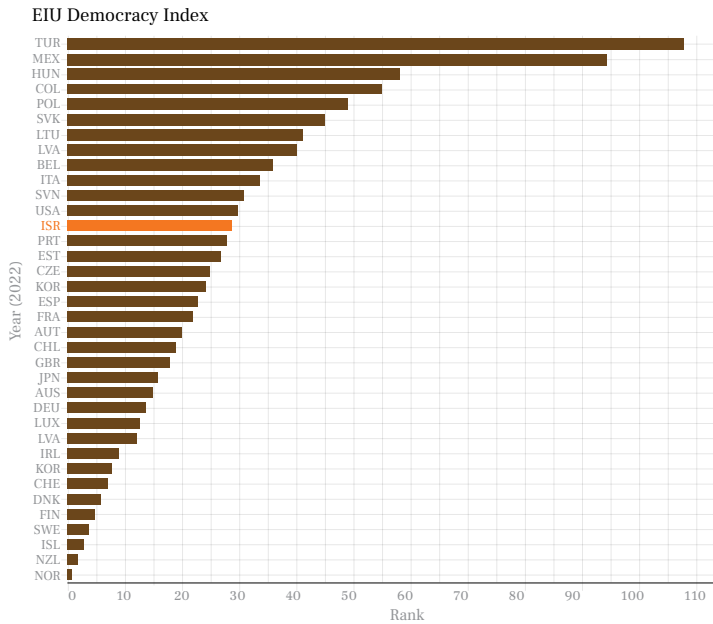
* בנתוני 2023

1 https://pages.eiu.com/rs/753-RIQ-438/images/Democracy-Index-2023-Final-report.pdf?version=0&mkt_tok=NzUzLVJJUS00MzgAAAGRbjrbpwiQsEktfR_sU4vFe8eOwPLnNZXlpbOI080A_U5Orlh0ctRoB_quvMUGPVoeBpdN2kQvM3nduvO9XUKS9rgoI89srVCUEfHhzHPKC9JQO

המדד מבוסס על כ-60 אינדיקטורים המתייחסים להליך הפוליטי, לתפקוד הממשלה, לפלורליזם, להשתתפות בהליך הפוליטי, לתרבות פוליטית ולחרויות הפרט. דמוקרטיות מלאות הן כאלה שנשמרות בהן חירויות פוליטיות ואזרחיות, התרבות הפוליטית מעודדת התנהגות דמוקרטית, יש בהן מסגרת אפקטיבית של איזונים ובלמים (checks and balances), הממשלה מתפקדת בצורה משביעת רצון והרשויות בלתי תלויות ואפקטיביות. דמוקרטיות פגומות הן כאלה שיש בהן בדרך כלל בחירות חופשיות והוגנות ורוב חירויות הפרט נשמרות, אך יש פגמים בחירויות, בהתנהלות הדמוקרטיה או בתפקוד הממשלה, או תרבות פוליטית לא מפותחת המביאה לשיעורי השתתפות נמוכים. קבוצת המדינות הסמכותניות כוללת הרבה דיקטטורות. לעיתים קיימים בהן מוסדות דמוקרטיים אך הם חסרי השפעה, אם יש בחירות הן אינן הוגנות וחופשיות, מתרחשות בהן פגיעה בחופש הפרט ודיכוי ביקורת ואין בהן מערכת שיפוט עצמאית.

מדד הדמוקרטיה של האקונומיסט | EIU Democracy Index

דירוג ישראל במדינות ה-OECD

מדד מרכיבי הדמוקרטיה | V-DEM: Electoral Democracy Index

דירוגה של ישראל: **44 מתוך 179***

מי מודד?

ארגון Varieties of Democracy, השייך למחלקה למדעי המדינה של אוניברסיטת גטנבורג בשבדיה.

מה נמדד?¹

מרכיבי דמוקרטיה והדמוקרטיה בכללותה, בהתייחסות לתהליך הבחירות, מידת הליברליות, ההשתתפות, המרכיב הדליברטיבי והשוויוניות.

מגמה רב-שנתית:

בדוח לשנת 2024 ישראל מסווגת במדד זה בתור דמוקרטיה אלקטורלית. ב-2023, כאשר דורגה במקום ה-39 סווגה בתור דמוקרטיה ליברלית. בנתוני 2024 דירוגה במרכיב הליברלי הוא 31, לעומת 20 ב-2023; במרכיב השוויון - 51 בנתוני 2024 לעומת 36 ב-2023; במרכיב ההשתתפות - 49 בנתוני 2024 לעומת 52 ב-2023; ובמרכיב הדליברטיבי 64 בנתוני 2024 לעומת 40 ב-2023. כלומר, בתוך שנה אחת נרשמה ירידה דרסטית בכל הרכיבים, כמו גם בדירוג המשוקלל.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן דנמרק, שבדיה, אסטוניה, שוויץ ונורבגיה.

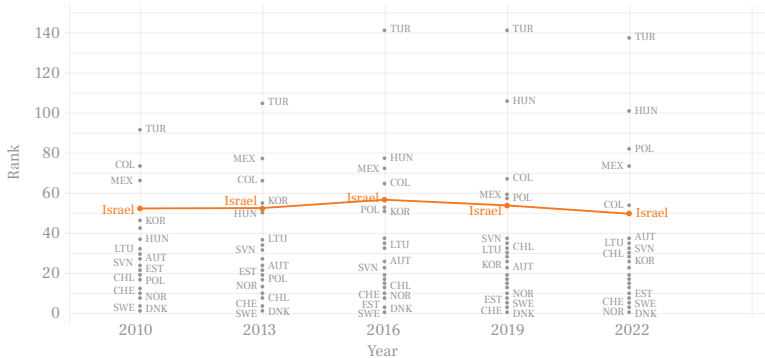
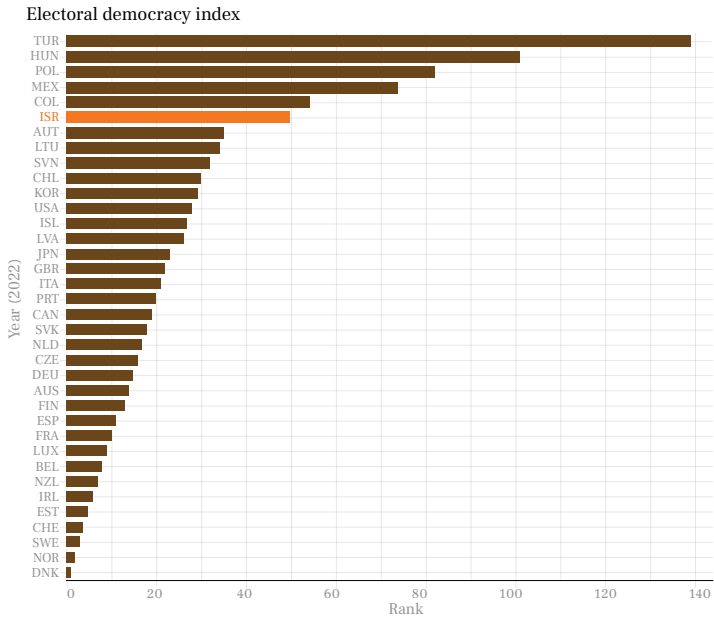
* בנתוני 2024

מתודולוגיה:

שאלונים מורכבים נשלחים לחמישה מומחים לכל מדינה מתוך מאגר של כ-4000 מומחים עולמיים. השאלונים מתייחסים לארבעה רכיבים: המרכיב הליברלי, לפיו כוח הממשלה מוגבל וחירויות הפרטים מוגנות על-ידי חוקה, נורמות ומוסדות מסדירים; המרכיב השוויוני, שבודק היעדר אפליה על רקע דת, מין וכדומה; מרכיב ההשתתפות, המתייחס להשתתפות ישירה של אזרחים בקבלת החלטות; והמרכיב הדליברטיבי, שבוחן את מידת ההתייעצות עם גורמים מקצועיים וניהול דיון מעמיק לפני קבלת החלטה. תוצאות השאלונים משולבות בשיטות מתוחכמות המאפשרות גם להתייחס ולהעריך את איכות המדרגים ולחשב סטיית תקן למדד המחושב. בנוסף, המכון אוסף מידע על פני זמן ועבור מדינות שונות בהתייחס לממדים השונים. נאספים גם נתונים היסטוריים משנת 1789 ועד עתה על כלל מרכיבי הדמוקרטיה, אירועים פוליטיים, מפלגות וכיוצא באלה. בשנים האחרונות, המדינות גם מסווגות לפי סוג המשטר: דמוקרטיה ליברלית (LD), דמוקרטיה אלקטורלית (ED), אוטרקיה אלקטורלית (EA), ואוטרכיה סגורה (CA).

V-DEM: Electoral Democracy Index | מדד מרכיבי הדמוקרטיה

OECD-ה-ה-ירוג ישראל

מדד חופש הפרט במדד השגשוג של לגטום | Legatum Prosperity Index – Personal Freedom

דירוגה של ישראל: **49 מתוך 167***

מי מודד?

לגטום - מכון מחקר בריטי.

מה נמדד?

חירויות פרט, זכויות יסוד וסובלנות בחברה, חופש תנועה ועיסוק, חופש התכנסות ודיבור, חופש מידע (עיתונות חופשית), היעדר אפליה והגנה מפני אפליה.

מגמה רב שנתית:

דירוגה של ישראל נשאר מאז 2007 בין המקום ה-50 למקום ה-60. בין 2007 ל-2015 נרשמה עלייה בדירוג (כלומר, ירידה בחופש הפרט) עד למקום ה-60, ובין 2015 ו-2022 נרשמת ירידה בדירוג (כלומר, עלייה בחופש הפרט) עד הדירוג המדד האחרון - במקום ה-49. חשוב לציין שאירועי 2023 לא נכללו עדיין בנתוני מדד זה.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות במדד זה הן נורבגיה, דנמרק, פינלנד, שבדיה והולנד.

מתודולוגיה:¹

זהו מדד משנה במדד לגטום, המודד שגשוג מדינות לפי מרכיבים שונים. המדדים נלקחים ממדדים או ממרכיבים של מדדים בינלאומיים אחרים, כמו מדד הטרור, מדד חופש העיתונות, מדד שלטון החוק ואחרים.

* בנתוני 2023, <https://www.prosperity.com>

1 https://docs.prosperity.com/7115/7459/5146/Methodology_for_Legatum_Pro Prosperity_Index_2019.pdf

מדד חופש העיתונות | Freedom of Press Index

דירוגה של ישראל: **97 מתוך 180***

מי מודד?

הארגון עיתונאים ללא גבולות, (RSF) Reporters without Borders.

מה נמדד?

חופש העיתונות: הערכת יכולתו של עיתונאי לספק מידע באופן ענייני ועצמאי החופשי מהשפעות פוליטיות, כלכליות משפטיות וחברתיות, ללא אימים, ואת יכולתו של הציבור לצרוך מידע זה.

מגמה רב-שנתית:

ישראל נמצאת ב-2023 במקום 97¹, לעומת המקום ה-86 ב-2022. בכל עשר השנים האחרונות מדורגת ישראל בסביבה זו, בין מקומות 86 ו-112, המסווגת "בעייתית".

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות כדירוג זה הן: נורבגיה, אירלנד, דנמרק, שבדיה ופינלנד.

מתודולוגיה:

המדד מחושב לפי שאלון המתייחס לחמישה מרכיבים: ההקשרים הפוליטי, הכלכלי, המשפטי והחברתי ורמת הביטחון האישי. צוות מומחים של הארגון מדרג מדינות גם על בסיס אירועים של התנכלות לעיתונאים. הם נעזרים במומחים וחוקרים אקדמאים במדינות השונות. הציונים מסווגים לחמש רמות: טוב, משביע רצון, בעייתי, קשה וחמור מאוד. השאלון מורכב מ-33 שאלות במרכיב הפוליטי, שמטרתן לוודא עצמאות דיווח בנושאים פוליטיים; 25 שאלות בנושאים משפטיים, הבחנות

* בנתוני 2023

אם המסגרות החוקיות מאפשרות עצמאות דיווח ללא צנזורה ומגבלות וכן אלימות כלפי עיתונאים וחסיונות על פגיעה בעיתונאים; 25 שאלות בנושאי כלכלה, הבחנות השפעה של אילי תקשורת, מדיניות ממשלתית המגבילה יצירת גופים עיתונאיים, העדפות ושחיתות בתחום; 22 שאלות בנושאים חברתיים, המקיפים אילוצים ומגבלות מבחינה דתית או אחרת המשפיעים על נושאים כמו מגדר, מעמד, גזע, ותרבות; ו-12 שאלות על ביטחון ואלימות כלפי עיתונאים.

נתונים | Freedom of Press Index | מדד חופש העיתונות

Index 2023

97/180

Score: 57.57

Political Indicator 59
62.71

Economic Indicator 45
57.52

Legislative Indicator 132
47.17

Social Indicator 58
76.14

Security Indicator 134
44.30

Index 2022

86/180

Score: 59.62

Political Indicator 58
65.15

Economic Indicator 44
55.10

Legislative Indicator 130
53.51

Social Indicator 56
77.75

Security Indicator 126
46.61

Trust in Government | אמון הצבור בממשלה

דירוגה של ישראל: **24 מתוך 41***

מי מודד?

ה-OECD. בארץ קיים מדד נפרד של המכון הישראלי לדמוקרטיה, המבוצע על-ידי מרכז ויטרבי לחקר דעת קהל.

מה נמדד?

אחוז התומכים בממשלה.

דירוגה של ישראל:

במדד ה-OECD - 24 מתוך 41 בנתוני 2023.

מגמה רב-שנתית:

הסקרים שנערכו לטובת ארגון ה-OECD משקפים בישראל שעור תמיכה של 44 אחוזים בממשלה ב-2021. סקרים של המכון הישראלי לדמוקרטיה ביוני ובדצמבר 2023 הראו כי במסגרת החרפת הביקורת על הדרג הפוליטי, ובניגוד לעלייה שנמצאה באמון ברוב מוסדות המדינה האחרים, ניכרת ירידה ברמות האמון בממשלה ובכנסת (הממשלה מ-28 אחוזים ל-23 אחוזים, הכנסת מ-24 אחוזים ל-19 אחוזים). נתוני יוני 2023 דומים לאלה של יוני 2022. במרץ 2024, התמיכה עמדה על כ-23 אחוזים. נתונים אלה נמוכים יותר מכל נתון אחר מאז החל המכון לדמוקרטיה לפרסם תוצאות סקרים מסוג זה. ככלל ובממוצע, האמון של הציבור הערבי במוסדות נמוך מזה של הציבור היהודי, ואולם, רמת האמון שלו במוסדות

* במדד ה-OECD, בנתוני 2023

<https://data.oecd.org/gga/trust-in-government.htm>

<https://infogram.com/2023-02-1h9j6q7vlq0j54g>

<https://www.idi.org.il/media/23420/the-israeli-democracy-index-2023.pdf>

המדינה עלתה בחדות במדידת חודש דצמבר. בשתי המדידות, בראש סולם האמון נמצא בית המשפט העליון (26 אחוזים ביוני ו-53 אחוזים בדצמבר).

המדינות המובילות:

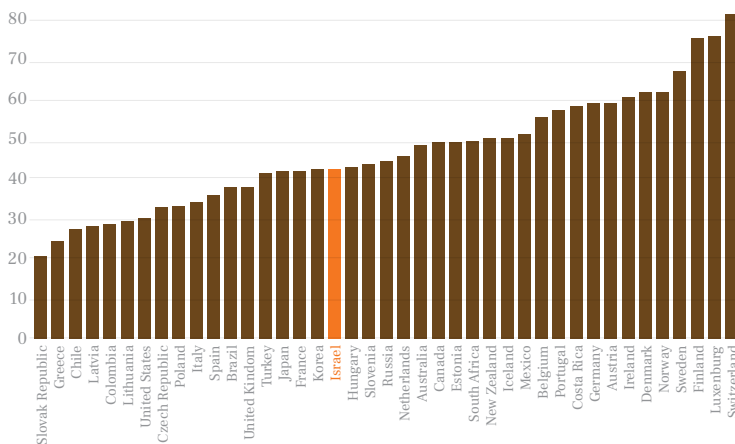
5 המדינות המובילות בדירוג ה-OECD הן שווייץ, לוקסמבורג, פינלנד, שבדיה ונורבגיה.

מתודולוגיה:

מדד ה-OECD מתבסס על סקרי דעת קהל הנערכים במדינות השונות. לגבי מדינות ה-OECD, התמיכה בממשלה מוערכת על פי כל מי שלא ענה "לא מעריך" או "לא יודע". גודל המדגם הוא של 1000-2000 איש, לפי גודל ומגוון האוכלוסייה מגיל 15 ומעלה. המכון לדמוקרטיה עורך סקרי דעת קהל עם גודל מדגם של כ-1200 משתתפים, המחולקים לאוכלוסייה ערבית ואוכלוסייה יהודית. רזולוציות השאלות עדינה יותר ממדד ה-OECD וכוללת תומכים ותומכים חלקית.

Trust in Government | אמן הצבור בממשלה

דירוג ישראל במדינות ה-OECD

מדד היעדר אלימות ויציבות פוליטית | Political Stability and Absence of Violence

דירוגה של ישראל: **187 מתוך 193***

מי מודד?

הבנק העולמי, World Bank, מוסד כלכלי בינלאומי שחברות בו 189 מדינות.

מה נמדד?

התפישה בקרב אזרחים לגבי הסבירות להתרחשות של אירועי אלימות, טרור ואלימות מסיבות פוליטיות.

מגמה רב-שנתית:

ישראל מדורגת ב-2022 במקום ה-187 והיא נמצאת בעשירייה ה-18 או ה-9, מעל עשר שנים.

המדינות המובילות:

חמש המדינות המובילות בדירוג זה הן דנמרק, שוויץ, נורבגיה פינלנד ושבדיה.

מתודולוגיה:^{2,1}

המדד מחושב על בסיס אוסף רחב של מדדים ותשובות לסקרים. זהו מדד אינטגרטיבי המשקלל סקרים בתחומים רבים הקשורים לאיכות השלטון.

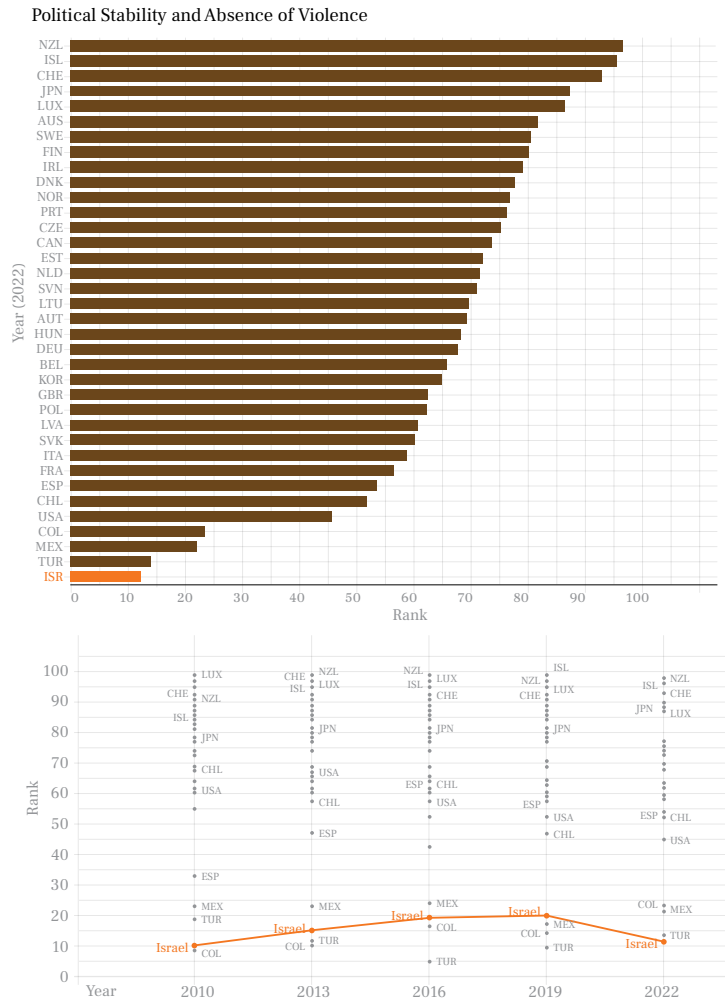
* בנתוני 2022, <https://www.worldbank.org/en/publication/worldwide-governance-indicators>

1 <https://www.worldbank.org/content/dam/sites/govindicators/doc/pv.pdf>

2 <https://databank.worldbank.org/metadataglossary/worldwide-governance-indicators/series/PV.EST>

מדד היעדר אלימות ויציבות פוליטית | Political Stability and Absence of Violence

דירוג ישראל במדינות ה-OECD

מדד שברירות מדינות | Fragile States Index

דירוגה של ישראל: **143 מתוך 178***

מי מודד?

מכון Fund for Peace הפועל מושינגטון.

מה נמדד?

מידת השברירות של מדינות: הסיכון הפוליטי להתמוטטותן וחשיפתן למגוון סיכונים, והאמצעים והחוסן להתמודד עם סיכונים אלה.

מגמה רב-שנתית:

ישראל שייכת לקבוצת המדינות השברירות ביותר - הקבוצה הרביעית בדירוג, שלפניה מדינות בנות קיימא מאוד, מדינות בנות קיימא ומדינות יציבות מאוד. היא משתתפת בדירוג זו השנה השלישית, וממוקמת באופן דומה כל השנים, אך החלה את דרכה במקום ה-34 ליציבות ומאז התדרדרה מספר מקומות. נקודות העוצמה של ישראל לפי מדד זה הן שירותי הביטחון, היעדר פליטות, כלכלה מפותחת ושירותים חברתיים. נקודות החולשה הן מגזרים עם תחושת קיפוח, אליטות מפוצלות, איומים חיצוניים, לגיטימציה ולחצים דמוגרפיים.

המדינות המובילות:

חמש המדינות היציבות ביותר לפי מדד זה הן נורבגיה, איסלנד, פינלנד, ניו זילנד ושוויץ.

מתודולוגיה:¹

הדירוג מבוסס על כלי להערכת קונפליקטים שהמכון פיתח בשנות ה-90 של המאה הקודמת. המדינות מדורגות על בסיס הלחצים המשפיעים על שברירותן ויכולתן לעמוד בהם. המכון יצר כלי להערכה המבוסס על פרמטרים מדידים - אינדקסים

* בנתוני 2023, [/https://fragilestatesindex.org](https://fragilestatesindex.org)

1 [/https://fragilestatesindex.org/methodology](https://fragilestatesindex.org/methodology)

קיימים, סקירת אזכורי תקשורת והערכת מומחים. מוערכים כמאה פרמטרים לכל מדינה, המסווגים ל-12 קטגוריות של נתונים פוליטיים, חברתיים, כלכליים וצבאיים, מתוך מעל 100 אינדיקטורי-משנה רלבנטיים. הנתונים נאספים במשך השנה ומתורגמים למדד של השנה העוקבת, כלומר, מדד 2023 מבוסס על נתוני 2022. בנוסף לציון ולדירוג, המדינות מסווגות לקבוצות לפי מידת יציבותן או מידת הסכנה והאיום לקיומן. הדירוג החל במספר קטן של מדינות והתרחב בהדרגה.

סיכום מצבה של ישראל

נדבך	מדדים	הערכה כוללת	הערכה כוללת
הון צבאי	עוצמת האש, ארסנלים נרעיניים, עוצמת סייבר, ביטחון סייבר, מדדי AI	טוב	מדד עוצמת אש (17/145), ארסנל נרעיני (8/9), בלפר סייבר מודיעין (6/30), בלפר סייבר התקפי (9/30)
	נורמנדי איום לשלום, טרור, שלום עולמי, ביטחון ובטיחות	סביר	בינה מלאכותית (7/62,9/29), NCSI (39/176)
הון מדיני	אלימות ויציבות שילטון, שבריריות	נמוך/ גרוע	נורמנדי לאיזמים על שלום (85/176), טרור (2/158), שבריריות (143/178), יציבות שלום (143/163), מרכיב ביטחון לגטום (143/167)
	עוצמה רכה, המדינה הטובה, נוכחות אלקונו נוכחות דיפלומטית דרכונים מוניטין	סביר	המדינה הטובה (36/87), העוצמה הרכה (32/193), דרכונים (50/199), אלקונו נוכחות רכה (37/150), מוניטין 2019 (42/55)
הון כלכלי וטבעי	תחרותיות ברת קיימא תחרותיות על משאב אנושי וטלנטים תוצר לנפש	סביר	תוצר כולל (49/193) PPP, תוצר לנפש (35/189) PPP, תחרותיות ברת קיימא (45/180), תחרותיות IMD
	שגשוג, עוצמה כוללת כלכלית	סביר	לגטום מצב חברות (17/167), דרוג אשראי מודים (23/64), 34/136
הון אנושי	חוסן שבריריות	סביר	חוסן (37/130) FM, שבריריות (37/178)
	משאבי טבע סיכונים והתדלדלות	גרוע	טרילמה לאנרגיה (24/127), משאבים מתחרותיות ברת קיימא (177/180), יעילות משאבים משם (84/180)
הון אנושי	חדשנות AI, תקשורת דיגיטלית, תחרותיות דיגיטלית,	טוב	חדשנות גלובלית (14/132), תחרותיות דיגיטלית IMD (30/169) IDI, תקשורת דיגיטלית (13/64)
	תחרותיות משאב אנושי וטלנטים חינוך הוצאה פיוח	סביר	פיוח (38/81), לגטום חינוך (26/127), הון אנושי מתחרותיות ברת קיימא (9/180), הוצאות לתלמיד (26/36)
הון חברתי	שנחאי חינוך מלגטום	סביר	שנות חנוך HDI קבוצה 1, שנחאי (12/58), תחרותיות הון אנושי אינסאר (25/134), טלנטים (19/64) IMD
	משבריריות: אליטות ומקופחים, אושר, פערי מגדר, חברתי מקיימות	גרוע	אליטות משבריריות (126/178), קבוצות עם תחושת פיוח משבריריות (123/178), לכידות חברתית מתחרותיות
הון ממשי	קדמה חברתית HDI ופער ל-HDI	נמוך/ גרוע	בת קיימא (60/180), מדד האושר (5/137), פערים מגדריים (83/146), קדמה חברתית (30/170)
	הון נמיטון טרור, אחריותיות, איכות רגולציה	סביר	HDI מותאם לאי שיוויון (32/193), HDI (25/193)
הון משטרי	אפקטיביות ממשלה, שחיתות, שחיתות נתפשת, שלטון החוק, מניעת הלבנת	סביר/ נמוך	יעילות ממשלה (31.212), שלטון החוק (40/212), בקרת שחיתות (45/212), שחיתות נתפשת (33/180)
	הון נמיטון טרור, אחריותיות, איכות רגולציה	נמוך	אכות רגולציה (29/212), אחריותיות (69/212)
הון משטרי	דמוקרטיה, חופש עיתונות, חירויות, אמון הצבור	נמוך/ גרוע	דמוקרטיה EIU (30/167), דמוקרטיה פנומה, דמוקרטיה Freedom House (78/210), דמוקרטיה
	דמוקרטיה +V-DEM, עתונאים ללא גבולות, אמון בממשלה	גרוע	דמוקרטיה +V-DEM (44/179) ED, עתונאים ללא גבולות (97/177), אמון בממשלה (24/36) OECD
	יציבות משטרתית והעדר אלימות	גרוע	(170/212)

טוב (1-20), סביר (21-40), נמוך (41-60), גרוע (61 ומעלה)